BONDIA® ARUBA

Diasabra 9 di September 2023 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

E

Gobierno di acuerdo caba...
Cu Ley di Reino...

Gran mayoria den parlamento a vota contra RAft

Pagina 6

- **Detencion pa caso grandi di droga ta continua** Pagina 2
- **Diamars 12 di september caso avestruz ta back den corte pa apelacion** Pagina 3
- **Habitantenan di Sero Colorado ta señala conflicto di interes** Pagina 4

Lamine Yamal ta bira e hungador mas jong pa anota pa Spaña

Pagina 17

OM di Corsou ta adverti fuertemente contra trafico di mucha

Pagina 8

Venezuela: Maduro a yega China buscando apoyo economico

Pagina 11

BONDIA ARUBA

Quota International of Aruba ta organisa su siman di conscientisacion di cuido di oido

Tur aña Quota International of Aruba ta organisa su siman di conscientisacion di cuido di oido. Durante e siman aki Auota Aruba ta brinda pueblo di Aruba e oportunidad pa haci test di oido completamente gratis.

E aña aki Quota International of Aruba su siman di conscientisacion ta tuma luga dia 18 di september pa 22 di september. Comunidad tin e oportunidad di haci nan test di oido na cuater diferente localidad e aña aki: The Specialist, FEPOH, SBV San Nicolaas y The Hearing Institute.

Pa Quota Aruba ta importante pa enfatisa e importancia di haci control di oido trempan, pasobra den hopi caso no ta detecta problemanan di oido te ora cu ta mucho laat, pero si test trempan, por detecta e problema trempan y asina por ricibi ayudo trempan pa cu esaki.
Oido ta algo sumamente importante pasobra ademas di perdida, e ta haci un impacto ariba e bida social, emocional y hasta aworaki ta detecta cu perdida di oido por causa, of ta un causante, mas lihe pa malesa di Alzheimers pa hendenan mas jong.

Pa participa den e testnan gratis di oido durante e siman di conicentisacion di cuido di oido di Quota International of Aruba mester traha cita. Pa haci esaki por yama desde awo caba te cu dia 16 di september na e diferente localidadnan y traha un cita pa test e oido.

Ta recomenda esunnan interesa pa yama y haci nan cita mas pronto posible pasobra cupo ta limita. FEPOH ya un di e institutonan cu ya a informa a traves di nan pagina di Facebook cu no tin mas luga pa test na nan localidad.

Pa mas informacion por bishita e pagina di Facebook di Quota International of Aruba.

Detencion pa caso grandi di droga ta continua

Mediante un comunicado di prensa, Cuerpo di Polis di Aruba a informa cu Unit Narcotica ta continua activo riba caya pa loke ta trata bendemento di droga na unda cu diahuebs ultimo y ayera diabierna dos entrada hudicial a tuma luga relaciona cu esaki.

En conexion cu un investigacion andando pa Unit Narcotica, diahuebs ultimo a tuma luga un entrada hudicial den e bario di Jucuri y a detene un hende homber Colombiano di inicialnan O.D.T.J. di 35 aña di edad.

E investigacion a sigui su curso y ayera mainta trempan a tene un otro entrada hudicial den rancho en conexion cu e mesun caso. Akinan a detene un hende homber cu inicialnan J.J.M.G di 41 aña di edad. Na e sitio a haya un cantidad grandi di cocaina, marihuana y piedra. Tur esakinan a ser confisca pa mas investigacion.
E investigacion ta basa riba sospecho di exportacion di droga pa exterior. Cuerpo di Polis tambe a informa cu nan no ta descarta mas detencion y entrada hudicial pa Unit Narcotica. Tabata dia 17 di augustus na Macuarima unda nan a detene dos persona, un hende homber di inicialnan J.E.G. y un hende muhe S.F.Y.F tur dos nacionalidad Hulandes. Igualmente 18 di augustus den ora nan di atardi relaciona cu e mesun caso team di aresto a haci un entrada hudicial na un cas na Bushiri. Akinan a detene 1 homber J.H.G.M. di nacionalidad Colombiano y tambe a detene un persona indocumenta.

26 di augustus tambe Cuerpo di Polis a informa tocante e detencion di un otro persona relaciona cu bendemento di droga, esaki ta relaciona cu e mesun caso di dia 25 di julio ora nan a haci un otro razzia na Kamay y Kurimiuaw.
Unit Narcotica ta un unidad di Cuerpo Policial Aruba cu oficialmente a ser lanta dia 1 augustus 2023, e unidad ta investiga tur loke ta bendemento di droga for di casnan, ariba caya, delivery, plataforma social y hasta area di hotelnan. Tambe e unidad ta investiga tur droga cu ta intercepta pa Aduana, US Customs na aeropuerto, door di ambtenaarnan di KIA tambe tur droga encontra durante cualkier control policial. Unit Narcotica ta resorta directamente bao di Commisario di Algemene Dienst.

Pa Cuerpo Policial Aruba por resolve mas caso nan ta pidi cooperacion y informacion di pueblo di Aruba cu ta hopi importante, p'esey si algun lector tin cualkier informacion por yama di forma anonimo na e tiplijn di Polis cu ta: 11141.

Diamars 12 di september caso avestruz ta back den corte pa apelacion

Diamars di otro siman, 12 di september na Corte di Apelacion ta bay cuminsa tuma luga e regiezitting proforma di apelacion di e diferente acusadonan involucra den e caso penal Avestruz for di 3:30pm.

Den esaki, ta trata di Pieter Susebeek, Oslin Sevinger (Benny) Edgar Werleman, Curt Harms, Ninosca Nuñez, Carlo Mansur y Maria Leoncita Arends.

Ministerio Publico a pidi como castigo cinco aña di prison pa Benny Sevinger pa corupcion, estafa, mal uso di funcion como minister y labamento di placa, ademas di esey tambe Ministerio Publico a pidi pa Sevinger no ehercе un funcion publico mas den un periodo di dies aña pero, pero april ultimo hues a duna Sevinger un castigo di un aña di prison cu seis luna condicional y tambe a inhabilit'e pa eherce un funcion publico pa un periodo di cinco aña.

Pa Pieter Susebeek, Ministerio Publico a pidi cuatro aña di prison y el a haya un castigo di hues di dos aña y cu un aña condicional cu ta lo cual su abogado Illes a apela.

Pa Werleman, Mansur y Nuñez Ministerio Publico a pidi 2 aña di prison y 25.000 florin di multa na unda hues a duna nan e castigo di 2 aña di prison cu un aña condicional y tres aña di prueba cu e condicion cu nan no por haci peticion pa tereno erfpacht den periodo ey, Mansur su abogado Carlo a apela esaki igualmente cu Werleman y Nuñez cu nan abogado Oomen.

Pa Maria Leoncita Arends Ministerio Publico a pidi prison incondicional di tres aña y un multa di 25.000 florin, di esaki, el a haya como castigo 24 luna di prison cu 12 luna condicional, un tempo di prueba di 3 aña y un multa di 50.000 florin lo cual su abogado Canwood ta apela.
Pa Curt Harms fiscal a exigi 100 ora di trabou comunitario y 25.000 florin di multa, hues a declara Harms liber pa acusacion di labamento di placa y a duna na dje un condena di 80 ora di trabou comunitario y 15.000 florin di multa e cual apela den e caso aki cu su abogado Carlo.
Caso Avestruz a cuminsa cu un investigacion di Landsrecherche tocante delitonan di corupcion cu posiblemente tuma lugar relaciona cu entrega di tereno di gobierno entre 2009 y 2017.
Den caso Avestruz a investiga e posibel rol di ex-minister Benny Sevinger y tabata dirigi riba e pregunta si companianan a haya derecho di erfpacht a base incorecto.

Oficialmente e caso a cuminsa na luna di september di 2022, pa varios dia e diferente sospechosonan a acudi na corte pa interogacion tocante e fundacion Curason Berde. Un di e tres acusadonan a nenga di contesta e preguntanan di hues na comienso di e caso, ya cu segun el a indica, el a wordo interoga varios biaha como testigo y el a contesta casi 3.000 pregunta. P'esey el a sigura cu no tabatin necesidad pa contesta ningun di e preguntanan, lagando esey na su abogado.

Ademas, abogado Vito Carlo, defensor di un di e acusadonan, a expresa cu door cu e caso ta basta complica, su cliente a busca un specialista riba e ramo pa cual e ta sospechoso, y Hof na dos ocasion a nenga esey, pa motibo cu solamente abogadonan cu ta registra na Hof na Corsou of Aruba por bringa leynan dilanti Corte den e region. Si ta bin un abogado Hulandes, e mester pidi permiso na Hof pa e por para banda di e abogadonan local. Segun Carlo a menciona, Hof a bis'e cu e caso no ta complica y cu e mes por haci'e unda el a pidi un formalidad pa laga abogado prepara tur cos, esey ta su area, pero esey no a wordo honra.
Cu tur e sospecho a surgi varios sub-caso:
Elenath y Deshaun, tratando e transaccionnan di tereno reparti na varios luga rond di e isla, y con a usa medionan ilegal pa cierto persona por a adkiri un di e terenonan aki a cambio di algun beneficio; y Damira y Bucuti, tratando labamento di placa y malversacion di fondo.
Fin di aña pasa, tur sospechoso a duna nan declaracion y a presenta pa trata e aspectonan personal.

Asina e acusadonan a haya nan veredicto di hues di Corte di Prome Instancia dia 14 di april ultimo,sinembargo, e caso aki ta apenas un link den un cadena di corupcion afectando politica di Aruba.

Ademas di Sevinger tin e condena di ex-minister Paul Croes, e acusacionnan involucrando Eddie Briessen, e caso contra ex-minister Guillfred Besaril, e condena contra Alan Howell – ken ainda a apela su sentencia. Tambe tabatin acusacionnan contra parlamentario Marisol Lopez Tromp y e caso Kukwisa cu despues na april ultimo nan a seponeer e caso aki. Esakinan ta apenas algun di e acusacionnan cu a sali na luz relaciona cu corupcion den politica di Aruba.

E pregunta ta keda, ken ta bay ta e siguiente den e lista di politico cera?

Den un editorial cu Bon Dia Aruba a publica dia 17 di april ultimo ta señala cu: Apelacion den e caso penal aki lo core su ruta durante e proximo dos aña sigur, y lo hiba nos cerca di eleccion na 2025, si no sucede nada otro cu por causa eleccion mas tempran. Independiente di e resultado di e siguiente caso(nan), e lo no ta un punto positivo pa campaña cu credibilidad, dunando un bentaha grandi na e otro partidonan, cu cada biaha por mustra riba e hecho cu e partido no tin ningun intencion di haci un 'restart' moral.

Y pa corona obra, e persona en cuestion mes lo keda den parlamento, te dia cu tin un condena ireversible. Ya cu e mes ta tuma como punto di salida cu e por keda completamente liber di tur acusacion, e lo no ria y su partido tampoco. E proximo añanan, e circo bergonzoso den parlamento lo no cambia, y Aruba ta keda hinca cu e berguenza cu no a percura pa ley, manera un pais drechi, cu ta impedi politico keda sinta den parlamento te dia pasa busca nan pa bay KIA.

Importante ta pa destaca cu diamars 12 di september di e caso aki na corte di Apelacion ta cuminsa, tambe ta e apertura di aña parlamentario na Parlamento di Aruba pues, no ta conoci si e parlamentario Sevinger ken ta acusa den e caso aki, ta bay ta presente den parlamento y despues bay Corte of no lo presenta na corte mes debi cu ta trata di un regiezitting proforma, algo cu tambe lo por sucede cu e otro acusadonan.

Arkitecto di proyecto Secrets parti di e conseho di Welstandcommissie

Habitantenan di Seroe Colorado ta señala conflicto di interes y no ta acepta e conseho

E grupo di habitantenan di Sero Colorado cu no ta di acuerdo cu e construccion di e hotel Secrets of Baby Beach a indica a traves di un comunicado di prensa cu nan por respeta e conseho di Welstandcommissie riba e proyecto Secrets pasobra e arkitecto di e proyecto a forma parti di esaki tambe y ta crea un conflicto di interes.

Segun e habitantenan di Seroe Colorado a informa, nan no ta acepta e evaluacion di Welstandcommissie riba nan obhecionnan contra e proyecto di Secrets of Baby Beach.

Esaki, nan a remarca, pa motibo cu Welstandcommissie no ta obhetivo ya cu e participacion di e arkitecto di Secrets den e proceso di evaluacion di e obhecion di habitantenan ta kita tur confiansa den e proceso cu a tuma lugar. Ademas nan a agrega cu na mesun momento kita tur confiansa den cualkier otro commission di Welstand apunta di parti di Gobierno pa evalua e proyecto aki.

E grupo di habitante ta señala cu esaki ta e prome biaha cu e commission di Welstand ta duna un rapport ariba e proyecto di Secrets of Baby Beach. Nan a subraya cu como cu e arkitecto di e proyecto a forma parti di e Welstandcommissie, e tabata envolvi den e deliberacion riba e obhecionnan di e habitantenan y na mesun momento a traha riba e conseho. Conseho cu a bai pa Minister di Infrastructura y cu a wordo accepta tambe.

Nan ta enfatisa cu tur esaki a sucede mientras cu e propio ley di Aruba no ta permiti pa un miembro di Welstandcommissie pa traha riba un conseho di obhecion, ora cu ta trata di su mesun proyecto. "Pues, Minister a tuma su decision abase di un conseho cu no tabata obhetivo," nan a resalta.

"Habitantenan como tal no por acepta esaki tampoco, pasobra aki ta papia di un conflicto di interes hopi serio. Pasobra ta obvio cu nunca e arkitecto lo delibera negativamente ariba su mes un proyecto y duna un conseho obhetivo ariba e obhecion di e habitantenan. Esaki ta kita tur e balor di e obhetividad di e rapport y seriedad pa cu e obhecion di e habitantenan," e habitantenan a remarca.

E grupo ta conlcui cu na ningun momento a habri e deliberacion pa atende cu e obhecionnan y adapta e proyecto abase di e puntonan cu nan a trece pa dilanti. Locual a ser haci, nan a señala, ta desbarata sin mas e obhecionnan formula, y como tal, esaki no a trece trankilidad, ni tampoco a habri caminda pa e partidonan por yega na otro, basa riba derecho di habitantenan como ciudadano.
Ademas di esaki, nan a agrega. tampoco no ta para e construccion manera ley ta stipula den articulo 59 di Bouw en Woningverordening. "Pa tal motibo no ta keda e residentenan ningun otro opcion cu ta pa bolbe bay Corte, pa asina forsa e Gobierno pa mantene na ley," nan a subraya.

Nan a splica cu Corte mes a indica cu e simple hecho cu un obhecion, articulo 59 di Bouw en Woningverordening, ta forsa Gobierno pa para cualkier construccion, cual na e momento nan aki, nan ta bisa, no ta tumando lugar siendo cu Gobierno ta na altura cu e habitantenan a entrega obhecion contra e ultimo decision di Gobierno.

Dia 7 di juli ultimo un Hues Administrativo, mr. de Haseth, a dicta den su veredicto cu Gobierno mester atende cu obhecionnan di habitantenan di Sero Colorado prome cu e proyecto di Three Rivers por continua. E grupo di habitantenan di Seroe Colorado a entama casonan contra e proyecto di Three Rivers y dia 7 di juli ultimo a bolbe haya rason di hues cu 'Secrets' no ta cumpli cu tur exigencia di bienestar (welstand).

Esaki ta nifica cu Minister pa Asuntonan General, Innovacion, Organisacion Administrativo, Infrastructura y Ordenanza Espacial mester tuma e obhecion contra e permiso di construccion di e cambernan y bin cu un decreto nobo teniendo cuenta cu e exigencianan minimo aki, segun hues.

E grupo di habitantenan tin dos aña bringando e punto aki den Corte caba. Den luna di mei di 2020, Minister a duna Three Rivers permiso pa construccion di un hotel na Sero Colorado. Despues di a ricibi obhecion di e habitantenan, gobierno a saca un decreto dia 9 di Maart 2021, indicando cu e grupo no ta admisibel pa entrega obhecion. E habitantenan a haya toch rason di Corte di LAR dia 9 di Februari 2022 bisando cu nan tin tal derecho basa riba nan argumentonan y a destrui e decreto di gobierno. Den e sentencia ey di 9 Februari 2022 a instrui e Minister pa tuma un decision nobo basa riba e obhecion di e habitantenan.

Ariba 5 di mei 2022 y contra decision di corte, Minister a bolbe decreta cu ta considera cu e obhecion di e habitantenan contra Secrets no tabata admisibel y no a tene cuenta cu loke corte dicta. Minister a apela e sentencia di 9 di Februari 2022 na Hof y dia 24 di Mei 2023 Hof a confirma e decision di Corte y a sostene e sentencia di corte comun cu Minister a frustra e obhecion di habitantenan y cu Minister mester tin cu saca un decreto nobo y tene cuenta cu obhecion nan di habitantenan.

Ayera Prome Minister a informa a traves di un video publica ariba e pagina di Facebook di Gabinete Wever-Croes cu el a reuni cu desaroyadornan y inversionistanan di e proyecto di Secrets.

Prome Minister a indica cu manera ya caba menciona un parti di e proyecto aki ta wordo bringa den corte.

El a ratifica cu Gobierno semper a sostene e proyecto aki ya cu nan "ta kere cu e ta bay cambia full e dinamismo di e desaroyo economico di San Nicolaas y di Aruba." El a menciona cu e proyecto por trece hopi cupo di empleo, speicalemnte pa esnan cu ta biba pariba di brug. "E desaroyo cu nos ta busca pa Aruba ta un desaroyo balansa pa tur hende por sinti e progreso y bienestar di e pais," Prome Minister a remarca.

Por ultimo el a indica cu e reunion a bya bon durante cual nan a trece nan puntonan pa dilanti y e inversionistanan tambe a trece nan puntonan pa dilanti, como tambe nan preocupacion pa loke ta e ultimo desaroyonan di e proyecto.

"Nos a sigura nan cu Gobierno ta kere den e proyecto aki y Gobierno lo sigui haci su maximo esfuerso pa e proyecto aki por bira un realidad," el a finalisa.

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V.
Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Andreina Morillo
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
sulaika.croes@cspnv.com
Sulaika Croes

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica
di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

Editorial

Gobierno di acuerdo caba…

Cu Ley di Reino…

Gobierno a bay di acuerdo caba cu un ley di Reino encuanto supervision financiero. Esey ta e conclusion mayor di e sucesonan di ultimo dianan, unda na modo di bisa gobierno tabata den 'overtime' caba y mester a bisa algo. E propuesta di un modelo 'hibrido', cu na e momento aki lo por conta cu un vista benevolente di ambos banda, no ta cambia nada na e realidad ey. Di loke nos por a tuma nota te awor, e modelo aki lo haci un separacion di cierto aspecto local cu ta toca "autonomia y autorisacion di Parlamento", cu ta keda den un ley di Aruba, y otro parti "mas general", cu ta concerni e supervision di Reino ta bay den un ley di Reino. Pero unda esey ta diferente compara cu e situacion actual? Kico ta e aspectonan local cu por keda den un ley di Aruba mes? Kico lo ta muda pa un ley di Reino?

Pa mayor comprension, e actual ley local di supervision financiero ta contene den linea general e cuadro di supervision financiero, cu pa e dos otro islanan ta hinca den nan ley di supervision financiero di Reino. E cuadro di supervision ta encera entre otro e proceso di vigilancia alrededor di e proceso 'autonomo' di traha y aproba presupuesto segun e reglanan local, y tin como actornan gobierno y parlamento, cu conseho obligatorio di Raad van Advies. Den e proceso local ey gobierno y parlamento por haci loke nan ta desea, pero si finalmente loke keda aproba no ta cuadra cu loke e colegio di supervision recomenda, di antemano y despues di e aprobacion parlamentario, gobierno por haya un instruccion, un orden pa cambia e presupuesto manera gobierno di Reino, finalmente e 'supervisor', ta desea. Pues un tipo di 'straightjacket' desde 2015 cu ta limita e autonomia cu en principio e pais tin.

Awor, ora ta bay separa e asuntonan cu ta toca (supervision di) Reino y gobernacion local, ta kico ta bay tin den e ley local ainda? E proceso normal di tratamento di presupuesto, cu no necesariamente mester un cuadro legal extra. Pero por pensa tambe cu por introduci varios otro asunto aden cu ta crea mas obligacion pa cualkier gobierno cumpli cu nan, pa garantiza mihor administracion financiero y control parlamentario riba esey, structuralmente. Por ehemplo, e 'voorjaarsnota' y 'najaarsnota' y otro proceso alrededor di presupuesto cu mester ta mara na regla estricto. Tambe por responsabiliza ministro di finanzas pa percura pa e proceso di cuenta anual ta cumpli, inclusive e responsabilidad pa funcionamento satsfactorio di Rekenkamer (y Centrale Accountantsdienst) a traves di e suministro di suficiente capacidad profesional pa haci nan trabao.

Den e cuadro aki gobierno a lanza e idea, algun tempo pasa caba, pa bin cu un Camara Presupuestario (Begrotingskamer), cu lo mester bira (otro) consehero mas pa loke ta presupuesto. E situacion real awor aki ta cu tin dos organo consehero caba: Raad van Advies y CAft. Tanten cu tin supervision financiero di Reino, y esey por ta pa basta aña ainda, nos no ta mira necesidad di 'bay pone luz di trafico pa guia consehero' pa nan no dal den otro…

E recursonan ey mester bay den percura pa e administracion financiero ta cana 100%, loke e no ta. Mientras di un banda awor gobierno ta haya elogio pa entrega presupuesto na tempo, por observa cu gobierno ta cana hopi atras cu entrega na tempo cu e raportahe financiero cada tres luna. CAft apenas a ricibi e promer reportahe cu mester a drenta pa mas tarda mitar di mei, y no a ricibi ainda e segundo reportahe pa cual e termino di entrega a vence na mitar di augustus. Aparentemente ainda gobierno no ta percura pa tin e profesionalnan na trabao cu nan mester pa cumpli cabalmente cu e tareanan actual. Promer cu construi palacio nobo, mihor cuminza drecha e shopa actual.

Awor e parti di Reino. Nos no por imagina un otro cuadro di supervision cu esun cu ta existi caba, y esaki pa un motibo. Hulanda, den e afan di semper pa mantene legislacion pa e islanan mas uniforme posible, cu bon razon, no ta bay crea un cuadro totalmente nobo pa esaki. Manera comenta anteriormente caba den nos Editorial, e proyecto di ley di Reino proponi pa Hulanda practicamente a hiba e cuadro di supervision, cu a muda di e ley di 2010 pa e dos otro islanan pa e LAft di Aruba, back pa un ley di Reino. Por ta cu aki aya por tin asunto secundario ta keda atras, pero nos por comprende si Hulanda lo para riba cu e normanan pa presupuesto lo mester ta ancra den e ley di Reino y no den e ley local (so). Esey atrobe ta pa evita cambio haci unilateralmente, manera den pasado reciente (2019).

Cu tur esaki, nos por conclui cu finalmente e coalicion gubernamental a 'give up' nan posicion di rechazo contundente di e ley di Reino, reconociendo cu esey tambe cu e ta necesario, y cu loke ta reclama pa keda regla den e ley local ta e garnachinan cu a keda riba mesa. Lo ta recomendable pa gobierno pa 'polish' e ley local lo mihor posible cu algun adorno cu por ta di utilidad tambe, manera describi aki riba caba. E pregunta grandi – politico – pa contesta ta: y tur esaki mester a tuma asina hopi tempo? Tanto protesta y sapateamento pa finalmente bin reconoce lo inevitable? Di mes caba e payasadanan aki ta costa nos dos aña di interes halto, djis pa cumpli cu orguyo falso y inutil?

Minister Rocco Tjon:

Ley di kinderopvang ta na vigor despues di un trayectoria largo

Durante conferencia di prensa di Gobierno di Aruba, Minister di Husticia y Asuntonan Social sr. Rocco Tjon, hunto cu colega sra. Sue-Ann Ras, a anuncia cu e ley di kinderopvang, pues e ley di centronan di cuido di mucha, a bay na vigor.

Esaki ta un paso sumamente importante den sigui eleva y garantisa e siguridad y calidad di cuido pa nos muchanan. Un trayecto bastante largo, cu a inicia na aña 1998, y awe na 2023 a logra finalisa esaki bou di e maneho di Gabinete Wever-Croes.

Ta trata di un trayectoria hopi extenso y ademas compleho, cu a conta cu sosten di varios instancia y profesionalnan clave. Principalmente, sra. Sue-Ann ras, cu desde un principio a cana e caminda pa por yega na concretisa e ley di kinderopvang. Remarkabel ta cu, danki na e colaboracion entre Departamento di Mucha y Hoben (DMH), y tur e sessionnan como tambe boletinnan informativo pa mantene e centronan di cuido bon informa, a logra cu awe tin mas cu ochenta centronan di cuido, cu ta oficialmente registra den e registro.

Ta asina cu, DMH a wordo finalisa na aña 2022, prome cu e ley aki a bin na vigor, cual ta importante, mirando cu un di nan tareanan lo ta e supervision di e ehecucion di e Ley aki. Ademas di esaki, nan ta encarga cu e parti di registro, como tambe administra y maneha esaki. Adicionalmente, lo encarga e parti di e guia, yudansa, preparacion y evaluacion pa practicamente tur e aspectonan cu ta toca e centronan di cuido di mucha, como tambe conseha y sostene cada centro di cuido di mucha, pa loke ta rekisitonan pa yega na e permiso aki.

E ley aki ta mara na e rekisitonan di calidad cu cada centro di cuido mester tene cuenta cune, manera e partinan di siguridad, pedagogico, higiena como tambe e desaroyo personal, di henter e personal cu ta traha den e diferente centronan di cuido.

Un danki grandi na colega minister sr. Glenbert Croes cu a inicia esaki den cuadro di e sociaal crisisplan, sra. Sue-Ann Ras, Departamento di Mucha y Hoben cual ta conta cu un grupo chikito pero sigur capacita y dedica, conhunto e Codigo di Proteccion, y Directie Wetgeving cu tawata tin un rol sumamente importante pa nos por a yega na e dia di awe y asina finalisa e trayecto cu a inicia na 1998.

Por ultimo, ta manda un apelacion na tur e centronan di cuido cu no a registra ainda, pa haci esaki, a traves di e website di Departamento di Mucha y Hoben, pa asina por bin na remarke pa haya permiso, mirando cu e permisonan cu ta mara na e ley lo bay wordo otorga e aña aki ainda, na tur e centronan di cuido cu ta registra.

Gran mayoria den parlamento a vota contra e raft

Y a aproba e mocionnan pa pidi Gabinete Wever-Croes sigui negocia cu Hulanda

E reunion publico den Parlamento diahuebs mainta na unda cu Gobierno di Aruba a duna un update riba negociacionnan cu ta tumando luga cu Hulanda, a conclui cu mayoria Parlamentario a aproba e mocionnan pa pidi Gabinete Wever-Croes pa sigui na mesa cu Hulanda pa negocia.

Prome Minister Evelyn Wever-Croes a elabora ampliamente riba e trayectonan di negociacionnan cu Hulanda desde cu dia 22 di augustus ultimo, Parlamento a duna indicacion con nan lo kier pa Gobierno sigui negocia cu Hulanda .

Den oranan di anochi, votacion a tuma luga riba e mocionnan cu a wordo presenta durante e reunion publico. Oposicion a presenta un mocion pa urgi Gobierno di Aruba firma Raft prome cu 1 di october 2023. E mocion aki

a conta cu solamente 5 voto di sosten di Parlamentarionan Miguel Mansur, Gerlien Croes, Ryçond do Nascimento, Aquanette Gunn y Marisol Lopez-Tromp. Fraccionnan di MEP, RAIZ y AVP a vota contra e mocion. Apenas 5 voto na fabor y 16 en contra, y cu esaki RAft ta pasa pa pasado. Mocionnan pa pidi Gobierno sigui negocia cu Hulanda, a wordo aproba.

Durante e reunion den Parlamento, Prome Minister a anuncia cu Gobierno di Aruba a haci un proposicion na Hulanda pa yega na un acuerdo riba liñanan grandi. Den e acuerdo aki, Gobierno a propone pa traha cu un solucion hibrido, un Rijkswet, Ley di Reino, cu ta regla algun aspecto y un Landsverordening, un ley local, cu ta regla algun aspecto. Hulanda a indica di ta dispuesto pa sigui papia riba e tema di solucion hibrido. Negociacionnan di ambos gobierno lo sigui pa propone kico ta bay den un Ley di Reino y kico ta bay den un Ley Local.

"Gabinete Wever-Croes lo sigui traha y negocia cu Hulanda pa yega na e miho solucion pa nos pueblo. Mi ta gradici e Parlamentarionan cu a duna sosten na e mocion pa Gobierno sigui negocia cu Hulanda pa yega na e miho areglo den beneficio pa henter pueblo di Aruba", Prome Minister Evelyn Wever-Croes a duna di conoce.

Asina bon

Nos Papiamento ta...?

Palabra di Ingles, bieu y nobo...

Den nos edicion di e siman aki nos ta bolbe na un tema cu nos a yega di trata caba, sin embargo di un angulo diferente. Manera semper, tin un influencia fuerte di Ingles den nos idioma, y nos por distingui palabra adopta di diferente epoca. No tur e palabranan aki a sobrevivi y tin varios cu no ta di uso mas. Tin cu ta den e Vocabulario oficial di Papiamento, sin embargo no ta scucha nan mas den comunicacion diario.

Un bon ehemplo di esey ta e palabra 'frot', cu cincuenta aña pasa tabata den uso ainda, talvez no riba henter e isla, pero en todo caso na San Nicolas. Na Papiamento e tabata ser usa pa indica cu un persona ta debil o zwak, hopi biaha pero no semper relaciona cu salud. Por a scucha por ehemplo un persona bisa: "Mi tabatin un griep pisa, ainda mi ta un poco 'frot'." Pero tambe: "Ay no, bo no ta sirbi, bo ta frot." Den e caso aki ta trata di un persona cu no tin forza y ta cana ta stroba so.

Di unda e palabra ta bin? Asina leu cu nos por a averigua, e origen ta den e palabra Ingles 'fraught' cu tampoco ta un palabra cu bo lo tende o lesa regularmente. Na Ingles e ta un adjetivo cu ta significa 'causando o afecta pa ansiedad o stress', o indicando un situacion cu 'ta carga di' peligro, of otro problema. E significado original tabata bin di Hulandes y Aleman medieval (vracht, fracht) y a drenta idioma Ingles tambe via su uso den trasporte maritimo, y unda a adopta y adapta dos palabra relaciona, esta 'fraught' y 'freight'. E ultimo aki a keda den uso den transporte maritimo y e 'fraught' a bay den direccion di un contenido mas figurativo, di algo cu ta carga cu algo, mas tanto negativo. Por ehemplo lo por lesa un frase: "His so-called solution is fraught with contradictions".

Esaki ta na cual e significado na Papiamento tambe ta referi. Nos no ta tribi di bisa si e palabra a drenta nos Papiamento den e añanan di operacion di e refineria, pasobra den siglo 19 ya caba tabatin actividad economico na Aruba di empresa cu tabata maneha a base di Ingles, manera e industria di mineria di oro y fosfat.

Nos ta pasa di un pasado distante pa presente. Awendia nos ta parti di un presencia y influencia global di idioma Ingles, loke no ta solamente inevitabel, pero sin esey nos no ta amplia un idioma cu riba su mes no tin un vocabulario asina grandi. E presion pa introduccion di palabra nobo, di banda Ingles pero tambe Spaño y Hulandes, ta presente tur dia y lo mester defini mas specificamente kico e maneho oficial ta bay ta.

Sin desea di usurpa autoridad riba e tereno aki, nos ta pro pa evalua si kico ta introduci den nos idioma, awor cu e ta un idioma oficial, cu regla y structura. Por ehemplo: pakico introduci palabra nobo pa cual tin algo caba, a menos cu e palabra nobo tin un contenido specifico cu ta enriquece nos idioma. Ultimamente nos ta mira, y nos a adverti caba den e sentido aki den otro edicion, varios palabra cu no ta trece nada nobo, sino ta nace di probable ignorancia di e persona cu no conoce su propio idioma.

Por ehemplo: kico e palabra 'adresa' (di 'to address') ta duna nos; cu mesun facilidad nos ta bisa varios siglo caba 'atende' un asunto. Tambe e famoso 'reenforsa' cu di repente ta aparece tur caminda, mientras nos por simplemente hasta scoge entre 'reforza' y 'fortifica'. E asunto ta bira mas complica ainda ora un persona ta bay usa e supuesto equivalente aki pa e significado specifico di por ehemplo 'law enforcement', cu no tin nada di haci cu 'reforza' y ta papia di 'enforsa ley'... No ta mihor nos papia di 'mantencion di ley', loke ta un hopi mihor traduccion di law enforcement'?

Por ta cu tin hende cu lo defende e uso peculiar aki, bisando cu nos idioma a nace di e adopcion y adaptacion instantaneo y espontaneo di palabra y expresion di otro idioma. Esey tin algun merito pero di otro banda nos a dicidi no mucho tempo pasa cu nos tin un berdadero idioma (moderno), loke ta supone structura y regla fiho. Si no ta reconoce esey, anto no tin motibo pa busca formalizacion di idioma tampoco, y mester laga tur hende introduci tur cos na nan antoho, loke tampoco por ta e intencion.

Polis na Eindhoven hospitalisa a causa di puiro sospechoso

(NLTimes) - Un porcion di stacion di polis na Eindhoven a keda evacua riba diabierna despues cu un pakete conteniendo un puiro sospechoso a yega e localidad. Un oficial cu a drenta den contacto cu e puiro aki a keda hiba na un hospital den e area.

E incidente aki a tuma luga na polis stacion di Michelangelolaan, segun polis. Un gran cantidad di empleado di servicio di emergencia a keda despacha pa e escena pa provee asistencia y expertonan di ehercito Hulandes tambe tabata na e localidad. Segun media local, un ekipo di specialista di Amsterdam tambe a keda despacha pa bay e ciudad.

E miembro di cuerpo policial a ser hiba hospital como un precaucion, segun vocero a conta ANP. Na mesun tempo, un corant local a declara cu un persona no tabata sinti bon y ta ricibiendo tratamento pa nan sintomanan. No a keda inmediatamente cla si e persona aki tabata e polis cu a drenta den contacto cu e puiro.

E contenido di e pakete no por a ser inmediatamente identifica. Di acuerdo cu protocol existente, e oficial a ser hiba pa un reviso. E respuesta escala tabata como parti di un precuacion di acuerdo na e protocol aki. E caya entre e stacion di polis y e hospital Catharina a keda cera tambe. E ekipo militar a examina e puiro y a duna ordo pa baha e medidanan cu a tuma como emergencia.

Sinembargo, e parti afecta di e stacion di polis lo permanece cera pa un tempo pa asina e investigacion andando por sigui su caminda. Segun un reportahe den noticia, e pakete a ser haya den e parking lot cerca di e entrada.

Tiki pashent den unidad di cuido intensivo na hospitalnan Hulandes

(NLTimes) - Actualmente ta inesperadamente keto den e unidadnan di cuido intensivo den hospitalnan Hulandes. Mientras cu e unidadnan aki tabata completamente yen durante e pandemia di COVID-19, actualmente tin mas empleado cu e trabao pa nan haci, segun varios experto di ICU a conta De Volkskrant.

Actualmente no tin figuranan concreto pa 2023 ainda, "pero e moda ta cu nunca nos a yega di ta asina keto," Hans van der Hoeven, profesor y hefe di unidad di cuido intensivo na Radboud University Medical Center a expresa.

Segun Iwan van der Horst, hefe di ICU na MUMC+ na Maastricht y president di e asociacion Hulandes di ICU NVIC, e situacion ideal ta pa tin por lo menos 85 porciento di e camanan den ICU ocupa. "Asina e no ta hopi druk ni hopi keto tampoco. Actualmente nos tin hopi tempo cu solamente 60 porciento di e camanan ocupa."

Un motibo grandi pa e tasa abao aki ta e pandemia. "Hopi persona a fayece durante e crisis di coronavirus, y tambe durante e prome winter despues di coronavirus. Esakinan tabata pashentnan cu tabatin un salud fragil. Sin coronavirus, aworaki posiblemente nan lo a ta den ICU," Van der Horst a expresa.

Otro factor ta cu e pandemia a duna docternan y pashentnan un "bista hopi mas realistico" di kico e trabao den ICU ta berdaderamente. Esaki a haci pashentnan considera si berdaderamente nan kier pasa e ultimo etapa di nan bida den e unidad aki, y esaki a haci e dokternan y specialistanan hopi mas cauteloso ora di manda pashentnan ICU. Mas o menos 15 porciento di e personanan cu drenta ICU ta fayece den e unidad. "Na final, nos a causa nan daño na un costo social sumamente halto," Van der Hoeven a agrega.

Sinembargo, e cantidadnan abao di pashent cu tin actualmente den e unidad no ta un motibo pa corta e capacidad segun Brat Berden ken ta president di Elisabeth-TweeSteden Hospital na Tilburg. Segun su persona, e seguronan di salud ta considerando reduci reembolso pa ICU den e añanan binidero. "Mi lo argumenta pa mas espacio ma hala rosea. Si e reembolso ta mas abao, e hospitalnan ta keda forsa di reduci e cantidad di cama den ICU. Pero, te ainda no ta cla si e cantidad di pashentnan lo aumenta den e añanan binidero. Y aumenta e capacidad di unidad aki un biaha mas ta hopi mas dificil cu baha e cantidad."

Van der Hoeven ta di acuerdo cu esaki. Mirando cu e poblacion ta birando cada biaha mas grandi den edad, e demanda pa cuido den e unidad di cuido intensivo posiblemente lo aumenta un biaha mas na momento cu e efecto post-covid kita. Van der Hoeven a agrega cu "nos ta den un crisis ambiental. Mas placa ta necesario pa inverti den prevencion. E ta bira logico cu bo ta examina e ICU di un manera critico, un forma caro di cuido cu relativamente tiki ganashi den salud."

Aumento den aplicacion pa Visa di Venezolanonan na consulado di Merca

(CuraçaoChronicle) - Durante e ultimo 3 luna, e Consulado Mericano na Corsou a mira un aumento significante den aplicacion pa visa di parti di Venezolanonan. Segun e informacion confirma di e Consulado, 871 aplicacion a keda otorga durante e periodo aki, cual ta mas o menos 44 porciento di e aplicacionnan total.

E aumento den e aplicacionnan aki ta danki na varios factor. Anteriormente, e consulado tabata ofrece visa solamente na e solicitantenan cu por lo menos 10 aña di residencia den e Reino Hulandes, manera Corsou. Sinembargo, e consulado a modifica su procedura pa alinea cu e consuladonan rond di mundo.

E demanda pa visa a aumenta notablemente tambe a causa di e reapertura di frontera cu Venezuela y e vuelonan regular entre Venezuela y Corsou. E consulado a cuminsa ofrece visa no inmigrante manera H1B y visa E Treaty Trader. Tambe nan a alivia e rekisitonan di e residencia pa e solicitantenan cu pidi afspraak na Corsou.

E visanan menciona ta representa dos tipo di visa Mericano cu ta provee e solicitante e oportunidad di temporariamente biba y traha na Merca pa propositonan specifico.

Mirando cu Venezuela no tin un embahada Mericano mas y e temponan di espera na Bogota por surpasa un aña, hopi Venezolano, specialmente esunnan cu mester renoba nan visa ta haci un afspraak na Corsou su consulado Mericano. Anteriormente, nan mester a biaha Lisbon, Madrid of Republica Dominicana pa por entre un aplicacion pa visa of no tabatin otro opcion pa renoba esaki.

E cantidad di solicitantenan Venezolano a aumenta dramaticamente, pero tambe e cantidad di visa otorga pa e consulado. Por ehempel, e personanan cu tin pasporot Hulandes awo ta 13 porciento di e solicitantenan. Si e cantidad di e ultimo lunanan sigui, e cantidad di solicitante Hulandes lo drenta un total di miles solicitante di visa.

Den aña 2018, e cantidad di visa procesa tabata 3,153. Esaki ta nifica cu e consulado a procesa caba casi un tercer parti di loke nan ta procesa den un aña tipicamente den solamente un luna.

Fraccion MAN ta lamenta abuso contra empleadonan publico di parti di Minister den Gabinete Pisas

(CuraçaoChronicle) - Den un comunicado di prensa, e fraccion MAN den parlamento a bisa cu nan ta para pa inhusticia social y dignidad humano. Cu e topiconan aki den mente, e fraccion a cuestiona y condena e accionnan di e accionnan di Minister di Finanzas.

Aparentemente, pa dos aña caba e Minister di Finanzas ta culpabel di atakenan serio riba e direccion di empleadonan, empleadonan di e ministerio y hefenan di departamentonan di gobierno. "Te cu awo, nos a nota cu e representantenan di e gobierno su empleadonan y lidernan di sindicato te ainda ta ser ataca riba rednan social," Giselle McWilliam di e fraccion MAN a expresa.

MAN a bisa cu nan ta condena e agresion aki di Minister Silvania y a urgi e gabinete Pisas pa atende e problema aki. A urgi esaki pa motibo cu te hasta e coleganan ministerial a sinti falta di colegialidad, conhuntamente cu mentiranan y manipulacion di parti di e minister en cuestion.

E fraccion tambe a pidi pa e Prome Minister atende e situacion aki prome cu esaki sigui escala. "Corsou ya caba ta bao presion considerabel, y nos no por sigui acepta Minister Silvania su comportamento inapropia."

OM di Corsou ta adverti fuertemente contra trafico di mucha

(CuraçaoChronicle) - Ministerio Publico di Corsou, OM CUR a nota un aumento den e trafico di muchanan entre Venezuela y Corsou, cual a causa un advertencia fuerte contra tur e personanan involucra incluyendo e mayornan pa stop cu e crimen aki.

E muchanan cu ta ser trafica ta di entre 4 pa 15 aña di edad y hopi biaha ta ser trafica riba barconan cu tambe ta carga droga y armanan di candela. E trafico di muchanan aki via e botonan ta posee un riesgo tremendo pa e muchanan.

E barconan chikito aki usualmente ta bira durante e biahe, cual por resulta den e hogamento di e muchanan. E hecho cu substancianan ilegal y armanan di candela tambe ta den e barco ta pone e bida di e grupo vulnerabel aki aum mas den riesgo.

OM CUR a adverti e publico cu trafico di muchanan ta un violacion serio di ley, uno cu ta carga castigonan severo. A causa di esaki, e casonan aki no ta ser tuma sin seriedad.

A haci yamado tambe na e comunidad pa permanece vigilante contra e tipo di crimen aki y reporta instancianan na autoridadnan of di adverti otronan di e peliger cu trafico di muchanan ta posee pa e muchanan involucra ademas di sociedad.

'Knowledge Migrants' ta preocupa pa nan posicion na Hulanda

(NLTimes) - Migrantenan cu ta migra a causa di nan habilidadnan y cualificacionnan ta preocupa pa nan posicion na Hulanda. Nan a ripara cu e sociedad Hulandes su curason ta birando mas duro contra Migrantenan, specialmente despues cu e Gabinete a colapsa a causa di e politica di migracion, y nan ta preocupa cu e gobierno nobo lo empeora e situacion den nan contra, De Volkskrant a reporta.

E corant a haci un encuesta cu 178 di e migrantenan aki conoci como "Knowledge Migrant" di 37 pais. Tin mas o menos 100,000 di e migrantenan aki na Hulanda. E migrantenan aki a ripara cu e sentimento den nan contra ta birando mas duro prome cu e Gabinete a colapsa, sinembargo cosnan a bira pio despues di esaki segun nan a bisa e corant. Y esaki ta specialmente experiencia pa e personanan di color. Nan ta enfrenta racismo of trato inhusto. "E ciudadanonan no sa e diferencia entre e solicitantenan pa asilo y e migrantenan y a causa di esaki ta pone nan den e mesun categoria of grupo," un cientifico di computer Chileno a bisa e corant.

Un consultante Britanico a agrega cu "personanan cu no ta Hulandes, specialmente hendenan di color, ta mira como e causa di tur problema y a causa di esaki no ta bon bini."

"Mi no ta kere cu tin un comprendemento completo ni distincion entre e personanan Hulandes cu sa e diferente tipo di migrantenan y nan impacto riba e sociedad Hulandes," un manager di proyecto Sur Africano a agrega. "Usualmente no ta duna contexto adicional of ta manipula e informacion aki di acuerdo na cada kien su agenda politico."

A haya restonan humano den avionnan pa misionnan di bombardeo

(NLTimes) - Empleadonan di ekipo cu ta retira restonan a haya restonan humano den avionnan pa mision di bombardeo Britanico di e di dos Guera Mundial den IJsselmeer. E Ministerio di Defensa a cuminsa cu e operacion di retiro riba dialuna y ta premira cu esaki lo tuma varios siman segun loke NU.nl a reporta.

Un avion Aleman a tira un di e avionnan aki yama Lancaster ED603 den aña 1943 rond di Kornwerderzand. Poco prome cu esaki a hundi, e Lancaster a tira bomb riba Bochum na Alemania. Tabatin 7 persona a bordo e avion militar, di cual no a keda ningun sobreviviente.

E curpa di 4 di e miembronan a ser haya na e costa algun dia despues cu e Lancaster a hundi. Sinembargo e restonan di e 3 otro ocupantenan nunca a ser haya. E Ministerio actualmente ta investigando si e restonan cu a haya den e avion aki ta pertenece na e miembronan di e ekipo cu nunca a ser haya segun e vocero a conta NU.nl.

E vocero no por a bisa ni confirma te ainda si e restonan cu a haya ta pertenece na solamente un persona of mas di un persona.

Scolnan na Amsterdam ta ricibi aprobacion pa haci cayanan liber di auto ora cu dia escolar habri y cera

(NLTimes) - Decenas di scol primario na Amsterdam awo ta permiti haci e cayanan dilanti e scolnan liber di auto pa 30 minuut prome cu scol cuminsa y 30 minuut despues cu scol caba. E scolnan a manda un carta pa e alcalde encarga cu e politica ofreciendo pa yuda nan establece e zonanan escolar special aki.

E scolnan ta rekeri di encarga di e logistica nan mes. Un manera cu esaki por keda ehecuta ta pa medio di tin boluntarionan cu lo pone baricada 2 biaha pa dia. E responsabilidad pa esaki ta keda den man di e scolnan segun e municipalidad. "Como un mayor, claramente bo por puntra e scol si e kier participa," Melanie van der Horst, oficial di e ciudad encarga cu e ciudad su politica di trafico a informa.

E concepto di tin e caya liber di auto rond di un scol no ta nobo y ya caba tin 10 di e cayanan aki na Amsterdam. Pronto e cifra aki por subi te na 100 segun e municipalidad. Trafico rond di scolnan ta "confuso, semper druk y a causa di esaki tiki safe pa e muchanan," segun e coalicion incluyendo e alcalde y demas oficialnan. Van der Horst a bisa cu e ta spera cu e cayanan rond di e scolnan por bira un caminda mas safe pa e muchanan cu e medidanan aki.

Ora cu un scol registra pa e programa, e municipalidad ta ehecuta un bishita prome na e area pa examina e situacion di e trafico y asina saca afo si e introduccion di e zona escolar ta posibel. Si esaki ta e caso, un periodo di test lo cuminsa, despues di designacion di zona escolar por bira uno permanente.

Cantidad di morto a eleva na 42 y 25 desaparecido pa inundacion na Brazil

(EFE) - E number di victimanan mortal causa pa e ciclon extra-tropical cu for di fin di siman pasa a afecta sur di Brazil a aumenta na 42, mientras cu 25 persona ta permanece desaparecido, segun e ultimo boletin cu a publica diahuebs ultimo.

E region di mas afecta ta Rio Grande do Sul, na unda tin 41 fayecido, mientras cu a registra e otro victima na Santa Catarina. Na Rio Grande do Sul, 10.551 persona ta permanece desplasa di nan cas na e 83 municipio afecta, na a unda a registra inundacion cu a invadi casnan y a destrui varios brug. E localidad mas afecta na municipio di Mucum, na unda a registra 15 fayecido y 9 persona ta permanece desaparecido despues di e subida di e riu Taquari, cu a inunda e zona.

Por lo menos 16 caretera di e region a kibra parcialmente of den nan totalidad, debi na inundacion y dañonan den e brugnan, mientras cu varios localidad ta sigui sin comunicacion.

Di mesun modo, Marina di Brazil a informa cu nan ta colaborando den tareanan di rescate di personanan cu a subi riba e dak di nan cas pa salba nan mes di inundacionnan. Gobierno regional a declara diahuebs ultimo un estado di calamidad pa por enfrenta e mayor desaster natural den historia di e estado aki.

Defensa Civil a publica un alerta nobo pa awaseronan intenso, descarga di coriente, inundacionnan y bientonan fuerte na henter Rio Grande do Sul pa e fin di siman aki.

Na juni, Rio Grande do Sul tambe a ser afecta pa un ciclon cu a laga 16 victima den loke te awor tabata e pio acontecimento di e caracteristicanan aki den historia di estado.

Mexico: Lopez Obrador a entrega na Claudia Sheinbaum baston di mando como candidato pa eleccion presidencial

(La Jornada) - Presidente Andres Manuel Lopez Obrador a entrega e baston di mando di Movemento di e Cuarto Transformacion na Claudia Sheinbaum ken ta bay ta e candidato presidencial di partido Morena.

Cu e baston den su man, e ex-hefe di Gobierno a ofrece na a mandatario cu "lo continua cu su legado," asina como stop y exhibi na "esunnan cu kier bay back den pasado, cu mascarada di cambio".

E transferencia di e direccion a tuma luna na e porta di e libreria Porrua na Centro Historico di Mexico, e baston tin cintanan di varios color y un aguila cu ta un gesto cu a ratifica e relacion politico historico y di amistad na unda Lopez Obrador y Sheinbaum a cana hunto den e caya cu e presencia di nan siguidonan.

Despues e mandatario a publica dos potret cu e mensahe "awe ma entrega na nos compañero stima Sheinbaum e baston di mando pa dirigi nos movemento y duna continuidad na e transformacion cu e unico protagonista cu ta e pueblo di Mexico."

Sheinbaum a compromete su mes pa ta na haltura di e circunstancianan, cu nan lo cana hunto den unidad y cu hamas lo traiciona "e anhelo di sigui construi un Mexico mas husto, soberano, liber y democratico."

E acto simbolico aki ta marca e inicio di un etapa nobo, cu e cual Lopez Obrador no ta bay ta lider mas di e movemento cu el a cuminsa y a entrega e liderazgo na Sheinbaum, cu awor ta bay asumi e responsabilidad di dirigi e rumbo politico di e partido Morena den marco di eleccion di aña 2024.

Sheinbaum a ser nombra e coordinador di defensa di e movemento aki despues di e resultadonan di encuesta interno di e partido.

Tiramento na Ecuador a laga 4 morto incluyendo un mucha

(AFP) - Cuatro morto, entre nan un mucha di 11 aña y seis persona herido a laga un atake cu tiramento diahuebs ultimo na sur di Guayaquil, un di e ciudadnan mas violento y afecta pa narcotrafico na Ecuador, segun polis a informa.

Entre e personanan herido tin dos mucha muhe, un di shete y un otro di cinco aña, segun e coronel di polis Marcelo Castillo a declara na prensa. Ubica entre Colombia y Peru, e mayor productornan di cocaina, Ecuador a pasa di ta un luga trankil na un teritorio di lucha entre gruponan relaciona cu narcotrafico.

E tiramentonan, homicidio, secuestro y extorsion a multiplica. Segun Castillo, e atake di diahuebs ultimo tabata debi na "venganza of represalia cu tin entre e gruponan aki y nan ta tira pa mata," Castillo a expresa. E pistoleronan a yega den autonan y brommer y nan a cuminsa tira na un grupo di persona cu tabata ripara brommer pafo di un tayer, na un bario popular na sur di Guayaquil. Na e luga dos homber y un mucha a muri di manera inmediato, e di cuatro victima a muri na un hospital.

E atacantenan a dispara na laira mientras nan tabata huy, seis persona a ser alcansa pa e balanan, pero nan salud ta stabiel.

Den e huymento cu ta parce di pelicula, e pistoleronan a bandona nan auto hunto e riu y nan a core bay den botonan. Den e persecucion polis a logra detene un di e atacante cu a cay di su brommer. Segun Castillo, e habitantenan a atravesa "palonan cu clabo pa impedi e labor policial" mientras nan tabata persigui e delincuentenan.

Enfrentamento y ahustacion di cuenta entre gruponan narco ta frecuente, na juni un otro enfrentamento a tuma luga na localidad di La Concordia cu a laga ocho morto.

Republica Dominicana: Salud Publico ta interveni den zona di explosion na San Cristobal pa motibo di cantidad di bichi y musca

(DiarioLibre) - Como respuesta na e holor horibel cu tin alrededor di e zona unda a sucede e explosion na San Cristobal, e directora di Riesgo y Salud Ambiental di Salud Publico a informa na Diario Libre cu nan tuma medida pa aborda e situacion.

Segun Gina Estrella Ramia, diabierna siman pasa a tuma luga un lantamento extenso di parti di e departamento cu e ta dirigi.
El a splica cu e bichinan den e area ta resultado di e descomposicion di e material organico cu ta bini di e cuminda di bestianan presente den e clinica veterinario local, cual tabata un di esunnan mas afecta.
El a precisa, pa contra ataca e situacion, ta warda e yegada di un producto special pa basha den e suela, destina pa elimina tanto e bichinan como e muscanan. E entrega di esaki tabata programa pa diahuebs cu a pasa, door di cual el a indica cu e accion lo tuma luga den e oranan despues di e entrega.

Den otro orden el a manifesta, cu e alcaldia di e provincia ta coordinando e procesonan pa realisa un limpiesa den e area usando mashinnan special. Pa loke ta trata e demolicion, ta wardando e intervencion di e organismonan ehecutor.
Decenas di habitante a manifesta nan miedo na sufri algun riesgo di salud producto di e contaminacion cu tin den e zona.

Den termino di salud, Estrella Ramia a sostene cu e riesgo ta minimo, cu excepcion si un hende sufri un herida of si e ta drenta den contacto directo cu e area afecta, manera cu a pasa cu algun persona cu ta busca materialnan recicla. El a indica cu, den e casonan aki, e molester di e holo ta e inconveniente mas grandi.

Venezuela: Awasero fuerte a causa inundacion y caos grandi na Caracas

(ElNacional) - E awasero fuerte cu a wordo registra diahuebs 7 di september parti atardi na e ciudad di Caracas a provoca inundacionnan y caos den trafico na algun zona di e capital.

Gustavo Duque Saez, alcalde di e municipio Chacao, a informa a traves di su cuenta di X (anteriormente Twitter) tocante e caida di un mata di gran magnitud na e zona di e La Castellana. "Nos ekiponan ta desplega, no tin victima solamente dañonan material," el a expresa.

Ekiponan di Proteccion Civil, di e direccion di Obranan Publico y Servicio di e municipio y e Instituto Municipal di Ambiente di Chacao tabata varios ora na zona pa retira e mata cu a cay.

E autopista Francisco Fajardo a presenta trafico slow y congestion cu tabata producto di e plasnan grandi di awa cu a wordo genera door di e awasero, ademas di e gran cantidad di brommer cu tabata sconde bao di e brug Distribuidor Cienpes y cu a blokia e transito liber di e vehiculonan.

E situacion cu e brommernan tambe a wordo registra na otro brugnan di e camindanan principal di Caracas, esaki a pesar cu na e autopista tin refugionan destina pa nan.

E Instituto Nacional de Metereologia e Hidrologia a informa a traves di e plataforma X cu e zona di concurencia intertropical di e pais ta wordo reforsa pa e efectonan topografico y e conveccion

diario, locual ta genera awasero, actividadnan electrico y bientonan fuerte durante e siman aki.

Venezuela: Maduro a yega China buscando apoyo economico

(ElNacional) - Nicolas Maduro a yega China diabierna, den su prome biahe pa e gigante asiatico desde 2018, den momentonan cu e pais Latino Americano ta busca apoyo pa su economia cu ta den crisis.

China ta mantene relacionnan estrecho cu e gobierno di Maduro, isola internacionalmente, y ta un di e principal donantenan di Venezuela, cu su PIB a cay 80% den un decada door di e efecto di e crisis economico.

Despues di a yega Shenzhen, Maduro a indica cu e ta cla pa un "bishita historico pa e fortalecemento di e lasonan di cooperacion y e construccion di un geopolitica mundial nobo," segun un video publica ariba su cuenta di X.

Pekin kier pa e bishita aki, cu lo prolonga te cu diahuebs, sirbi pa hiba e relacionnan entre ambos pais den un era nobo, segun Mao Nig a bisa, un vocero di e Ministerio Chino di Relacionnan Exterior.

"E confiansa politico mutuo entre e dos paisnan ta birando hopi solido y e cooperacion riba diferente ambito ta continuamente den expansion," el a señala.

E socialista lo biaha tambe pa otro paisnan amigo, segun el a indica den e sesion Parlamentario pa autorisa e bishita aki e presidente di e Parlamento Venezolano, Jorge Rodrigues, sin duna detaye.

E ultimo bishita di Maduro na China tabata na 2018, durante cual el a elogia e vision di e presidente Xi di un destino comun pa e humanidad.

Di su parti, Xi a bishita e pais Latino Americano na 2014.

E bishita di Maduro na China ta tuma luga den momentonan den cual e lidernan mundial ta topa na India pa un cumbre di G20 den cual e presidente Chino lo ta ausente.
China a presta alrededor di 50 miyon di dollar na Venezuela den e decada di 2010, un cifra cu e pais Sur Americano a compromete su mes pa devolve a traves di envio di petroleo.

Den 2018, aña cu a=Maduro a gana un eleccion cu no a wordo reconoci pa un bon parti di e comunidad internacional door di supuesto irregularidadnan, e debe tabata aumenta na 20 mil miyon di dollar.

Na 2019, Washington, y un parti di e comunidad internacional a reconoce Juan Guadio, lider di e oposicion y cu a auto procalma su mes presidente interino. E mandatario Mericano di e tempo ey, Donald Trumo, a impone diferente sancion contra Caracas.

Hayao Miyazaki ta invita pa soña cune un ultimo biaha

(AP) — E aplauso mas duro riba anochi di apertura di Toronto International Film Festival tabata pa Totoro. Ora e logo di Studio Ghibli cu e criatura magico di "My Neighbor Totoro" di Hayao Miyazaki a aparece riba pantaya diahuebs anochi, el a nifica pa e audiencia e premiere di e mas recien y talbes ultimo pelicula di Miyazaki, "The Boy and the Heron."

Pa hopi na TIFF, tabata e evento di pelicula mas importante di aña.

Un decada atras, Miyazaki, e maestro di anime di "Spirited Away", "Howl's Moving Castle," "Kiki's Delivery Service" y "Ponyo," a bisa cu e tabata retirando di pelicula, y cu "The Wind That Rises" di 2013 lo ta su ultimo pelicula. Pero Miyazaki, awo 82, tiki despues a cuminsa poco poco traha un biaha mas. Pa Miyazaki, cu dolorosamente ta pinta miles di dibuho na man pa un pelicula, e ta un trabao largo y laborioso.

Su trabao ta scondi den misterio, den parti pasobra Miyazaki casi no ta duna entrevista. Ademas, den un marketing inusual, "The Boy and the Heron" a sali na Hapon sin ningun promocion usual – sin aviso den television ni borchi – cu ta compaña un pelicula asina anticipa. E ta bay tin su apertura den teatronan Nort Americano dia 8 di december.

Varios pelicula di Miyazaki ta entre e hitnan mas grandi na cinema na Hapon; tin tiki otro cineasta mesun decora – y apasionadamente stima – manera Miyazaki.

E titulo mas recien di Miyazaki ta "Kimi-tachi wa Do Ikeru Ka?" den Hapones, cu ta traduci na "Con bo ta biba?" E ta bin di e novela di Genzaburo Yoshino di 1937, riba cual ta basa e pelicula. Den un di su poco comentarionan publico, a puntra Miyazaki si su pelicula lo duna contesta na e pregunta aki. "Mi ta haciendo e pelicula aki pasobra mi no tin e contesta," Miyazaki a bisa The New York Times na 2021.

Loke por sorprende algun persona ta cu mientras tin hopi sabiduria y reflexion den "The Boy and the Heron," e ta djis mesun imaginativo cu e peliculanan inicial di Miyazaki – un odisea briyante den e molde di 'Spirited Away'. E ta tanto e swan song di un gran cineasta y e trabao sin limite di un mente creativo semper jong.

E personahe principal ta Mahito Maki (voz di Soma Santoki), un mucha homber di 12 aña kende, den escenanan di apertura di e pelicula den Segundo Guera Mundial, ta perde su mama den un candela na un hospital na Tokyo. Tiki despues su tata ta casa ruman di mama di Mahito (Yoshino Kimura), y na e lugar den interior unda nan ta bay biba, e bida yen di amargura y dolor di Mahito ta interumpi pa un garza shinishi (Masaki Suda) cu no ta lag'e na paz.

Similar na Satsuki y Mei di "My Neighbor Totoro," ta hiba Mahito den un caminda den boske den un reino encanta door di un toren di piedra construi pa tatara-omo di Mahito. Un biaha mas, nos ta invita den un fantasia colorido y di otro mundo traha pa Miyazaki. E por ta yen di metafora – pa naturalesa, pa dolor, pa saneamento – pero tambe e ta existi den e dimension puro y sin filter di soño.

Si esaki ta bay bira e ultimo pelicula di Miyazaki (no lo ta sabi pa descart'e completamente), e ta un despedida tremendamente conmovedor. No tin legado akinan sino un suplica suave. Soña bo mesun soñonan. Crea bo mesun mundonan. Construi bo mesun torennan.

Ta recorda Reina Elizabeth II un aña despues di su morto

(AP) — Cu saludo di canon y campana, Reino Uni ayera a marca aniversario di morto di Reina Elizabeth II y e ascencion di Rey Charles III, kende a recorda su mama como un simbolo di stabilidad durante e 70 aña di su reinado.

Charles y Reina Camilla a observa e aniversario na e propiedad di e famia na Escocia y a atende un servicio di recuerdo na un iglesia chikito cercano unda e fayecido reina tabata adora.

"Den marca e prome aniversario di morto di su mahestad y mi accesion, nos ta recorda cu gran afecto su bida largo, servicio devoto y tur loke el a nifica pa asina hopi di nos," Charles a bisa den un mensahe graba. "Mi ta profundamente agradecido, tambe, pa e amor y sosten cu a mustra na mi esposa y mi mes durante e aña aki mientras nos ta haci nos maximo pa ta di servicio pa boso tur."

Unidadnan militar a conmemora accesion di e rey na e trono door di lansa saludo na e Toren di London den banda oriental di e capital y Green Park cerca di Buckingham Palace. E campananan di Westminster Abbey a zona pa 1pm.

Heredero na e trono Prins William y su esposa Catherine a atende un servicio di conmemoracion na St. Davids Cathedral na Wales cu a inclui oracion na Ingles y Welsh y e canto di e himno, "Abo sa, Señor, e secretonan di nos curasonnan."

Den un momento notable, e pareha a cana na un potret di wela di e prins, y e prinses a pone flornan dilanti di e imagen. Nan a para den silencio solemne.

E rey a publica un potret anteriormente priva di e reina cu ta mustr'e na e auge di su poder na edad di 42. E potret saca pa Cecil Beaton, un fotografo di moda notorio kende hopi biaha a saca potret di miembronan di famia real, ta mustra Elizabeth den e paña di Order of the Garter y bistiendo e Grand Duchess Vladimir Tiara, traha di 15 circulo di diamante.

Elizabeth, kende a subi e trono cu 25 aña di edad, tabata un figura ampliamente respeta kende su presencia constante a yuda unifica Reino Uni mientras a negocia e fin di imperio y e crecemento di un nacion moderno y multicultural impulsa pa migrantenan for di henter mundo. Su morto a trece pregunta tocante futuro di e monarkia. Pero Charles a move suavemente den su rol nobo, evitando controversia y concentrando riba crea brugnan entre e cuatro parti di Reino Uni y e cantidad di grupo etnico y religioso cu ta compone su poblacion.

Juffrouw Ustelle Cornet a sirbi enseñansa di Aruba durante 36 aña

Diamars ultimo, Minister di Enseñansa y Deporte Endy Croes a entrega un reconocemento na Juffrouw Ustelle Cornet cu a sirbi enseñansa durante 36 aña.

Despues di 36 aña, Juffrouw Ustelle ta retira di e veld di enseñansa pa baha cu pensioen. Juffrouw Ustelle a cuminsa traha na aña 1987 na Reina Beatrix School como maestra di aña 2 y na aña 1988 a cuminsa traha na Commandeur Pieter Boer School cu actualmente ta bou di e nomber di Scol Basico Xander Bogaerts.

Juff Ustelle a bira cabesante di Scol Basico Xander Bogaerts na aña 2012 y a traha den e posicion ey te cu awo. Minister Endy Croes ta gradici Juffrouw Ustelle pa tur e añanan cu a educa e muchanan cu hopi pasion. Pa finalisa, Minister Endy Croes ta desea Juffrouw Ustelle hopi exito y pa gosa di su pensioen merecidamente.

No perde ofertanan increible riba articulonan di hotel na e di dos benta anual di Stimami Sterilisami su Sidewalk Sale!

Marca september 17 den bo kalender pa bo no perde e regreso di Stimami Sterilisami su Summer Sidewalk Sale cu lo tuma lugar na Engelandstraat 5 (ex-edificio di Playa Liquor) di 8am te 4pm. Aki bo lo por haya un surtido amplio di productonan nobo y usa di Marriott Vacation Club, Bucuti & Tara Beach Resort, Ritz Carlton, Renaissance Resort, Tara Eco Supplies, One Love Foundation y Ben Kaufman na prijsnan increible.

E productonan ta inclui mueblenan varia, matras, serbete, clechi di cama, t-shirts, tayo, glas y hopi mas! Tambe bo lo tin e oportunidad di amplia bo famia y duna un cacho of pushi un hogar pa semper via Luna Foundation, Nine Lives Foundation, y Sgt. Pepper's Friends cu lo atende e evento cu nan mascotanan cu ta cla pa adopcion.

Y como un extra treat, Craft & Lola lo duna sabor na e evento ofreciendo nan tacos delicioso pa solamente $1 durante henter e dia.

100% di e fondonan recauda durante e evento lo wordo usa pa e campaña nacional di sterilisacion Stimami Sterilisami, cu ta sterilisa casi 34mil cacho y pushi.

"Nos ta sumamente agradecido y conmovi door di e ayudo y contribucion di Bucuti & Tara, Marriorr, Ritz Carlton, Renaissance, Tara Eco Supplies, Ben Kaufman, Nine Lives Foundation, Luna Foundation, Sgt. Pepper's Friends, Craft & Lila y One Love Foundation. Entre tur nos partnernan cu ta contribui generosamente, One Love Foundation y Ben Kaufman merece un mencion special. Nan generosidad no solamente ta inclui e donacionnan cu nan ta haci pero tambe nan compromiso pa biaha for di Merca pa ta hunto cu nos durante e evento," e Directiva di Stimami Sterilisami ta anuncia. "E evento no ta bay solamente yuda contribui na nos mision pa mitiga e sufrimento di cacho y pushi riba caya, pero tambe e ta bay brinda nos comunidad e oportunidad pa cumpra productonan duradero y di bon calidad nan prijsnan hopi barata, mientras cu nan ta pasa un dia leuk den famia. Nos ta invita henter Aruba pa bin disfruta y apoya e maraviyoso causa aki."

Fundacion Stimami Sterilisami

Fundacion Stimami Sterilisami ta un non-profit organization cu ta usa 100% di tur donacion pa ofrece subsidio pa e procedura di sterilisacion pa tanto publico en general, como tambe organisacionnan boluntario cu ta cuida cacho y pushi riba caya. E organisacion su bukinan ta habri y ta wordo controla pa asina brinda transparencia total di e uso di fondonan. Pa esnan cu kier aporta na e gran causa aki, por haci donacion directo na fundacion Stimami Sterilisami:
Bank: Aruba Bank
Acc. Number: 6012630190
Acc Name: Fundashon Stimami Sterilisami
Swift Code: ARUBAWAX.

Gustave Nouel na Aruba como invitado special di ATA

GN ta na Aruba atrobe. E biaha aki como invitado especial di ATA pa actualiza su pintura di tur CEO's di ATA. Tambe pa promote y prepara un gira internacional na 2024, cu e buki MATERNIDAD, den 4 lenga.

Nouel a entrega e buki, (cu tabatin apoyo di diferente artista local dynamico), na e actual directora di ATA, sra. Ronella Croes, pa juda promote e gira internacional di MATERNIDAD (https://lmpublishers.nl/product/moederschap/). Despues di e start na Aruba, cu exposicion y workshops di e autornan, Zuleika Coffie y GN, lo ofrece e proyecto-modelo aki cu a cuminsa na Aruba, na tur parti di nos Reino.

Ademas di ATA su apoyo pa purba start na Aruba na Mei di 2024, e proyecto tambe por conta cu apoyo di Biblioteca Nacional di Aruba, Departamento di Cultura y mas actor importante, manera Universidad di Aruba y UNESCO... y naturalmente cu apoyo di nos curator Arubiano; Renwick Heronimo!

Bonaire y Sint Maarten a mustra interes concreto caba pa sigi cu e proyecto MATERNIDAD, despues di Aruba.

Ora Art Fair Aruba a tende di ATA cu GN lo ta na Aruba e temporada aki, di biaha nan a pidi GN trece un cuadra pa participa na Aruba Art Fair.

Un siman prome cu Aruba Art Fair a invita Nouel, el a completa un cuadra 'quasi abstracto', inspira pa un Fenomeno Cosmico, titula: "WOWO DI DIOS". Un pintura abstracto, cu ta logra Harmonía perfecto den su Caos, den wowo di GN.

Tambe GN ta preparando proyecto di arte na Rancho, e parti mas historico di Oranjestad, hunto cu Zuleika Coffie y Mo Mohammed, relaciona cu celebracion di 200 aña Oranjestad na 2024...

Celebración di 200 aña Oranjestad, tambe ta un bon oportunidad pa purba realisa e soño di crea un MUSEO ARUBANO. Un soño cultural na Aruba, mas di 30 aña caba!

Tin edificio potencial caba. Y awor tambe cu Anfiteatro y Círculo di Arte pa por apoya tur disciplina artistico na Aruba.

Hende local cu ke yuda di cualkier manera pa logra e soño aki por tuma contacto cu Stanley Brown (Director CASNAN) vía email: Stanley@multimedianv.com o mobile 5931661. Tur cos tin nan tempo.

Muchanan y maestronan sumamente contento

Materialnan digital cu Maria Goretti School a gana cu e proyecto di Edutech a keda instala

Diahuebs mainta, Prome Minister Evelyn Wever-Croes, compaña pa Presidente di Parlamento Edgard Vrolijk, y Parlamentario Darlaine Guedez-Erasmus, a bishita Maria Goretti School en conexion cu e proyecto di Edutech. Maria Goretti School a gana pa e klasnan 5, borchinan digital, tablets pa e muchanan por haya les riba dje, y laptops pa tur e docentenan di scol. E materialnan aki a wordo instala y finalisa durante vakantie, y awe Prome Minister a bishita e scol pa por admira e bunita proyecto aki.

Prome Minister a expresa di ta sumamente orguyoso di e proyecto di Edutech, cu ta un proyecto di innovacion cu Gobierno ta sostene. E entusiasmo, cu e maestronan ta trahando cu ne, e felicidad di e muchanan pa por wordo educa di e forma aki, y e progreso cu ta wordo treci den e scolnan a traves di e proyecto aki, ta algo cu sigur ta yena e prome mandatario cu emocion tambe.

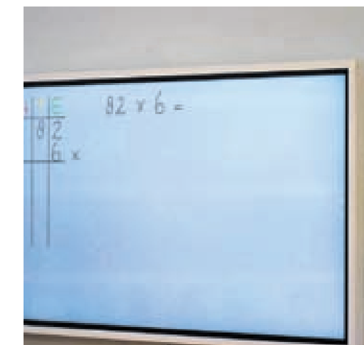

"Mi kier a gradici cabesante di scol Juffrouw Mirla Tromp pa a participa y kere den e proyecto aki. Juffrouw Mirla pa hopi tempo caba tin ideanan innovativo pa sigui dilanti, pero ta stap pa stap por ehecuta nan, y e ta haciendo esaki di un bunita manera pa Maria Goretti School. Tambe, mi kier a felicita e scol en general, tur docente, alumno, mayornan y specialmente Edutech pa haci esaki posibel," Prome Minister a expresa.

Na su turno, Juffrouw Mirla Tromp, a gradici Edutech pa bin cu e proyecto di innovacion aki, na unda ta duna e scolnan e oportunidad di por gana materialnan digital pa nan scol. Tambe el a gradici Gobierno di Aruba pa e sosten brinda na e proyecto aki, y pa pone prioridad na enseñansa, pasobra sin e sosten di nan, e facilidad pa yega na materialnan digital aki, no ta uno facil.

Aspirante pa agente di wardacosta a completa cuatro siman di entrenamento

Diabierna ultimo, aspirantenan di e estudio basico pa bira agente di Wardacosta (Basis Opleiding Kustwacht (BOK) 2023), a marcha drenta Marinebasis Parera despues di cuater siman di entrenamento intensivo. E 21 aspirante di Aruba, Corsou y Sint Maarten, tin un meta, un carera bunita na Wardacosta.

Durante e simannan di introduccion e hobennan pa cuater siman largo, bao di guia di nan instructornan a sigui les den klas y bay diferente campamento introductorio. Durante e campamentonan, e aspirantenan a marcha basta kilometer, landa hopi, cushina nan mes, construi vlot y tambe a completa ehercicionan anfibio. Nan ehercicio final pa nan simannan di introduccion di 'Samen Sterk' a cuminsa diahuebs ultimo parti anochi. Pa e ehercicio final aki e aspirantenan a marcha y a rema riba lama cu destino final Marinebasis Parera riba diabierna mainta. Na Marinebasis Parera e aspirantenan a keda ricibi cu un aplauso caluroso na entrada di parti di coleganan di Wardacosta y otro coleganan.

Durante e ceremonia Director di Wardacosta Caribe Hulandes, Walter Hansen a hiba un discurso pa e aspirantenan y nan instructornan. "Bosonan a cuminsa e trayecto aki, 14 di augustus como 21 persona individual di cual 10 candidato di Aruba, 6 di Corsou y 5 di Sint Maarten. Awor, 4 siman despues, mi ta mira 1 grupo, 1 unidad! Wardacosta ta un profesion bunita, importante,y honorabel. Bo ta bisti dos pechi: un di polis y un di marinier. Awor e otro parti di bosonan estudio ta cuminsa. Esaki ta solamente e fin di e prome fase. Tur cos cu bo siña awor, bo por us'e den bo trabao den futuro. Awor bo tin e chens pa haci fayonan y siña for di nan. Exito ta unicamente posibel si bo traha como team. Hunto nos ta fuerte! Pabien!"

Despues di e discurso di e Director, e aspirantenan a ricibi nan pechi oficial di BOK, como muestra di aprecio pa nan prestacionnan durante e simannan di introduccion. E siman aki e aspirantenan ta bay cuminsa cu e modulo basico di habilidad, cu ta inclui prome auxilio (EHBO) y habilidadnan di tiro, cu lo bay dura 8 siman. Wardacosta ta desea e aspirantenan hopi exito.

Ladronnan a kibra drenta den Sandra's Bistro

Diahuebs madruga a drenta informe di cu lo tin hende a kibra drenta den Sandra's Bistro den J.G. Emanstraat, mesora a dirigi patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a nota cu nan lo forsa un hekwerk y tin un bentana habri, pero nan no por drenta y a pidi pa esun encarga cu e lugar presenta.

Na yegada di e persona el a bisa cu e no ta entrega ningun keho.

Wardacosta den bon colaboracion cu Polis a logra detene indocumentadonan

Diahuebs nochi Wardacosta y Cuerpo Policial Aruba a detecta un boto den cercania di e costa di Aruba cu personanan indocumenta na bordo, cualnan a purba yega tera. Mesora a dirigi e helicopter y patruya di Wardacosta na e area.

Conhuntamente a logra detene 11 persona indocumenta di cual 9 Venezolano y 2 Colombiano. Dos persona di e grupo ta hende muhe. Tur e persona a ser entrega na KPA pa por sigui cu investigacion den e caso aki.

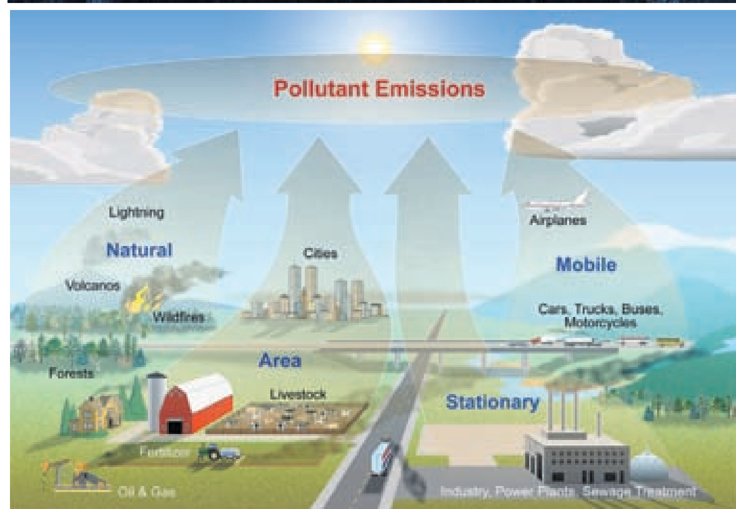

Dia Internacional pa Aire Limpi pa Shelo Blauw ta enfoca ariba calidad di aire pa hende y medio ambiente

E fecha 7 di september ta dedica na e accion global pa combati polucion di aire. E tipo di polucion aki ta un di e retonan di mas grandi pa nos salud y nos medio ambiente. Directie Natuur en Milieu (DNM) ta invita un y tur pa pensa riba con nos por aporta na un mihor calidad di aire na nos pais, den negoshi, scolnan, barionan, of den nos mes cas den nos bida diario pa reduci polucion di aire.

E accionnan cu tuma ta beneficia e salud humano, proteha e ecosistema y reduci emicion di gasnan greenhouse cu ta un colaborador di cambio di clima. Den nos relato nos ta enfoca riba kico polucion di aire ta encera, e solucionnan, dicon e ta un topico di importancia y cua accionnan lo contribui na un mihor calidad di aire of e accionnan cu ta baha e impacto di polucion di aire.

Kico ta polucion di aire, dicon e ta importante?
Un cantidad di actividad humano of di fuente natural ta emiti gasnan y particulanan cu ta causa polucion di aire. Nacionnan Uni su Programa di Medio Ambiente (UNEP) ta comparti cifranan di e efecto cu mal calidad di aire tin riba e cantidad di morto prematuro. Esaki ta calcula di ta 6.7 miyon di morto prematuro. Ademas, mas di 99% di hende ta hala rosea di un aire cu ta califica di no ta safe. Polucion di aire ta causa malesanan di curason y tambe di pulmon manera cancer di pulmon, stroke y mas.

Tambe calidad di aire cu ta malo ta afecta e medio ambiente natural. E ta minimalisa e cantidad di oxigeno den nos oceano, e mal calidad di aire ta haci'e dificil pa matanan crece y asina ta contribui na un crisis climatico. Tin solucionnan ta existi pa combati e problema di calidad di aire. Esaki ta reparti den e 5 sectornan principal cu ta causa polucion di aire cu ta bini di actividadnan humano. Pues di unda e ta bin?

Polucion di aire den sector di transporte: particulanan fini incluyendo black carbon, ozone y nitrogen dioxide ta conecta cu emicion cu ta bini di sector di transporte.

Polucion cu ta deriva di agricultura (escala grandi) ta encera methane. Procesonan di agricultura y cria di bestia ta contribui na polucion di aire na un nivel yama"ground-level ozone" cu ta forma bou di e capa solar. Esaki ta causa astma y otro malesanan respiratorio severo. E fenomeno open-burning (fire) pa terenonan pa agricultura ta un contribuyente di particulanan di polucion cu ta inclui "black carbon".

Polucion di aire den seno familiar dus na casnan (households). Articulonan manera stoofnan ineficiente ta saca particulanan manera carbon monoxide, lead of tambe mercury tur esakinan ta polutantenan cu ta bini di candela (openfire).

Polucion di aire cu ta bini di industria en general. Fabricanan ta emiti cantidad halto di carbon monoxide, hydrocarbons, particulate matter y tambe kimimiconan den aire y hopi biaha sin cu ta controla esakinan.
Polucion di aire tambe ta bini di kimamento sin mas den aire liber di cantidad di sushedad. Esaki ta emiti methanes, particulate matter, polutante organico y otro materia toxico. Esaki ta drenta e cadena di cuminda y e ecosistema menasando salud humano y e condicion di e medio ambiente.

Dicon polucion di aire ta topico importante?
Salud di hende ta e contesta primordial. Tin hopi evidencia cu e efectonan di polucion di aire ta afecta salud di hende y esaki ta keda subi y ta causa malesanan cardiovascular y respiratorio cu ta hisa e riesgo pa diabetes, demencia y ta stroba desaroyo cognitivo. Tambe na 2023 miembronan di UNEP a declara acceso na un medio ambiente limpi, saludabel y sostenibel un Derecho Humano Universal y tambe tin e International Convenant on Economic, Social and Cultural Rights.

Metanan di desaroyo sostenibel (SDG's) ta delinea e derecho pa hala rosea di un aire limpi cu ta bay man den man pa alcansa e meta di desaroyo sostenibel cu ta inclui: bida saludabel pa tur, cuidadnan sostenibel, acceso universal na energia limpi y accionnan cu ta efectivo cu ta atende cu cambio di clima.

Polucion cu aire y cambio di clima ta relata na otro y ta comparti fuentenan comun. P'esey medidanan bon diseña y controla ta beneficia tur dos, clima y calidad di aire. Controlnan estableci pa midi y adresa e fuentena dañino di methane y black carbon conhuntamente ta reduci global warming te cu 0.5 graden celcius den e proximo decadanan. Esaki ta yuda preveni 2.4 miyon morto prematuro causa pa polucion di aire. Esaki tambe ta preveni perdida di ongeveer 50 miyon ton di cosecha pa aña pavia di "ground-level ozone"(UNEP). E polucion di aire tambe ta afecta e medio ambiente.

Polucion di aire ta afecta e nutrientenan den suela y e sistema di awa, e ta pone na riesgo e awa fresco cu ta vital pa mondinan y produccion di cosecha door di introduci metalnan pisa y otro substancianan toxico den e cadena di cuminda. E economia ta impacta negativamente e costo di salubridad publico. E gastonan di polucion di aire ta sumanan cuantioso mundialmente y ta afecta pio ainda e paisnan cu ta den desaroyo.

E yamada ta pa tur hende tuma parti den e accionnan cu ta combati e problemanan asocia cu polucion di aire. Algun di esfuersonan ta inclui traha for di cas, uza mas e bais pa haci diligencianan di distancia cortico, encurasha otronan manera negoshinan y gobernantenan pa introduci por ehempel car-free day den bario y otro manehonan cu ta encurasha aire limpi. Tin solucionan na nivel individual, di negoshi, scol, cuidad, gubernamental e internacional.

Kico ami, abo y nos tur por haci?
Algun accion simpel cu nos por tuma ta reduci desperdicio, por haci composting, recicla sushedad no-organico, reusa saconan y no kima sushi. Tambe por haci cambio den locual cu ta come, cambia pa un dieet unda ta consumi mas hopi berdura y fruta, descustuma y corta e habito di uzo di plastic di un solo uzo. Tambe por uza mas transporte publico of haci carpooling (forma grupo cu ta tuma turno na duna lift na esnan den e grupo) of cana of uza bais pa move rond. Na cas mes por check e articulonan manera stoof y sistema di airco pa reduci emicion y proteha salud di hende. Paga luznan y aparatonan electronico ora cu nan no ta den uzo, esaki tambe ta scapa placa. Organiza y encurasha mas plantamento den bario of na cas of na fundacionnan. Organisa dianan pa haci limpi den bario of na beachnan. Crea areanan na scolnan na unda autonan no mag di keda cendi tampoco bandi lama of areanan na unda tin concentracion di hende cu ta purba disfruta di aire fresco.

Haci campaña di concientisacion na scolnan. Averigua con por laga instala un aparato pa monitor e calidad di aire y anuncia e resultadonan. Asina tur hende ta consciente di e aire of rosea cu nan ta hala. Sostene na scolnan of universidadnan e clubnan social cu ta empodera hobennan pa papia di polucion y pa nan por ta inovativo y trece padilanti ideanan nobo pa combati polucion di aire. Traha conhuntamente cu artistanan y musiconan pa crea eventonan di e tema pa eleva consciencia den nos comunidad.

Cu e dia Internacional di Aire Limpi pa Shelo Blauw 2023 nos por haci mas. DNM ta haci un yamada na comunidad pa haci uzo di plataformanan di medio social y pone un video of potret di bo persona of grupo sosteniendo un causa cu ta yuda combati polucion di aire.

Tambe por pone hunto cu esaki e hashtagnan #worldcleanairday #togetherforcleanair #dnmaruba #unep asina nos por wak bo accion y esfuerso.

Gran final Campeonato di Biljart 60+ e weekend aki!

Diasabra ultimo, 2 di september, e candeloso torneo di biyar bola 8 pa esnan 60-plus titula "Jani Brokke Memorial Tournament" a sigui den ful swing aya n'e palacio di biyar na Tanki Leendert. E torneo anual aki, organisa pa Fundacion Movemento ta Bida, a habri porta di santana y pone algun dje "astro"-nan di siglo pasa wandro bin mesa pa demostra cu ainda nan taco ta stret!

E anochi ta cuminsa sensacional ora dos "sluwe vossen", Ernesto Pardo y Lucky Viviano, dal den otro y cuminsa un baile macabro di skeinmento, pasa otro 6 p'un 9, "clistéétjes" strategico y leu leu un "raspaito" di suerte! Publico kiermen cu nan sa cu ta un best out of 3 nan a wak, pero nan a sinti manera cu t'un best out of 37 nan a experiencia! Na final, e diosnan di biyar a dicidi di duna fabor na "age before beauty" y nan ta Lucky Viviano elimina su mes! Moonchi Kelly ta demostra di ta "van het goede hout" y ta bula Ruudje Arends afo. Franklin "Frenzo" Ruiz ta manda Koffie cas; Ernesto ta sigui contra su "Nemesis", Omar lampe, kende un biaha mas ta resulta di ta condena pa Pardo. Moonchi ta sigui manera un trein y ta duna Juni "kilowatt" Figaroa un "kortsluiting"! Coriente a hera bay na Tanki Leendert! Na otro mesa, Sheik Orman ta pone Franklin "Frenzo" Ruiz come su barba sin salo ni peper.

Diasabra awor, 9 di september, cuminsando pa 6'or di atardi ne' palacio di biyar na Tanki Leendert, e di gran final ta sigui cu Kwek Chirino vs Legendario Buchi Briezen; Junini Quant vs Sheik Orman den loser's round, y e gran semi-final di Patrick Henriquez vs Gino Geerman! Entrada ta completamente gratis pa pueblo en general bin goza.

Lamine Yamal ta bira e hungador mas jong pa anota pa Spaña den victoria 7-1 contra Georgia

(AP) — Lamine Yamal a bira e hungador di mas jong pa anota pa Spaña den un victoria 7-1 contra Georgia den clasificacion pa Campeonato Europeo ayera, y Alvaro Morata a bay cu un hat trick.

Cu edad di 16 aña y 57 dia, Yamal a anota den minuut 74 pa completa e partido y a mehora e marca di Gavi como e anterior anotador di mas jong pa Spaña cu 17 aña y 10 luna.

Yamal a yega como substituto den prome mita pa bira e hungador di mas jong pa hunga pa Spaña, un record cu tambe tabata di Gavi na 2021 tempo cu e tabatin 17 aña y 62 dia.

Spaña a tuma e bentaha dentro di 40 minuut na Boris Paichadze Stadium na Tbilisi pa move na number dos den Grupo A cu seis punto despues di tres wega. Escocia, cu a derota Cyprus 3-0, ta lidera e grupo cu 15 punto despues di gana tur cinco di su partido te awo.

Morata a habri anotacion pa Spaña den minuut 22 y a anota su di dos den minuut 40. El a completa su hat trick na minuut 65.

Solomon Kvirkvelia a anota un auto-gol den minuut 27 pa duplica e bentaha di Spaña y Dani Olmo a agrega otro den minuut 38.

Spaña tabata lidera 4-0 pa mita tempo, pero Giorgi Chakvetadze a anota pa Georgia cuatro minuut despues di break.

Despues cu e tercer gol di Morata a hacie 5-1, Nico Williams a anota un di seis gol pa e bishitantenan den minuut 68.

Yamal a completa un evento historico ora e delantero a converti e pase di Williams cu un final fini cu su pia robes.

Yamal ya tabatin logronan na Barcelona. Despues cu el a hala atencion di coach Xavi Hernandez mientras tabata hunga pa e banda hubenil di e club, Yamal a bira e hungador di mas jong pa hunga pa Barcelona na april tempo cu e tabatin 15 aña, 9 luna, 16 dia. Luna pasa el a bira e hungador di mas jong pa start pa Barcelona. Ainda e mester anota pa e senior team di su club.

Novak Djokovic ta alcansa su di 10 final di US Open derotando Ben Shelton den set consecutivo

(AP) — Novak Djokovic ta back den final di US Open empatando e record pa di 10 biaha, despues di un victoria 6-3, 6-2, 7-6 (4) diabierna contra e Mericano unseeded Ben Shelton na un torneo unda e 23-biaha campeon di Grand Slam tabata ausente aña pasa pasobra e no ta vacuna contra Covid-19.

Shelton a haci e wega interesante den di tres set, elevando su nivel di wega mientras Djokovic tabata parce di bira un tiki preta mientras e linea final tabata acerca. Shelton a break dos biaha, hasta a tene un set point na 5-4 y a elimina un match point na caminda pa forsa e tiebreaker conclusivo. Pero Djokovic a logra bay cu e victoria eynan, y a imita e gesto di celebracion di "cera telefon!" di Shelton.

Djokovic, un Serbio di 36 aña di edad, ta bay busca un di cuatro trofeo di Flushing Meadows diadomingo y lo por bira e homber di mas bieu pa gana e evento den era Open, cu a cuminsa na 1968. Den e final, e ta bay enfrenta sea campeon defensor Carlos Alcaraz – kende a derota Djokovic pa e titulo Wimbledon na juli – of e campeon di US Open 2021, Daniil Medvedev.

Si Djokovic logra gana e trofeo, e lo kibra su empate cu Serena Williams pa e mayor cantidad di campeonato singles den era Open.

Sin importa e oponente of resultado diadomingo, seed No. 2 Djokovic ta bay reemplasa No.1 Alcaraz den top di ATP ranking dialuna.

BONDIA ARUBA

BISTA POLITICO

Parlamentario independiente, mr. dr. Ryçond Santos do Nascimento:

MEP y AVP ta contra supervision financiero pa nan por sigui fiesta

En conexion cu e tema supervision financiero y e presupuesto complementario cual tratamento a tuma luga e siman aki den un reunion publico, parlamentario independiente Ryçond Santos do Nascimento a considera oportuno pa comparti un resumen di e maneho financiero publico cu Aruba a conoce desde Status Aparte pa ilustra e motibo di pakico nos ta awe caminda nos ta.

Finanzas desastroso desde 1986

T'asina cu desde 1986 Aruba nunca tabatin un ciclo presupuestario na ordo, cu a cumpli cu e leynan di control financiero. "Nunca a entrega presupuesto na tempo, ningun gobernacion a cumpli cu nos ley di contabilidad ora di ehecuta presupuesto, nunca a presenta presupuesto complementario na ora y aña tra'i aña a stroba Algemene Rekenkamer di hiba un control debido y entrega bek na Parlamento na ora," asina Santos do Nascimento a expresa.

E realidad di Aruba ta cu nunca tabatin un administracion financiero na ordo, loke ta obliga bo puntra kico Parlamento a haci tur tempo. "Ki dia Parlamento a manda un minister di finanzas cas pa motibo di mal maneho financiero? Ki dia a wak parlamento manda minister president of gabinete cas pa motibo di mal gobernacion financiero? Nunca," el a añadi.

E ta haya cu ta obvio e ora cu e parti democratico di Aruba simplemente no ta funcionando; e budgetrecht di e parlamento di Aruba simplemente no ta funcionando y esey ta pasobra desde 1986 puro ja knikkers sinta den Parlamento.

AVP cu MEP hunto ta tuma hende haci desde 1993

A recorda ademas cu Aruba a haya su Status Aparte pa bira independiente na 1996. Sinembargo, ni Henny Eman, ni Nel Oduber tabata kier independencia y a lobby cu Hulanda cu a bay di acuerdo pa scrap independencia for di Statuut, bao condicion cu administracion financiero ta e asunto cu lo keda papia di dje. Esey ta e protocol cu AVP y MEP hunto a firma cu Hulanda na 1993.

Mas aleu, ta Nel Oduber mes a manda carta pa gobernador pidiendo Reino pa interveni contra e gobierno di e tempo ey y ta e MEP di Evelyn Wever-Croes a produci e documento Feestvierend ten Ondergaan pa pidi Hulanda interveni. Den un carta nan ta bisa explicitamente cu e intervencion di Hulanda na 2015 tabata na su luga y necesario pa Aruba. Sinembargo, awo kier hiba otro tono. AVP y MEP ta brasa otro bek contra supervision. Dicon? Pasobra nan kier pa e fiesta sigui.

Santos do Nascimento: "Pero si nos kier tin un pais pa nos yiunan y pa nos nietonan, un pais cu ta duna oportunidad di berdad, no e sistema di enseñansa actual y di trabou cu ta un desaster, y un pais caminda e ciudadano y comerciante por tin perspectiva diferente, nos mester actua diferente." P'esey ta importante cu nos tin supervision financiero. MEP y AVP mes den pasado hopi biaha a manda carta pa Hulanda confirmando cu nan ta haya supervision importante.

Futuro di nos yiunan y nietonan ta rekeri bon administracion

Por ultimo, e parlamentario independiente ta desea pa pueblo no lubida cu ta e locura di e dos partidonan aki a crea un debe di 6 biyon florin cu ta nos debe nacional. Anto bo tin un gobierno cu ta ranca hopi placa di e pueblo, mas o menos 1 biyon florin pa aña via impuesto y invoerrechten, pero cu no kier tin su administracion financiero na ordo. Si nos kier pa nos yiunan y nietonan tin un chens pa ta prospero, mester traha riba bon gobernacion cu urgencia. Sin bon gobernacion servicionan di gobierno lo sigui ta di un calidad inferior, enseñansa lo sigui ta un desaster y e ciudadano lo no tin ningun perspectiva pa transforma su salario di 2.500 florin den uno di 5 mil florin of mas.

Parlamentario Shailiny Tromp-Lee (MEP):

Accion21, MAS y independiente cu actitud decepcionante y contra bienestar general

Durante reunion publico Accion21 a entrega un mocion, sosteni pa MAS y parlamentario independiente Rycond Santos Do Nacimento. Un mocion cu tabatin como dictum: ta dicidi pa urgi gobierno acorda e 'Rijkswet Aruba financieel toezicht' prome cu dia 10 october 2023.

Un mocion cu dificilmente por compronde ta kico precies nan kier. Pasobra e realidad ta cu Gobierno di Aruba a acorda dicho rijkswet caba y ya caba desde dia 12 di februari 2022 e ley a keda presenta na Parlamento di Aruba mediante di Tweede Kamer di Hulanda. Pero ta bon pa pueblo realisa cu no solamente den sala di Parlamento aki na Aruba, pero tambe na Curaçao y Sint Maarten e proceso encamina pa yega na e consensus rijkswet COHO y RAft a keda condena. Esaki a keda subraya un biaha mas riba e plataforma di IPKO, esta Staten General di Hulanda tambe a reconoce e echo cu e proceso a bay robes. Sigur 3 di esnan cu a firma e mocion ta bon conoci di e echo aki.

Desde un principio nos a papia di e palabra "gedwongen consensus". Nos gobiernonan (Aruba, Curaçao y Sint Maarten) no tabatin otro opcion cu bay di acuerdo cu e condicion di Hulanda pa un rijkswet pa por garantisa yudansa financiero di parti Hulanda pa por duna entre otro subsidio di salario, sosten financiero na companianan chikito y mediano y tambe maneha e situacion di pandemia y salud di nos hendenan.

Nos ta contento cu e yudansa financiero di parti di Hulanda pero sigur desde 2020 nos a bin ta bisa cu nos ta condena y ta haya inaceptabel e echo cu e yudansa aki no a bin manera nos lo a spera di art 36 di Statuut pero a keda condiciona na un manera cu nunca nos por a biba pensa. No obstante e echo cu aki, toch nan kier persisti pa RAFT. Pueblo mester compronde e politica cu nan kier hunga sigur no ta na bienestar general. Nan ta djis opone pa opone contra e negociacionnan andando na beneficio di nos pais.

Den sala di reunion a keda demostra cu oposicion minoritario ta para pa RAft. Un ley cu ta mina e autoridad di Parlamento di Aruba, sin condena e proceso, sin exigi pa cambio, cambionan pa condicionnan faborabel pa nos pais, cambionan pa preveni cu condicionnan ta perhudica nos desaroyo economico y crecemento, sin pidi pa condicionnan financiero comparabel cu islanan ruman, si pidi pa trato igual y husto. Un actitud berdaderamente decepcionante.

*Bista Politico ta un seccion di **Bon Dia Aruba** specialmente pa brinda oportunidad na tanto partido politico como politico individual pa expone nan opinion. Contenido publica di ningun manera ta refleha opinion di **Bon Dia Aruba** y ta pa responsabilidad exclusivo di e organisacion/individuo cu ta ofrece esaki pa publicacion. **Bon Dia Aruba** ta reserva e derecho di no publica texto ofreci, si esaki segun e medio no ta cuadra cu e normanan di decencia cu nos ta mantene, pa evita contenido cu ta innecesariamente ofensivo. Esaki suheto na evaluacion exclusivo di **Bon Dia Aruba**.*

BISTA POLITICO

AVP ta entrega proposicion pa un acercamento mas amplio pa maneho di desaroyo di Aruba y di relacion cu Hulanda

Awor cu Minister Presidente di Aruba a firma tres biaha na Hulanda pa e RAFT, ta haci cu e discusion riba RAFT of LAFT ta uno di pasado. Supervision financiero ta un realidad cu tin su balor pa gobernacion.

Loke si mester preveni ta cu discusionnan riba maneho di nos pais no sigui sosode basa strictamente riba cifranan financiero so, pero cu ta inclui den tur discusion un bista mas amplio y conocemento mas extenso y specifico di desaroyo social y economico di henter nos pais basa riba investigacion y analisisnan cientifico di e realidad cu nos pais ta aden, di e tendencianan den nos pais, di e oportunidadnan pa un desaroyo mas amplio y mas sostenibel. Loke nos mester percura pe ta pa haya miho formanan pa sigura cu tur adelanto economico den nos pais por wordo traduci den mas stabilidad economico y miho e calidad di bida pa tur hende. Esey ta loke e proposicion di AVP cu lider di fraccion di AVP, Mike Eman, a presenta awe tin como meta.

Sociaal-Cultureel Planbureau Aruba (SCPA)
E proposicion amplio presenta den sala di Parlamento ta pa institui un SOCIAAL CULTUREEL PLAN BUREA di Aruba, cu lo tin como tarea pa haci investigacion y analisis cientifico riba temanan importante pa desaroyo di nos pais y pueblo, y presenta e resultadonan di esaki den rapportnan na Parlamento, Gobierno y na nos comunidad, pa tur hende tin mas y miho informacion di desaroyonan den nos pais y riba posibel consecuencianan di decisionnan di maneho awor y den futuro. Cu e miho informacion riba desaroyonan den nos pais, lo por tuma decisionnan mas balansa y evita cu ta tuma decisionnan solamente basa riba cifranan cu no ta refleha henter e realidad cu nos pais ta biba aden. E tumamento di medidanan, sea riba iniciativa di gobierno of parlamento di Aruba of riba proposicion di Hulanda cu a sosode e ultimo cinco añanan, tabata basa estrictamente riba cifranan limita. E ta djis dos ehempel pakico mester amplia e base di informacion cientifico y obhetivo pa tuma decision. Na Hulanda y otro paisnan progresivo un plan bureau asina a demostra su balor importante den tumamento y coreccion di decisionnan di gobiernonan.

Relacion cu Hulanda
E Sociaal-Cultureel Planbureau Aruba (SCPA) tambe lo tin un contribucion substancial riba e relacion cu Hulanda y principalmente riba e deliberacionnan entre Aruba y Hulanda den futuro riba cualkier decision, maneho of medida cu (Hulanda) lo desea pa Aruba tuma. Awor aki e decisionnan na Hulanda ta wordo tuma estrictamente basa riba cifranan cu hopi biaha ta ignora e realidad den cua nos pueblo ta biba. E decision riba cortamento di cobertura di remedi cu AZV a tuma ta un ehempel di esey. Cu un bista mas amplio y informacion mas specifico y profundo basa riba analisis cientifico, lo por a tuma miho decisionnan cu ta na beneficio di bienestar general di pueblo di Aruba. Al fin y al cabo esey ta e meta di e proposicion di AVP: percura pa bou tur circunstancia decisionnan wordo tuma cu ta bon pa nos pais y ta sirbi bienestar general di nos pueblo.

Parlamentario Ricky Hoek (MEP): Oposicion chikito a entrega mocion urgiendo gobierno pa acepta RAft

Wie komt met die ley?

Durante e di dos tanda di e tratamento di e ley di Raft (Rijkswet Aruba Financieel Toezicht), Parlamento di Aruba a keda presenta cu un mocion for di banda di fraccion di Accion21, MAS y parlamentario independiente Sr. Santos do Nascimento.

Notable ta, cu parlamentario independiente Sra. Gerlien Croes a tuma e postura di flip-flop. Dia 22 di augustus 2023 durante prome tanda, e a sostene e prome mocion pa acorda un Ley di Reino (Rijkswet) y dos siman despues riba 7 di September 2023, e no a firma e version number dos di e mocion pero na final di anochi ta vota pro toch. Esaki ta claramente un postura di no por tuma decision.

Conseho negativo ariba e Raft
E 'consensus' Rijkswet Aruba Financieeltoezicht (Raft) a haya diferente conseho negativo, entre otro:
Dia 10 di maart 2021 Raad van State di Reino a duna un conseho tocante e proposicion di e Raft, caminda cu Parlamento di Aruba ta spera cu Hulanda ta duna e atencion necesario na e diferente puntonan di atencion cu a bin dilanti. Te cu e dia di awe, no ta parce cu Hulanda a tene cuenta cu e puntonan aki.

Dia 10 di maart 2021 Raad van Advies di Aruba a duna un conseho cu tocante e proposicion di e Raft, caminda ta recomenda gobierno di Aruba pa duna e atencion necesario na algun punto cu ta di importancia na momento di yega na areglonan cu gobierno di Hulanda cu ta regarda e Raft.

Dia 29 di april 2022, Parlamento di Aruba a trata e Raft den un reunion cera. Un gran mayoria tabata preocupa, pasobra e RAFT ta pone Aruba su Parlamento 'buitenspel', pasobra na momento cu bo accepta e RAFT aki, ta Tweede Kamer y pueblo Hulandes lo dicidi bida y futuro di ARUBA! Y asina Parlamento di Aruba no por haci uzo mas di su 'Budgetrecht'.

Desigualdad di e Raft
Na contrario cu nos islanan ruman Corsou y Sint Maarten, na e momento di acepta e Rijkswet Financieel Toezicht (RFT) na 2010, nan a ricibi kwijtschelding di nan debenan nacional. Awo pa e mesun tipo di rijkswet cu Hulanda ta impone ariba Aruba, Hulanda no kier papia di kwijtschelding; pa colmo, sin duna un rason pakico!

Na contrario cu Corsou y Sint Maarten, cu semper ta financia via di Hulanda, ta haya un interes di 3% di nan entrada di gobierno. Anto pa Aruba, lo duna 3.2% si nos acepta e Raft. Si no acept'e, lo mester paga entre 6% cu 8%. Esaki ta un ayudo real cu Hulanda kier brinda Aruba?

Hulanda ta exigi Aruba pa tin un surplus den su presupuesto y tur loke haya na surplus mester bay pa paga debe.

Pero compara cu Corsou y Sint Maarten, nan djis mester tin un balanced budget pa por bin na remarke pa prestamo cerca Hulanda.

E Raft cu Hulanda kier impone ta basa riba solamente 15% di e debe nacional di Aruba, caminda cu 85% di nos debe ta cu banconan internacional y pa 37 aña nunca nan a exigi un areglo di pago di e forma aki.

E realidad di un RFT!
For di e conseho di e Evaluatiecommissie 2021 "Toezicht en beheer in het teken van groei" (evaluacion di RFT pa añanan 2018-2020). Aki nos por saca afo cu na Corsou y Sint Maarten, na e momentonan aki e supervision financiero cu ta wordo implementa riba e dos islanan aki, tin efectonan indesea riba e desaroyo socio-economico a largo plaso.

Algemene Rekenkamer di Corsou a saca su rapport 29 di augustus ultimo, y ta mustra con devastador e situacion economico na Corsou ta.

Pa conclui por bisa, mirando e contenido di e Raft cu Hulanda ta imponiendo ariba Aruba, no por bay di acuerdo cu e proposicion di ley aki manera e ta wordo presenta na e momentonan aki. P'esey mes MEP, RAIZ y AVP cu un total di 16 voto pro a pasa e mocion unda nos ta urgi Gobierno pa sigui negocia cu Hulanda!

Por cuminsa paga impuesto di vehiculo di motor di aña 2024 entrante 8 di september

E servicio di pago parcial tambe ta posibel

Departamento di Impuesto ta anuncia cu na e momentonan aki tur contribuyente automobilista por cuminsa haci pago di impuesto di vehiculo di motor di aña 2024. Di e forma aki Departamento di Impuesto ta permiti e contribuyentenan pa haci e pago mas trempan, dunando asina mas espacio financiero pa por cumpli cu nan deber fiscal.

Manera ta conoci, e automobilista por scoge pa paga su impuesto di vehiculo di motor den un solo biaha of den mas biaha haciendo uso di e servicio di pago parcial.

Categoria di plachi	Suma minimo pa luna
A, V, MFA, MFV, TR, V, B (bus chikito), AG, BR, GAR	Afl. 50
B (bus grandi), Plachi di nomber, DT, O, T	Afl. 200

Servicio di pago parcial

Pa por facilita e contribuyentenan mas tanto posibel, Departamento di Impuesto ta brinda servicio di pago parcial mescos cu durante e añanan anterior. Cu e servicio aki e contribuyentenan por paga e impuesto di vehiculo di motor adelanta y den pida pida. Na e momentonan aki e contribuyentenan lo tin 5 luna di tempo prome cu e fecha final di 31 di januari 2024 yega.

Haciendo uso di e servicio di pago parcial, e contribuyente por parti e peso financiero durante e lunanan venidero. Esaki ta beneficioso pa por ehempel e contribuyentenan cu ta den dificultad financiero of cu tin mas cu un auto. Pa e empresanan cu tin hopi auto, esaki ta un bon oportunidad tambe pa haci uso di e servicio di pago parcial.

E condicionnan di servicio di pago parcial

E condicionnan pa e servicio di pago parcial ta lo siguiente:
Ta paga e impuesto delanta, esta prome cu dia 31 di januari 2024.
Ta haci e pago pa luna.
Ta paga e suma minimo rekeri sea Afl. 50 of Afl. 200 (depende e categoria di plachi).
No por paga menos cu Afl. 50 a menos cu e debe (restante) ta menos.
Ta haci e ultimo pago no mas laat cu dia 31 di januari 2024.
E servicio di pago parcial ta valido unicamente pa pago di impuesto di vehiculo di motor.

Pago minimo ta depende e categoria di plachi

E pago minimo pa luna ta depende den cua categoria di plachi e vehiculo ta registra. Aki ta sigui un skema.

Online Banking

Alabes Departamento di Impuesto ta recomenda su contribuyentenan pa paga via e sistema di Online Banking di Aruba Bank, Banco di Caribe of CMB, usando e metodo di "Bill Payment".

Pa e pagonan online por wordo procesa debidamente, ta importante pa inclui e siguiente informacion:
- Persoonsnummer na cual e vehiculo ta registra
- Number di auto
- E periodo di cuenta cu ta pagando (por ehempel: jan-jun 2024)

Pa esnan cu ta haci uso di e servicio di pago parcial y ta haci pago via banco: por pidi e recibo online despues di completa tur e pagonan di e impuesto. Por pidi e recibo via www.impuesto.aw – Digitale formulieren y scoge 'Kwitantie motorrijtuigbelasting aanvragen(externe link)'. Por acudi tambe na e oficina principal na Camacuri, e MFA-nan of edificio di Post Aruba na San Nicolas pa haci pago.

E fecha final ta 31 di januari 2024

Dia 31 di januari 2024 ta ultimo dia cu por paga e impuesto di e prome mita di aña 2024. Pa e vehiculonan cu ta cay den e categorianan MFA, MFV y Plachi di nomber, mester paga e impuesto di aña 2024 completo pa dia 31 di januari 2024.
Despues di 31 di januari 2024 no ta posibel mas pa paga e impuesto di e prome mita di aña 2024 den pida pida.

Plachinan di number 2024

Pa aña 2024 Departamento di Impuesto lo no otorga plachinan nobo. E contribuyentenan automobilista lo sigui usa e plachinan di number actual, esta esunnan cora cu blanco.

Cumpli na tempo

No ta necesario pa warda te ora e fecha final di 31 di januari 2024 ta cerca pa cumpli cu e pago di impuesto. Manera conoci, e contribuyente lo haya un boet di 50% pa incumplimento den caso cu no haci pago of haci e pago laat. Sea ta haci pago di impuesto den un solo biaha of den varios biaha, Departamento di Impuesto ta recomenda pa cumpli na tempo y evita asina gastonan innecesario.

Resultado Sorteo
8 september 2023

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
9183	9071	5033	8267
7778	0311	SUPER5	2015
2501	6184	-	7381

MERDIA

Catochi	
Sorteo # 4027	
9038	
2214	
7437	
Multi-X	FP
Big 4 – Sorteo # 4027	9270
1Off – Sorteo # 2083	9833
Zodiac – Sorteo # 4027	0622 Libra
Lucky 3 – Sorteo # 901	506
Multi-X	X3

ANOCHI

Catochi	
Sorteo # 8039	
1239	
7652	
8252	
Multi-X	X2
Big 4 – Sorteo # 7083	6758
1Off – Sorteo # 1788	2415
Zodiac – Sorteo # 5842	2226 Sagitario
Lucky 3 – Sorteo # 772	784
Multi-X	X2

Lotto 5

Sorteo #	Joker	Letter
0 x Jackpot	Proximo Jackpot	
0 x Match 4+	500.000,-	
0 x match 4		
0 x Afl. 12,00		

Lotto di Dia

08-12-18-22-24

Sorteo # 6233	Proximo Jackpot
0 x Jackpot	78.000,-
11 x Match 4	
231 x Afl 8,00	

Mini Mega

13-21-22-25

Sorteo # 1592	Mega Ball: 14
1 x Jackpot	Proximo Jackpot
0 x match 4	250.000,-
6 x Afl. 500,00	
70 x Afl 50.00	
79 x Afl.15,00	

Mini Mega – Mega Plus: **Afl. 350.000,-**

Korsou – Sorteo #

King Classic Sudoku

			1			5	7	
		2			6			9
			8			6		
	1				5	7		2
				8	7			4
4				1				
		3	2				9	
	5	1			9		8	6
8	4						5	

Difficulty: ★★★★ 9/9

Clasificado
ECONOMICO
aviso@bondia.com

Personal GRATIS max. 20 palabra
PASA LAGA BO AVISO NA OFICINA DI BON DIA ARUBA WESTSTRAAT#22 FOR DI 9:00AM-4:00PM
Email nos na classified@espnv.com

SERVICIO PUBLICO
Limpiesa pa cas y auto
Presure wash cura di cas
Laba muebles
Laba tapijt
Laba sienta di auto
Laba vloer
Tel. 593 9464

SERVICIO PUBLICO
Porch Sale
diasabra 9/9/23
Tel. 582 5063

SERVICIO PUBLICO
Buscando auto pa huur y na bon prijs? yama nos
Tel. 593 9953/ 593 8453

TA HUUR
Cas na Bubali 17G
3 camber / 2 baño
Pa mas info
Tel. 561 1496 / 662 9832

TA BENDE
BBQ Grill tipo cilinder
“criyoyo” duradero
Prijs Afl.250
Tel. 569 7787

SERVICIO PUBLICO
Nos ta chapi, corta y planta mata, brinda tur servicio cu bo cura mester. Tira sushi afo, tur esaki na un super bon prijs
Tel. 738 1908

SERVICIO PUBLICO
Sushi den cura pa solamente 50,- pa buelta, nos ta lante lague limpi mane un soño.
Arubiano trahado
Call 592 5766

SERVICIO PUBLICO
Masaje reductores, terapias para el dolor, terapia infraroja, ventosas, kinesiotape, gimnasia pasiva, hilos magicos, tratamiento faciales
Avicenastraat #18 local A
Tel. 566 1412 /561 8520

SERVICIO PUBLICO
Ta traha y renoba Cas
ta traha y drecha dak, ta basha vloer, pleister, verf cas, traha cura, pega mosaico y azulejo-
Tel.563 4168

SERVICIO PUBLICO
Pa tur trabou di tapiceria di mueble, auto, yate y barco. Nos ta haci trabou di cabana y bambu y nos ta verf
Tel : 569 7539 /737 3993

TA BENDE
Combo di regalo pa tur ocasion:
Mugs, kerki di biña, tablashi cu leyenda
Pa mas informacion
Cell whatsaap 567 2907

TA BENDE
1 box di palo den bon condicion
Fls.50.00
Tel. 560 8929

TA HUUR
Se alquila habitacion con todo incluido
Brikstraat na Playa
Tel.564 1979

SERVICIO PUBLICO
Ta haci tur trabou di construccion y carpinteria y tur cos cu ta furamento di stul di bambu, cabana y toldos
Tel : 746 0518 / 569 7539

SERVICIO
Unified One Events
Photos , films, wedding
Tel. 749 2533

Sushi den cura?
Ta piki sushi cu pick-up grandi pa Afl 75,= pa buelta.
Yama nos na
561 4297 of 561 5179
Hasi Aruba Limpi.

SERVICIO PUBLICO
Nos ta haci trabou di plomeria, electricidad, hardineria incluye hiba sushi Handy man.
Tel.742 6250

SERVICIO PUBLICO
Mi ta chapi, lanta sushi, corta mata, transporta frigidaire, wasmachine biew, drecha cas, etc.
Tel. 564 1979

SERVICIO PUBLICO
Pa haci trabow di verf y chapi, tur mantencion di pafor di cas
Yama y puntra pa Benito na
Tel.630 5185

TA BUSCA
trabou pa haci cas limpi, negoshi of oficina
Tel.561 3910

SERVICIO PUBLICO
Handyman
Pa trabouw di verfmento plumbing tuberia, chapi, limpieza di cura, drecha mata
Tel : 567 1108

SERVICIO PUBLICO
Mi ta ofrece servicio pa haci reparacion di porta, ventana y hopi mas. Arubiano Balente
Pa mas informacion por yama
Tel. 563 6762

FOR RENT
Bunita cas na Gold Coast
3 camber 2 1/2 baño, sala, comedor, cucina y patio. Pa mas informashon por whatsapp
+58 414 614 7440

SERVICIO PUBLICO
Pa trabou di data-entry of update di bo administracion pls contact:
Tel.568 2339

SERVICIO PUBLICO
Mi ta ofrece servicio di electricista en general corto circuito y mantencion
Tel.566 5026

TA BUSCA
Señora cu auto dialuna pa diabierna pa busca yiu di skol, cushina y hasi limpieza di cas
11.30 -5.30
Tel. 563 8822

TA HUUR
Habitacion con todo incluido
Tel. 564 1979

SERVICIO PUBLICO
Mi ta ofrece pa cuido di mucha di dialuna pa diabierna y weekend. Pa informacion
Tel. 558 7310

SERVIO PUBLICO
Ta ofrece pa verf y chapi cura bon prijs. Nos ta hiba e sushi.
Yama pa mas informacion na
563 4828 / 5679610

SERVICIO PUBLICO
Hacemos todo tipo de construccion, reparacion de casas, pintura, acabados finos, jardines, patios, techos a buenos precios
Tel. 569 7539 / 746 0518

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010

F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610

F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138

Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999

Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord (close to the hotels)
Tel: 736-2952 or 593-7081

Dokter na warda

Oranjestad
Hospital
7:00 pm / 10:00 pm

San Nicolas
Imsan
24 ora

Botica na warda

Oranjestad:
Eagle
Tel. 587 9011

San Nicolas:
Centro Medico
Tel. 584 5794

EMERGENCIA 911

POLIS

Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA

Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
San Nicolas	584-5712
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD

Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA

Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Servicio di Taxi

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Guillermo Salesiano Ruiz

mihor conoci como: Mito
*07-06-1934 - †05-09-2023
Viudo di Astrid Ruiz-Bareño

Na nomber di su:
Yuinan: Franklin (Frank) y Sharlyn Ruiz-Tromp
†Mirto Ruiz
Eddy Ruiz y Gloria Cardona
Glenn y Rose Ruiz-Oliveira
Alvin Ruiz

Nieto(a)nan: Dayron y D'quan, Estephanie
Glenn Victor, Samira y Lucca
Kevin y Kaïna

Rumannan: †Modesto y Rocio Ruiz
Ursulina y †Mario Tromp
†Teofilo y †Rosa Ruiz
Victor y Filomena Ruiz
†Eloy y Renolva Ruiz
Margarita y †Fabian Thiel
Maria Ruiz y Edwin de Cuba
Rufo y Zulaika Ruiz
†Genaro Ruiz
Ann y Franklin Bareño

Subrino y Subrinanan

Swa y Cuñanan: †Roland Bareño
†Ludwina y †Venancio Bareño
Myrtha Bareño
Marcia Bareño
Glenda Bareño

Amiga di cas: Brenda Croes Bareño y famia

Su ex coleganan di Lago, Coastal, Valero y tu su ex-coleganan di refinaderia, Golden Tulip y Radisson

Primo y primanan

Demas famia: Ruiz, Bareño, Tromp, Cardona, Oliviera y demas famia. Nos ta pidi nos sincero disculpa, si pa un of otro motivo nos a keda sin menciona algun persona.

Despedida y acto di entiero lo tuma lugar dialuna dia 11 di september 2023 di 9 or pa 11 or di mainta. Despues lo sali rumbo pa Santana Catolico na Paradera.

Despues di entiero no ta ricibi condolencia na cas.

Na lugar di manda flor lo tin un box disponibel pa donacion pa SABA

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Cu inmenso tristeza na nos curason, pero conforme cu boluntad di Dios y alaves agradecido pa tur locual papa a significa pa nos, nos ta anuncio fayecimento di nos estimado tata, ruman, welo, bisawelo, suegro, omo:

Sr. Vdo. Antonio van der Linden

Cariñosamente yama "Papa Toni"
*08 Juli 1937 †06 September 2023

Na nomber di su:
Estimada esposa: †Eliza Hilaria van der Linden Ras "Mama Liza"
Su yiunan:
Olga van der Linden
Mariëta & Ricardo Dirkz van der Linden
Imelda & †Mirto Koolman van der Linden
Robert van der Linden & Jenny
Shamila & Richard Santana van der Linden
Su nieto/a nan:
Mirelda & Arturo Willems Koolman
Robert-Anthony "Robertje" van der Linden
Jarrison Koolman & Jean-Carla Schwengle
Ricardo "Ricky" Dirkz
Richamalah Santana & Raheem Dinzey
Liziënne van der Linden
Richinelly Dirkz & Karel Dirksen
Rushaylah Santana
Ann-Eliza van der Linden
Jarrick Koolman & Britney Bontekoe
Rishena Dirkz & Adrian Coffie
Su bisanieto/a nan:
Adelisha Willems
Ralyzah Santana
Arthur Willems
Tiziarah van der Linden
Razion Santana
Lizion Geerman
Razziah Santana
Makayla van der Linden
Alyssa Koolman
Zayrick Dirkz
Zendaya van der Linden
Su nuera: Anneke Leverock
Su mayornan:
†Lucas van der Linden & †Rosa van der Linden Winterdal
Su ruman nan:
†Nicolina van der Linden
Philomena & Angel Vrolijk van der Linden
Thelma van der Linden
Su sobrino/a nan:
Vda. Jessica Maduro Vrolijk
Ginette & Gregory Maduro Vrolijk
Cesar "Junior" Ras
Rodrigo "Rocky" Ras
Michel "Sandy" Ras
Su sobresobrino/a nan:
Jesselaine-Jescaraine-Jesmiraine-Jennelaine-Jennevienne-Jehnrick-Mark
Su suegro & suegra: †Pedrito Ras & †Rafaela Ras Semeleer
Su swa & cuña nan:
†Sira & †Juan Lopez y famia
†Maria & †Damasco Almary y famia
Marcela & Mario Croes y famia
†Italina Croes y famia
Marianita & †Rosimbo Lopez y famia
Dominico & Trina Ras y famia
Jose & Soledad Ras y famia
Su iha nan:
Frido Croes
Ginette Maduro Vrolijk
Cesar "Junior" Ras
Judella Danje Lopez
Sharline Wever Ras
Demas famia nan: Van der Linden, Ras, Dirkz, Koolman, Santana, Leverock, Willems, Schwengle, Dinzey, Bontekoe, Dirksen, Coffie, Vrolijk, Maduro, Ruiz, de Cuba, Odor, Kock, Henriquez, Martinez, Lopez, Almary, Croes, Winterdal, Semeleer, Yarzagaray, Lewis, Thijsen, Danje, Wever, Curiel & personal di Huize Maris Stella
Grupo di Hesus Misericordioso
Si den nos tristesa nos por a lubida un famia, nos disculpa.
Acto di entiero lo tuma lugar Dialuna 11 di September 2023 na Misa di Savaneta – Sagrado Curazon di Hesus di 2:00 – 4:00 PM. Despues ta sali pa Santana Catolico na Savaneta

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Laga tur loke ta spera mi ta bunita
Laga tur locual cu mi encontra na caminda ta bunita
Laga tur locual cu mi laga atras keda bunita y
Laga esakinan termina den tur buniteza.
Cado Wever.

Nos ta anuncia fayecimento di:

Efrain O. Rafael

*05-08-1938 †03-09-2023

Na nomber di su:
Esposa: † Maria Rafael

Yiunan: Oswaldo y Osiris Rafael
†Leticia y German Gomez
Gilbert Rafael

Nietonan: Aarendy, Iraias, Aaron, Gaby, Amber, †Juni, Ethan, Elena, Cynthia, Joshua

Bisanietonan: Levi, Sean

Rumannan: Damasa y †Bert Heidweiller y famia
†Simon Rafael y famia
Greta y †Egbert Wever y famia
†Mirto y Milda Rafael y famia
Elsa Rafael
Eddie y †Iris Rafael y famia
†Wilfred Rafael y famia
Lucia y Ursulo Croes y famia
Roberto y Theolinda Rafael y famia
Ramiro y Elsa Rafael y famia
Helena y Juan Dirksz y famia

Famianan y amigonan: Semeleer, Krozendijk, Jacopucci, van der Biezen, Marsera, Heidweiller, Dawson, Gomez, Boykin, McLeod, Moreno, Castro, Proakis, Dirkz, Paula, Iglesia El Camino, Kerki Protestant Piedra Plat, Betesda,

Acto di despedida lo tuma lugar Dialuna 11 di September 2023 for di 2:00 – 4:00 di atardi na Aurora Funeral Home. Cremashon lo tuma lugar den seno familiar.

Nos ta pidi nos sincero disculpa si pa un of otro motibo nos a keda sin menciona un persona.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Lo bo yama, I lo mi contestá bo: bo ta anhela pa mira obra di bo man"
Job 14:15

Ta anuncia cu a fayece:

Sra. Catharina G. Albertsz-Werleman

 03-01-1939 - 08-09-2023

Acto di entiero lo tuma lugar na Aurora Funeral Home diaranson 13 di september 2023 di 2'or pa 4'or di atardi. Despues lo sali pa Santana Central Sabana Basora.

Trekkingslijst van de Landsloterij

11de trekking — **7 september 2023**

EEN HEDEN
4 125

TIEN TALLEN
31 300
39 250
57 300
77 200

HONDERD TALLEN
104 125
106 300
131 300
139 250
170 300
177 200
181 300
204 125
239 250
240 300
277 200
286 300
301 300
304 125
330 300
333 300
336 300
339 500
340 300
354 300
377 200
384 300
404 125
429 300
439 250
477 200
504 125
535 300
539 250
542 300
549 300
561 300
564 300
577 200
593 300
604 125
639 250
677 400
704 125
725 300
739 250
740 300
758 300
759 300
760 300
761 300
777 200
804 125
809 300
820 300
828 300
839 250
856 300
877 200
879 300
900 300
904 300
905 300
939 250
977 200
986 300

EEN DUIZEND
1004 125
1022 300
1024 300
1039 250
1077 200
1104 125
1139 250
1167 300
1177 200
1187 300
1204 125
1239 250
1268 300
1277 200
1287 300
1304 125
1311 300
1323 300
1331 300
1339 500
1363 300
1364 300
1376 300
1377 200
1389 300
1404 125
1411 300
1426 300
1439 250
1443 300
1464 300
1477 200
1504 125
1513 300
1539 250
1553 300
1557 300
1574 300
1576 300
1577 200
1604 125
1613 300
1639 250
1677 400
1684 300
1699 750
1704 125
1725 300
1739 250
1777 200
1804 125
1813 300
1819 300
1839 250
1877 200
1904 300
1913 300
1928 300
1929 300
1933 300
1939 250
1965 300
1977 200

TWEE DUIZEND
2004 125
2039 250
2077 200
2088 300
2092 300
2104 125
2105 300
2139 250
2169 300
2177 200
2187 300
2204 125
2220 300
2225 300
2235 300
2237 300
2239 250
2267 300
2277 200
2299 300
2304 125
2339 500
2353 300
2372 300
2377 200
2402 300
2404 125
2427 300
2439 250
2477 200
2480 300
2504 125
2523 300
2539 250
2577 200
2589 300
2604 125
2622 300
2624 300
2639 250
2647 300
2677 400
2678 300
2682 300
2689 300
2693 300
2704 125
2739 250
2739 300
2757 300
2777 200
2779 300
2794 300
2804 125
2828 300
2839 250
2852 300
2861 300
2873 300
2877 200
2904 300
2912 300
2913 300
2917 300
2920 300
2939 250
2952 300
2964 300
2967 300
2970 300
2971 300
2977 200
2980 300

DRIE DUIZEND
3004 125
3039 250
3043 1000
3058 300
3077 200
3083 300
3090 300
3104 125
3139 250
3154 300
3168 300
3172 300
3177 200
3194 300
3204 125
3212 300
3213 300
3239 250
3247 300
3277 200
3304 125
3331 300
3339 500
3362 300
3377 200
3396 300
3404 125
3404 300
3413 300
3439 250
3477 200
3504 125
3523 300
3531 1000
3539 250
3577 200
3590 300
3604 125
3609 300
3615 300
3619 300
3639 250
3656 300
3660 300
3675 300
3677 400
3704 125
3706 300
3735 300
3739 250
3748 300
3777 200
3787 300
3792 300
3804 125
3824 300
3839 250
3844 300
3846 300
3851 300
3871 300
3877 200
3885 300
3886 300
3904 300
3939 250
3963 300
3977 200
3998 300

VIER DUIZEND
4003 300
4004 125
4032 300
4039 250
4042 300
4044 300
4051 300
4058 300
4077 200
4104 125
4109 300
4120 300
4139 250
4166 300
4176 300
4177 200
4186 300
4204 125
4205 300
4209 300
4210 300
4239 250
4240 300
4272 300
4277 200
4304 125
4313 300
4314 300
4330 300
4339 500
4342 300
4377 200
4404 125
4408 300
4415 300
4439 250
4477 200
4477 300
4485 300
4504 125
4529 300
4539 250
4544 300
4552 300
4557 300
4566 300
4577 200
4593 300
4604 125
4639 250
4651 300
4677 400
4689 300
4690 300
4691 300
4703 300
4704 125
4714 300
4731 300
4739 250
4773 300
4777 200
4781 300
4800 300
4802 300
4804 125
4830 300
4831 300
4839 250
4866 300
4877 200
4880 300
4900 300
4904 300
4906 300
4911 300
4939 250
4941 300
4965 300
4977 200
4987 300

VIJF DUIZEND
5004 125
5021 300
5039 250
5049 300
5070 300
5074 300
5077 200
5077 300
5084 300
5104 125
5139 250
5173 300
5177 200
5191 300
5204 125
5211 300
5239 250
5259 300
5277 200
5304 125
5339 500
5364 300
5377 200
5404 125
5412 300
5439 250
5455 300
5477 200
5492 300
5504 125
5539 250
5550 300
5577 200
5604 125
5615 300
5639 250
5643 300
5659 300
5677 400
5677 300
5690 300
5704 125
5711 300
5725 300
5739 250
5777 200
5785 300
5804 125
5807 300
5839 250
5877 200
5900 500
5901 500
5902 500
****
3DE PRIJS
****
5903 1250
5904
50000
5905 1250
****
5906 500
5907 500
5908 500
5909 500
5916 300
5918 300
5939 250
5966 300
5977 200

ZES DUIZEND
6001 300
6004 125
6020 300
6039 250
6064 300
6077 200
6077 300
6104 125
6139 250
6139 300
6155 300
6161 300
6177 200
6185 300
6204 125
6239 250
6277 200
6278 300
6304 125
6321 300
6339 1000
6346 300
6351 300
6357 300
6371 300
6375 300
6377 200
6377 300
6382 300
6386 300
6404 125
6423 750
6439 250
6477 200
6484 300
6504 125
6505 300
6526 300
6539 250
6543 300
6555 300
6577 200
6579 300
6604 125
6634 300
6639 250
6646 300
6647 300
6652 300
6654 300
6672 300
6677 400
6701 300
6704 125
6704 300
6725 300
6736 300
6739 250
6749 300
6769 300
6777 200
6804 125
6835 300
6839 250
6857 300
6860 300
6877 200
6887 300
6894 300
6896 300
6904 300
6939 250
6977 200
6984 300

ZEVEN DUIZEND
7004 125
7039 250
7052 300
7077 200
7084 300
7095 300
7104 125
7123 300
7137 300
7139 250
7142 300
7177 200
7204 125
7239 250
7247 300
7277 200
7293 300
7298 300
7304 125
7322 300
7339 500
7345 300
7346 300
7377 200
7389 300
7404 125
7411 300
7412 300
7415 300
7416 300
7439 250
7476 300
7477 200
7482 300
7504 125
7522 300
7539 250
7577 200
7586 300
7593 300
7596 300
7604 125
7639 250
7677 400
7688 300
7704 125
7739 250
7747 300
7761 300
7769 300
7777 200
7781 300
7804 125
7834 300
7839 250
7855 300
7877 200
7904 300
7935 300
7939 250
7943 300
7977 200

ACHT DUIZEND
8004 125
8039 250
8077 200
8104 125
8106 300
8118 300
8128 300
8139 250
8148 300
8150 300
8158 300
8162 300
8177 200
8195 300
8204 125
8224 300
8239 250
8255 300
8256 300
8277 200
8290 300
8304 125
8339 500
8377 200
8398 300
8404 125
8411 300
8439 250
8477 200
8504 125
8510 300
8514 300
8539 250
8540 300
8556 300
8577 200
8604 125
8606 300
8639 250
8644 300
8677 400
8678 300
8689 300
8704 125
8739 250
8777 200
8790 300
8804 125
8808 300
8823 300
8839 250
8872 300
8877 200
8904 300
8915 300
8917 300
8939 250
8957 300
8971 300
8976 300
8977 200
8988 300

NEGEN DUIZEND
9004 125
9039 250
9077 200
9104 125
9112 300
9139 250
9173 300
9177 200
9189 300
9204 125
9239 250
9274 300
9277 200
9304 125
9306 300
9307 300
9310 300
9332 300
9339 500
9344 300
9377 200
9404 125
9408 300
9416 300
9424 300
9429 300
9433 300
9439 250
9477 200
9487 300
9504 125
9508 300
9519 300
9539 250
9546 300
9577 200
9586 300
9604 125
9620 300
9624 300
9639 250
9670 300
9677 750
9704 125
9721 300
9739 250
9739 300
9777 200
9804 125
9806 300
9807 300
9839 250
9877 200
9879 300
9881 300
9904 300
9939 250
9966 300
9977 200
9995 300

TIEN DUIZEND
10004 125
10010 300
10039 250
10077 200
10087 300
10104 125
10124 300
10139 250
10177 200
10187 300
10198 300
10204 125
10239 250
10242 300
10277 200
10294 300
10304 125
10308 300
10339 500
10342 300
10358 300
10377 200
10404 125
10406 300
10423 300
10439 250
10477 200
10504 125
10509 300
10539 250
10550 300
10577 200
10598 300
10604 125
10608 300
10611 300
10615 300
10639 250
10677 400
10678 300
10700 300
10704 125
10712 300
10713 300
10718 300
10739 250
10777 200
10792 300
10804 125
10805 300
10816 750
10839 250
10843 300
10861 300
10870 300
10877 200
10900 300
10904 300
10939 250
10977 200
10979 300
10999 300

ELF DUIZEND
11004 125
11018 300
11039 250
11077 200
11092 300
11104 125
11108 300
11139 250
11148 300
11174 300
11177 200
11204 125
11210 300
11223 750
11239 250
11264 300
11274 300
11277 200
11304 125
11339 500
11347 300
11351 300
11373 300
11375 300
11377 200
11395 300
11403 300
11404 125
11413 300
11423 300
11436 300
11439 250
11477 200
11504 125
11539 250
11553 300
11560 300
11577 200
11588 300
11589 300
11604 125
11606 300
11617 300
11618 300
11639 250
11677 400
11704 125
11731 300
11739 250
11753 300
11777 200
11804 125
11839 250
11866 300
11872 300
11875 300
11877 200
11904 300
11924 300
11934 300
11939 250
11940 300
11977 200
11980 300
11987 300
11999 300

TWAALF DUIZEND
12004 125
12005 300
12039 250
12053 300
12077 200
12104 125
12139 250
12177 200
12204 125
12219 300
12239 250
12244 300
12277 200
12303 300
12304 125
12314 300
12336 300
12339 500
12377 200
12404 125
12430 300
12439 250
12469 300
12477 200
12499 300
12504 125
12525 300
12539 250
12541 300
12577 200
12589 300
12604 125
12631 300
12639 250
12653 300
12656 300
12663 300
12665 300
12677 400
12677 300
12685 300
12704 125
12712 300
12739 250
12741 300
12744 300
12777 200
12804 125
12825 300
12829 300
12839 250
12877 200
12904 300
12925 300
12939 250
12977 200

DERTIEN DUIZEND
13001 300
13003 300
13004 125
13039 250
13064 300
13077 200
13091 300
13094 300
13098 300
13104 125
13125 300
13139 250
13151 300
13163 300
13168 300
13177 200
13183 300
13204 125
13233 300
13239 250
13248 300
13277 200
13294 300
13304 125
13339 500
13344 300
13377 200
13403 300
13404 125
13439 250
13446 300
13457 300
13468 300
13477 200
13477 300
13480 300
13504 125
13517 750
13520 300
13539 250
13547 300
13577 200
13604 125
13639 250
13643 300
13677 400
13704 125
13719 300
13739 250
13742 300
13777 200
13801 300
13804 125
13814 300
13839 250
13849 300
13877 200
13878 300
13901 300
13904 300
13939 250
13957 300
13959 300
13977 200
13986 300
13998 300

VEERTIEN DUIZEND
14004 125
14019 300
14024 300
14039 250
14077 200
14086 300
14091 300
14094 300
14104 125
14106 300
14139 250
14168 300
14175 1000
14177 200
14184 300
14186 300
14204 125
14204 300
14239 250
14277 200
14304 125
14339 500
14356 300
14377 200
14377 300
14384 300
14397 300
14404 125
14439 250
14439 300
14477 200
14480 300
14485 300
14504 125
14528 300
14539 250
14539 300
14570 300
14577 200
14578 300
14604 125
14639 250
14653 300
14659 300
14673 300
14676 1000
14677 400
14690 300
14702 300
14704 125
14711 300
14723 300
14733 300
14734 300
14739 250
14752 300
14761 300
14777 200
14804 125
14834 300
14839 250
14845 300
14876 300
14877 200
14897 300
14904 300
14934 300
14935 300
14939 250
14957 300
14965 750
14977 200

VIJFTIEN DUIZEND
15004 125
15019 300
15020 300
15039 250
15042 300
15077 200
15104 125
15118 300
15137 300
15139 250
15177 200
15204 125
15219 300
15229 300
15239 250
15258 300
15260 300
15275 300
15277 200
15282 300
15283 300
15286 300
15287 300
15303 300
15304 125
15339 500
15377 200
15400 300
15404 125
15439 250
15452 300
15477 200
15479 300
15504 125
15539 250
15566 300
15577 200
15578 300
15584 300
15597 300
15599 300
15604 125
15639 250
15647 300
15660 300
15677 400
15678 300
15704 125
15716 300
15720 300
15727 300
15738 300
15739 250
15743 300
15752 300
15753 300
15761 300
15767 300
15777 200
15781 300
15804 125
15807 300
15839 250
15877 200
15904 500
15904 300
15911 300
15924 300
15939 250
15951 300
15977 200
15994 300

ZESTIEN DUIZEND
16002 300
16004 125
16029 300
16039 250
16050 300
16070 300
16077 200
16079 300
16089 300
16104 125
16107 300
16115 300
16126 300
16139 250
16159 300
16177 200
16186 300
16204 125
16204 750
16239 250
16246 300
16254 300
16272 300
16277 200
16304 125
16330 1000
16331 1000
16332 1000
16333 1000
16334 1000
16335 1000
16336 1000
16337 1000
****
1STE PRIJS
****
16338 3750
16339
500000
16340 3750
****
16360 300
16374 300
16377 200
16386 300
16404 125
16409 300
16428 300
16439 250
16444 300
16474 300
16477 200
16497 300
16504 125
16539 250
16565 300
16577 200
16587 300
16590 300
16604 125
16639 250
16677 400
16683 300
16704 125
16720 300
16739 250
16752 300
16757 300
16759 300
16771 300
16777 200
16804 125
16839 250
16877 200
16904 300
16918 300
16921 300
16931 300
16939 250
16977 200

ZEVENTIEN DUIZEND
17004 125
17039 250
17072 300
17077 200
17104 125
17107 300
17124 300
17139 250
17142 300
17157 300
17163 300
17177 200
17186 300
17204 125
17227 300
17232 300
17239 250
17243 300
17248 300
17253 300
17261 300
17277 200
17304 125
17339 500
17348 300
17354 300
17362 300
17364 300
17377 200
17382 300
17386 300
17388 300
17404 125
17406 300
17439 250
17477 200
17504 125
17507 300
17525 300
17531 300
17539 250
17554 300
17564 300
17570 300
17577 200
17604 125
17610 300
17613 300
17618 300
17639 250
17641 300
17663 300
17675 300
17677 400
17702 300
17704 125
17739 250
17777 200
17779 300
17780 300
17785 300
17804 125
17810 300
17815 300
17816 300
17839 250
17877 200
17904 300
17939 250
17977 200

ACHTTIEN DUIZEND
18004 125
18022 300
18025 300
18039 250
18051 300
18066 300
18077 200
18104 125
18119 300
18139 250
18160 300
18177 200
18185 300
18203 300
18204 125
18237 300
18239 250
18242 300
18252 300
18263 300
18277 200
18304 125
18339 500
18369 300
18377 200
18381 300
18382 300
18397 300
18399 300
18404 125
18432 300
18439 250
18459 300
18474 300
18477 200
18504 125
18515 300
18539 250
18545 300
18562 300
18575 300
18577 200
18604 125
18630 300
18639 250
18677 400
18683 300
18695 300
18704 125
18709 300
18739 250
18741 300
18762 300
18777 200
18795 300
18804 125
18825 300
18832 300
18839 250
18853 300
18863 300
18868 300
18877 200
18891 300
18904 300
18920 300
18939 250
18977 200
18981 300

NEGENTIEN DUIZEND
19004 125
19017 300
19039 250
19077 200
19089 300
19104 125
19122 300
19139 250
19151 300
19165 300
19177 200
19204 125
19204 300
19209 300
19217 300
19239 250
19251 300
19263 300
19277 200
19281 300
19297 300
19299 300
19304 125
19339 500
19363 300
19377 200
19390 300
19391 300
19393 300
19400 300
19404 125
19439 250
19477 200
19479 300
19487 300
19504 125
19539 250
19546 300
19571 300
19577 200
19584 300
19597 300
19604 125
19639 250
19647 300
19662 300
19670 750
19671 750
19671 300
19672 750
19673 750
19674 750
19675 750
****
2DE PRIJS
****
19676 2000
19677
100000
19678 2000
****
19679 750
19704 125
19739 250
19769 300
19777 200
19804 125
19825 300
19837 300
19839 250
19848 300
19863 300
19866 300
19877 200
19894 300
19904 300
19939 250
19977 200
19992 300

TWINTIG DUIZEND
20004 125
20039 250
20077 200
20092 300
20104 125
20110 300
20115 300
20139 250
20177 200
20193 300
20204 125
20206 300
20239 250
20277 200
20284 300
20304 125
20339 500
20341 300
20347 300
20377 200
20394 300
20404 125
20417 300
20439 250
20477 200
20477 300
20489 300
20504 125
20518 300
20539 250
20574 300
20577 200
20598 300
20599 300
20604 125
20623 300
20631 300
20639 250
20654 300
20655 300
20666 300
20677 400
20688 300
20700 300
20704 125
20728 300
20737 300
20739 250
20757 300
20759 300
20777 200
20778 300
20804 125
20823 300
20831 300
20839 250
20851 300
20852 300
20877 200
20904 300
20916 300
20939 250
20971 300
20977 200
20998 300

EEN EN TWINTIG DUIZEND
21004 125
21020 300
21039 250
21077 200
21081 300
21104 125
21139 250
21158 300
21177 200
21204 125
21239 250
21257 300
21277 200
21295 300
21304 125
21339 500
21361 300
21377 200
21383 300
21394 300
21396 300
21398 300
21404 125
21439 250
21453 300
21477 200
21504 125
21539 250
21558 300
21559 300
21569 300
21577 200
21604 125
21613 300
21634 300
21639 250
21644 300
21650 300
21670 300
21677 400
21702 300
21704 125
21739 250
21744 300
21776 300
21777 200
21804 125
21821 300
21839 250
21841 300
21863 300
21865 300
21877 200
21890 300
21891 300
21904 300
21939 250
21971 300
21977 200

TWEE EN TWINTIG DUIZEND
22004 125
22035 300
22039 250
22044 300
22077 200
22104 125
22139 250
22145 300
22177 200
22202 300
22204 125
22205 300
22223 300
22239 250
22245 300
22254 300
22277 200
22304 125
22323 300
22334 300
22339 500
22356 300
22377 200
22404 125
22404 300
22418 300
22439 250
22477 200
22503 300
22504 125
22509 300
22523 300
22528 300
22534 300
22539 250
22548 300
22576 300
22577 200
22604 125
22607 300
22629 300
22637 300
22639 250
22641 300
22642 300
22660 300
22676 300
22677 400
22678 300
22688 300
22699 300
22704 125
22739 250
22777 200
22794 300
22804 125
22827 300
22838 300
22839 250
22842 300
22849 300
22868 300
22877 200
22890 300
22904 300
22913 300
22939 250
22953 300
22974 300
22977 200

DRIE EN TWINTIG DUIZEND
23004 125
23026 300
23032 300
23039 250
23048 300
23060 300
23077 200
23087 300
23104 125
23119 300
23139 250
23144 300
23147 300
23161 300
23177 200
23182 300
23204 125
23239 250
23264 300
23273 300
23277 200
23304 125
23309 300
23317 300
23339 500
23377 200
23404 125
23413 300
23432 300
23439 250
23477 200
23504 125
23516 300
23519 300
23539 250
23567 300
23570 300
23575 300
23577 200
23604 125
23617 300
23639 250
23646 300
23677 400
23704 125
23712 300
23719 300
23739 250
23762 300
23775 300
23777 200
23803 300
23804 125
23831 300
23834 300
23839 250
23862 300
23871 300
23877 200
23902 300
23904 300
23914 300
23939 250
23977 200

VIER EN TWINTIG DUIZEND
24004 125
24022 300
24039 250
24046 300
24048 300
24071 300
24077 200
24094 300
24104 125
24116 300
24139 250
24177 200
24193 300
24194 300
24204 125
24225 300
24239 250
24266 300
24277 200
24304 125
24305 300
24315 300
24339 500
24372 300
24377 200
24380 300
24404 125
24408 300
24426 300
24432 300
24439 250
24442 300
24460 300
24477 200
24504 125
24511 300
24522 300
24539 250
24553 750
24565 300
24577 200
24577 300
24581 300
24601 300
24604 125
24639 250
24650 300
24658 300
24668 300
24677 400
24677 300
24704 125
24739 250
24777 200
24782 300
24786 300
24804 125
24812 300
24816 300
24820 300
24834 300
24839 250
24877 200
24904 300
24922 300
24931 300
24939 250
24977 200
24998 300

VIJF EN TWINTIG DUIZEND
25002 300
25004 125
25038 300
25039 250
25057 300
25069 300
25077 200
25081 300
25104 125
25117 300
25122 300
25139 250
25177 200
25204 125
25239 250
25277 200
25290 300
25304 125
25308 300
25313 300
25324 300
25328 300
25339 500
25363 300
25377 200
25380 300
25404 125
25424 300
25439 250
25456 300
25457 300
25477 200
25484 300
25490 300
25504 125
25525 300
25539 250
25560 300
25577 200
25604 125
25609 300
25610 300
25635 300
25639 250
25669 300
25677 400
25680 300
25704 125
25717 300
25739 250
25753 300
25771 300
25777 200
25784 300
25804 125
25810 300
25812 300
25816 300
25826 300
25839 250
25850 300
25877 200
25885 300
25889 300
25904 500
25905 300
25926 300
25939 250
25945 750
25958 300
25977 200

ZES EN TWINTIG DUIZEND
26004 125
26011 300
26022 300
26029 300
26039 250
26060 300
26077 200
26104 125
26118 300
26137 300
26139 250
26151 300
26167 300
26177 200
26189 300
26204 125
26221 300
26239 250
26277 200
26304 125
26339 1000
26377 200
26399 300
26404 125
26412 300
26433 300
26439 250
26477 200
26504 125
26536 300
26539 250
26577 200
26590 300
26598 300
26604 125
26639 250
26639 300
26677 400
26700 300
26704 125
26736 300
26739 250
26759 300
26777 200
26804 125
26820 300
26838 300
26839 250
26877 200
26886 300
26896 300
26904 300
26919 300
26939 250
26977 200
26983 300

ZEVEN EN TWINTIG DUIZEND
27004 125
27009 300
27028 300
27039 250
27077 200
27102 300
27104 125
27107 300
27139 250
27152 300
27177 200
27204 125
27211 300
27239 250
27261 300
27262 300
27274 300
27277 200
27304 125
27339 500
27357 300
27377 200
27379 300
27400 300
27404 125
27420 1000
27425 300
27430 300
27439 250
27464 300
27477 200
27495 300
27498 300
27504 125
27506 300
27508 300
27539 250
27577 200
27581 300
27602 300
27604 125
27628 300
27639 250
27650 300
27652 300
27677 400
27687 1000
27704 125
27705 300
27739 250
27767 300
27777 200
27804 125
27810 300
27832 300
27839 250
27846 300
27868 300
27873 300
27877 200
27879 300
27880 300
27887 300
27904 300
27904 300
27938 300
27939 250
27977 200
27979 300

ACHT EN TWINTIG DUIZEND
28000 300
28004 125
28010 300
28011 300
28018 300
28036 300
28039 250
28041 300
28058 300
28065 300
28077 200
28100 300
28101 300
28104 125
28132 300
28139 250
28145 300
28177 200
28177 300
28204 125
28233 300
28239 250
28277 200
28291 300
28304 125
28339 500
28349 300
28350 300
28363 300
28377 200
28404 125
28432 300
28439 250
28459 300
28477 200
28480 300
28504 125
28515 300
28539 250
28553 300
28571 300
28577 200
28599 300
28604 125
28639 250
28653 300
28669 300
28677 400
28704 125
28739 250
28742 300
28748 300
28773 300
28777 200
28804 125
28813 300
28821 300
28839 250
28842 300
28877 200
28878 300
28884 300
28904 300
28922 300
28939 250
28971 1000
28977 200
28996 300

NEGEN EN TWINTIG DUIZEND
29004 125
29039 250
29040 300
29043 300
29044 300
29052 300
29074 300
29077 200
29104 125
29137 300
29139 250
29145 300
29161 300
29177 200
29197 300
29204 125
29209 300
29212 300
29223 300
29239 250
29277 200
29281 300
29303 300
29304 125
29339 500
29340 300
29371 300
29373 300
29377 200
29404 125
29439 250
29477 200
29504 125
29520 300
29522 300
29539 250
29547 300
29558 300
29564 300
29577 200
29592 300
29597 300
29601 300
29604 125
29639 250
29642 300
29654 300
29657 300
29677 750
29694 300
29704 125
29705 300
29725 300
29731 300
29738 300
29739 250
29777 200
29804 125
29812 300
29814 300
29839 250
29877 200
29904 300
29939 250
29941 300
29952 300
29967 300
29977 200
29993 300

DERTIG DUIZEND
30004 125
30028 300
30039 250
30069 300
30077 200
30083 300
30085 300
30104 125
30118 300
30139 250
30177 200
30185 300
30191 300
30199 300
30204 125
30228 300
30239 250
30277 200
30299 300
30301 300
30304 125
30317 300
30339 500
30345 300
30347 300
30377 200
30397 300
30404 125
30439 250
30440 750
30445 300
30472 300
30477 200
30504 125
30539 250
30577 200
30587 300
30604 125
30625 300
30633 300
30639 250
30677 400
30704 125
30704 300
30710 300
30715 300
30725 300
30739 250
30750 300
30777 200
30791 300
30804 125
30839 250
30844 300
30877 200
30879 300
30888 300
30901 300
30904 300
30925 300
30939 250
30960 300
30977 200
30987 300

EEN EN DERTIG DUIZEND
31004 125
31005 300
31019 300
31032 300
31039 250
31077 200
31095 300
31096 300
31104 125
31111 300
31112 300
31139 250
31156 300
31177 200
31182 300
31204 125
31207 300
31208 300
31234 300
31239 250
31277 200
31304 125
31339 500
31377 200
31404 125
31418 300
31425 300
31426 300
31439 250
31477 200
31504 125
31537 300
31538 300
31539 250
31577 200
31604 125
31616 300
31617 300
31618 300
31621 300
31639 250
31644 300
31675 300
31677 400
31677 300
31691 300
31693 300
31704 125
31712 300
31739 250
31744 300
31750 300
31759 300
31777 200
31804 125
31813 300
31839 250
31839 300
31859 300
31877 200
31904 300
31937 300
31939 250
31977 200

TWEE EN DERTIG DUIZEND
32003 300
32004 125
32024 300
32034 300
32039 250
32039 300
32076 300
32077 200
32086 1000
32089 300
32104 125
32119 300
32139 250
32153 300
32155 300
32177 200
32180 300
32185 300
32204 125
32214 300
32231 300
32233 300
32239 250
32247 300
32277 200
32278 300
32281 300
32300 300
32304 125
32339 500
32366 300
32377 200
32394 300
32404 125
32408 300
32437 300
32439 250
32455 300
32477 200
32479 300
32497 300
32504 125
32522 300
32536 300
32539 250
32548 300
32576 300
32577 200
32594 300
32604 125
32611 300
32623 300
32627 300
32630 300
32638 300
32639 250
32677 400
32704 125
32707 300
32731 300
32739 250
32776 300
32777 200
32804 125
32834 300
32839 250
32863 300
32868 300
32874 300
32877 200
32882 300
32886 300
32889 300
32904 300
32904 300
32920 300
32939 250
32943 300
32966 300
32977 200

DRIE EN DERTIG DUIZEND
33002 300
33004 125
33039 250
33040 300
33065 300
33070 300
33077 200
33087 300
33104 125
33127 300
33139 250
33158 300
33162 300
33165 300
33177 200
33204 125
33213 300
33239 250
33277 200
33285 300
33297 300
33304 125
33339 500
33371 300
33377 200
33390 300
33404 125
33410 300
33425 300
33439 250
33457 300
33459 300
33474 300
33477 200
33504 125
33519 300
33520 300
33528 300
33539 250
33552 300
33562 300
33577 200
33582 300
33604 125
33638 300
33639 250
33677 400
33697 300
33704 125
33716 300
33739 250
33762 300
33777 200
33800 300
33804 125
33804 300
33813 300
33818 300
33822 300
33832 300
33839 250
33877 200
33891 300
33904 300
33928 300
33931 1000
33939 250
33977 200
33995 300

VIER EN DERTIG DUIZEND
34002 300
34004 125
34005 300
34033 300
34039 250
34041 300
34077 200
34104 125
34111 300
34127 300
34139 250
34154 300
34170 300
34177 200
34204 125
34224 300
34239 250
34252 300
34254 300
34269 300
34277 200
34304 125
34311 300
34325 300
34337 300
34339 500
34377 200
34404 125
34411 300
34439 250
34477 200
34504 125
34506 300
34539 250
34572 300
34577 200
34583 300
34604 125
34624 300
34639 250
34658 300
34665 300
34668 300
34677 400
34678 300
34679 1000
34697 300
34704 125
34717 300
34739 250
34767 300
34770 300
34777 200
34800 300
34804 125
34817 300
34839 250
34849 300
34850 300
34877 200
34904 300
34910 300
34939 250
34977 200

11de trekking op 7 september 2023
Waarvan proces-verbaal was opgemaakt en ondertekend door U. Pauletta namens de Directeur van de Gaming Control Board, de getuigen en de directeur van de Landsloterij.

drs. A.P.V Guillermo

Getuigen:
S. Puriel
O. Nahr

www.landsloterij.org

1ste Prijs	
16338	3,750
16339	**500,000**
16340	3,750

2de Prijs	
19676	2,000
19677	**100,000**
19678	2,000

3de Prijs	
5903	1,250
5904	**50,000**
5905	1,250

Alle prijzen zijn in Antilliaanse guldens.

UREN VAN UITBETALING:
CURAÇAO : 8.00 - 15.00 (maandag t/m vrijdag)
Tel: 462-4088

ARUBA
Oranjestad : 8.00 - 12.00 en 13.30 - 16.30
Tel: (002975) 824784
San Nicolas : 8.30 - 16.00 (maandag t/m vrijdag)
Tel: (002975) 845200

BONAIRE : Maandag tot en met vrijdag
8 tot 11 uur voormiddag
1 tot 3 uur namiddag
Tel: (0717) 7047

ST. MAARTEN: 7.15 - 12.30
Tel: 0017215424536

SABA: s.v.p. bellen
Tel. 0017215228528

ST. EUSTATIUS : 0318-3368, 0318-3088, 0318-4051

LANDSLOTERIJ AT'ABO SA!

Homber ta admiti culpabilidad pa cargonan di comercio di organo

(AP) — Un homber di Pennsylvania a declara culpabilidad pa cargonan federal biniendo for di hortamento y benta di partinan di curpa humano for di Scol Medico Harvard y un mortuario na Arkansas.

Jeremy Pauley, 41, di Thompson a admiti culpabilidad pa conspiracion y transportacion interestatal di propiedad horta, segun oficina di fiscal pa Districto Medio di Pennsylvania. Awo e ta enfrenta hasta 15 aña di prison, pero ayera no tabata conoci si a pone un fecha pa sentencia.
Pauley a admiti cu el a cumpra restonan humano for di varios hende, sabiendo cu e restonan tabata horta, y tambe a admiti di bende hopi di e restonan na otronan, incluyendo al menos un persona cu tambe tabata sa cu nan tabata horta.
Pauley tabata entre siete persona acusa den e caso na juni. Huicio ainda ta pendiente pa e otro acusadonan, incluyendo Cedric Lodge, 55, di Goffstown, New Hampshire, kende ta acusa di horta porcionnan diseca di carpachinan cu a ser dona na e scol medico den un schema cu a dura for di 2018 te comienso di 2023.
A coy e partinan di curpa sin conocemento ni permiso di e scol, segun autoridadnan, cu a agrega cu e scol a coopera cu e investigacion.

Lodge algun biaha a bay cu e partinan – cu ta inclui cabes, celebro, cuero y weso – back na su cas, mientras a manda algun resto na cumpradornan via post, segun autoridadnan ta alega. Lodge tambe lo a permiti cumpradornan bin e mortuario pa scoge ki resto nan kier a cumpra. Esposa di Lodge, Denise, 63, tambe ta enfrenta cargo en conexion cu e caso.

Tanto Lodge como su esposa a nenga di duna comentario riba e cargonan durante un audiencia inicial den corte na juni. Curpanan dona na Scol Medico Harvard ta usa pa proposito di educacion, enseñansa of investigacion. Unabes cu nan no ta necesario mas, usualmente ta crema e curpanan y ta manda e shinishi na famia di e donante of ta dera nan den un santana.

Tripulacion di ferrynan Griego cu yamado pa welga pa condicionnan laboral

Despues di morto di pasahero cu a pusha den lama

(AP) — Biaheronan na destinacionnan isla popular Griego ta bay enfrenta interupcion proximo siman pa motibo di un welga di 24 ora dia 13 di september di e tripulacionnan di ferry, kende ta cita preocupacion pa seguridad y labor.

Sindicato PNO a bisa cu a haci e decision riba diabierna “den ocasion di e incidente repulsivo” e siman aki na e puerto principal Griego di Piraeus, den cual un pasahero cu a yega laat a hoga despues cu un miembro di tripulacion di ferry a push’e den lama.

E sindicato no a vincula directamente e motibo di e welga cu e hogamento diamars, cu a genera rabia y critica na henter Grecia.
Un declaracion di PNO a deplora loke a yama e implementacion inadecua di ley y regulacion riba nabegacion y seguridad di waf. A bisa cu miembronan di tripulacion ta sobrecarga cu trabao y cu schedule di biahenan di ferry “ta irasonabel,” cual PNO ta bisa ta crea preocupacionnan severo pa seguridad.

E declaracion tambe a haci un yamado pa gobierno “tuma tur medida necesario pa protege bida humano riba lama.”

Un capitan di un ferry di isla y tres miembro di su tripulacion a keda aresta y acusa diaranson pa e morto di un homber di 36 aña di edad na Piraeus.
Un video di e incidente a mustra e homber purbando di aborda e ferry Blue Horizon mientras esaki tabata purba di bay, y un miembro di tripulacion pushando e for di e rampa den awa e awa violentamente siendo movi pa e propeller di e boto.
No a haci ningun intento pa salba e homber, y e ferry a continua su caminda leu for di e puerto te cu a dun’e orden pa bolbe.

Un investigacion ta na caminda riba e respuesta di autoridadnan di e waf pa cu e incidente, y dos agente senior di polis di puerto Piraeus a keda suspendi.

UE ta critica su representante na Austria pa comentario di “placa di sanger” riba importacion di gas Ruso

(AP) — Brasa ehecutivo di Union Europeo a critica fuertemente e representante di e bloc na Austria pa acusa e pais di paga “placa di sanger” na Rusia pa suministronan di gas, y a bisa ayera cu a dun’e orden pa bolbe Brussels.

Representante di UE, Martin Selmayr a bisa durante un evento diaranson cu Austria ta continua ricibiendo 55% di su gas for di Rusia – pero el a nota cu ningun persona na Ringstrasse boulevard den centro di Vienna protestando esaki, segun Agencia di Prensa Austriaco a reporta.
“Esey ta sorprende mi, pasobra ta mandando placa di sanger na Rusia tur dia hunto cu e pago di gas,” Selmayr a bisa, segun e reportahe. El a agrega cu e ta compronde e problema di suministro di energia, pero cu Austria ta un pais rico y por, manera otro nacionnan, keda sin gas Ruso.
Partido Libertad di oposicion di ultra-derecha Austriaco, cu a lidera encuestanan recien prome cu eleccion nacional proximo aña, a haci yamado riba gobierno pa exigi retiro di Selmayr. Diahuebs, ministerio di Exterior Austriaco a bisa cu a yama Selmayr pa un reunion cu un di e oficialnan top di e ministerio.

Na Brussels ayera, vocero di Comision Europeo, Balazs Ujvari a nota cu UE conhuntamente a acorda pa reduci importacion di gas for di Rusia y poco poco stop nan, y cu Austria tambe a subscribi na e esfuerso aki. “Diplomacia no ta djis tocante contenido sino tambe tocante e tono corecto,” Ujvari a bisa, agregando cu enviadonan na cualkier di e 27 pais miembro di UE “mester evalua cada palabra cuidadosamente, pasobra nan ta hunga un rol importante como mensaheronan confia entre nos y e gobierno anfitrion.”
“E escogencia di palabra di e cabesante di nos representacion na Austria no tabata solamente innecesario sino inapropia,” el a bisa, agregando cu a yama Selmayr back na Brussels pa un discusion cu herarkia di UE.

Selmayr tabata un protegido di ex-presidente di Comision, Jean-Claude Juncker y a crece te bira un figura poderoso tras di escena na Brussels tempo cu Juncker a dirigi e ehecutivo di UE entre 2014 y 2019. E ciudadano Aleman a studia pa abogado.

Hasta mientras e comentarionan di Selmayr a genera critica, minister di energia Austriaco a reconoce cu e pais ainda ta usando demasiado gas Ruso, segun APA a reporta. A bisa cu Austria tabata ricibi 80% di su gas for di Rusia prome cu e guera na Ucrania a cuminsa aña pasa, y a reduci esaki, cu suministro di tuberia Ruso contando pa un averahe di 50% di importacion di gas entre augustus di aña pasa y juli. Ta spera pa stop e uso di gas Ruso pa 2027.

ARUBA VANDAAG®

Zaterdag 9 september 2023 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Nederland staat open voor een hybride oplossing voor betalen van schuld

Pagina 3

Eagle LNG mag leidingen bij Marinierskazerne passeren

Pagina 2

Investeerders vanuit de privésector gaan Culturele Malls te creëren in San Nicolas

Pagina 6

Eagle LNG mag leidingen bij Marinierskazerne passeren

Eagle LNG heeft toestemming gekregen van Nederlandse Ministerie van Defensie om leidingen onder of in de buurt van de Marinierskazerne te passeren. Tijdens een persconferentie gisteren heeft minister van Arbeid, Energie en Integratie, Glenbert Croes, een update gegeven over het Eagle LNG-project, waarbij hij heeft aangegeven dat het project doorgaat met alle benodigde vergunningen voor uitvoering.

Minister Croes legde uit dat ze goedkeuring moesten krijgen van het Nederlandse Ministerie van Defensie met betrekking tot de samenwerking om leidingen in de buurt van of onder de Marinierskazerne in Savaneta te plaatsen, wat inmiddels is goedgekeurd.
"Ik begrijp dat sommige mensen misschien sceptisch zijn omdat dit soort projecten wat langer kunnen duren, en ik zal uitleggen dat dit de eerste keer is dat een project van deze aard in Aruba wordt uitgevoerd. Ik begrijp dat mensen wat meer tijd nodig hebben om te verwerken, te beoordelen en ervoor te zorgen dat dit project succesvol, veilig en van groot belang voor ons wordt geïmplementeerd," zei minister Croes.

Daarnaast benadrukte hij dat de invoering van het Eagle LNG-project om aardgas te leveren aan WEB Aruba N.V. bedoeld is om de afhankelijkheid van zware stookolie te verminderen, wat zal helpen bij het stabiliseren en verlagen van de water- en elektriciteitsprijzen. Door de invoering van het Eagle LNG-project zal ook de toevoer van zware stookolie aan FMSA en vervolgens de levering aan WEB voor water- en elektriciteitsproductie worden beïnvloed. Hij merkte op dat ze proberen tot een oplossing te komen met Petroecuador vanwege de zeer gecompliceerde economische, politieke en sociale situatie in dat land. "Maar we blijven vastbesloten om ervoor te zorgen dat ons volk een tarief voor water en elektriciteit in hun portemonnee kan dragen, niet alleen daarom, maar ook voor de levering," verklaarde minister Croes.

Bon Dia Aruba publiceerde in haar editie van 15 juni 2022 een artikel waarin werd vermeld dat bij het ondertekenen van het contract met WEB, Sean Lalani van Eagle LNG verklaarde dat dezelfde pijplijnroute zou worden gebruikt als die er momenteel is tussen de raffinaderij en de water- en elektriciteitsproductie-installatie.

Echter, de leiding loopt door woonwijken, van Zeewijk tot Balashi, inclusief de Marinierskazerne en woonwijken in Savaneta en Pos Chikito. De commandant van de Marinierskazerne vertelde Bon Dia Aruba dat hij niet was geïnformeerd en dat een leiding voor methaangas geen goed idee is om door een gebied te laten lopen waar veel explosieven aanwezig zijn.

Commandant van de Marinierskazerne, Art van Beekhuizen, vertelde Bon Dia Aruba in december 2021 dat er veel vragen waren over hoe de gasleiding van het terrein van RdA naar WEB zou lopen, omdat deze nu door woonwijken en zelfs door de Marinierskazerne loopt. Volgens de commandant wil hij, op het moment dat er zo ver wordt besloten om dezelfde route te gebruiken, aan tafel zitten om meer informatie te krijgen en zijn standpunt kenbaar te maken. "De Marinierskazerne Savaneta heeft explosieven," merkte hij op. "Het is een bijzondere plek."

Maar zoals commandant Van Beekhuizen destijds aangaf, heeft het terrein van de Marinierskazerne een militaire functie en handhaaft het strikte protocollen voor de omgang met explosieven. "De huidige leiding loopt langs het munitiedepot. We schieten op het terrein en voeren operaties met helikopters uit. Mijn belang is om geen onnodig gevaar te creëren," zei Abma.

Eagle LNG is geïnformeerd dat ze concreet moeten aangeven wat ze willen en welke maatregelen ze zullen nemen om de veiligheid te waarborgen. "De eerste stap moet een rapport zijn over het type gas, het type buis, het risicoprofiel, welke elementen worden doorgestuurd, wat de druk is, met andere woorden, de specificaties. Dit maakt het mogelijk om de risico's concreet te meten op basis van de risicoanalyse. We wachten daar nog steeds op," aldus de verklaring.

Minister Croes benadrukte dat op Aruba het Department of Technical Inspection (DTI) verantwoordelijk is voor het toezicht op de veiligheid, terwijl de Directorate of Nature and Environment (DNM) betrokken is bij het waarborgen van de natuur en het milieu. In elk geval wordt er rekening gehouden met de zorgen van de Marinierskazerne en wordt er gezocht naar een oplossing, zo verklaarde de minister. "Voor zover ik kan begrijpen, zullen DTI, DNM en DOW bij het verlenen van vergunningen en het bepalen van de route rekening houden met alle factoren."

Eagle LNG zal betalen voor de leiding van RdA, en WEB zal investeren in haar terrein om het gas te ontvangen. De minister gelooft dat het project versneld moet worden gezien de ontwikkelingen in de brandstofprijzen en hun effect op de algemene prijzen.

Er is ook bekendheid gegeven aan een groep bewoners die zich verzetten tegen dit project, waarbij ze hebben verklaard dat ze niet tegen het bedrijf zijn, maar zich veel zorgen maken over hun gemeenschap en hun huizen in het geval de gasleiding wordt aangelegd zoals Eagle LNG dat wil.

"We zijn een groep bezorgde bewoners van Balashi, Pos Chikito, Savaneta en Cura Cabay die willen dat Eagle LNG / de overheid onze rechten erkent en onze rustige manier van leven waarborgt, zonder angst voor onze veiligheid en zonder waardeverlies van onze eigendommen. Daarom dringen we er bij Eagle LNG / de overheid op aan om de LNG-tank in Barcadera te installeren om het risico voor onze buurten te beperken. Dit is gebaseerd op onderzoek van onze eigen deskundigen," zo verklaarden ze in een verklaring in oktober 2022.

Minister Croes heeft ook gemeld dat het aanhoudende stroomuitval de afgelopen weken voor de regering van Aruba "volstrekt onaanvaardbaar" is en daarom heeft hij de directeur van Utilities Aruba N.V, Anthony Rojer, geïnstrueerd om één team van WEB, ELMAR en Utilities samen te stellen om binnen 30 dagen een actieplan op te stellen. Dit is nodig omdat de stroomvoorziening correct moet zijn, vooral op momenten dat de hitte de gemeenschap van Aruba sterk beïnvloedt.

"De Arubaanse gemeenschap betaalt een redelijke prijs voor water en elektriciteit om zo een kwalitatieve stroom- en watervoorziening te krijgen, en de stroomonderbrekingen moeten stoppen. Ik vraag de directeur van Utilities om het proces te leiden zodat we binnen de komende 30 dagen een actieplan kunnen hebben," verzekerde minister Croes.

Nederland staat open voor een hybride oplossing

Intussen moet Aruba beginnen met het betalen van schulden tegen marktrente

Tijdens een openbare bijeenkomst in het parlement van Aruba gaf Premier Evelyn Wever-Croes de laatste updates over de lopende discussie met de Nederlandse regering over de Rijkswet Aruba Financieel Toezicht (RAft), evenals wijzigingen in de LAft-normen die de Arubaanse regering wil implementeren.

Zoals bekend, vond op 22 augustus een openbaar debat plaats in het parlement van Aruba over de Rijkswet Aruba Financieel Toezicht (RAft). Aan het einde van het debat werd geconcludeerd dat de fracties MEP, RAIZ en AVP tegen RAft zijn, terwijl de MAS-fractie aangaf dat ze op zijn minst een wijziging in RAft willen, met als doel de rente te verlagen om deze te kunnen investeren in projecten.

De Accion 21-fractie is de enige fractie die unaniem akkoord gaat met RAft, terwijl onafhankelijke parlementariërs, de heer Rycond Santos do Nascimento en mevrouw Gerlien Croes, tijdens het debat aangaven dat ze veranderingen in RAft willen, maar ze hebben niet gespecificeerd welke veranderingen.

De premier legde uit dat op 23 augustus de onderhandelingen met Nederland zijn begonnen en dat er mogelijkheden zijn besproken. Ze gaf aan dat er contact is opgenomen met Nederland om te zien of er ruimte is voor een hybride oplossing waarin zaken die onder de Landsverordening vallen, binnen de autonomie en goedkeuring van het parlement blijven, terwijl algemenere kwesties in een Rijkswet worden geregeld.

Ze herinnerde eraan dat enkele maanden geleden de regering een wijziging in de grondwet aan het parlement heeft voorgelegd waarin de beginselen van duurzame overheidsfinanciën in de grondwet werden verankerd. Dit voorstel kreeg echter niet de vereiste tweederde meerderheid in het parlement om de grondwet te wijzigen, waarna werd overwogen om dit in een Rijkswet op te nemen. "Je geeft Nederland iets, je geeft Aruba iets en je komt er misschien uit met de

best mogelijke deal met een lagere rente," benadrukte ze.

De premier vervolgde met uitleg dat er in de daaropvolgende week ambtelijke uitwisselingen plaatsvonden en dat er een concept-ontwerp van een hoofdlijnenakkoord werd voorgesteld. In dit concept werd voorgesteld om te komen tot een Rijkswet duurzame overheidsfinanciën als een hybride benadering om tot een oplossing te komen.

Ze benadrukte dat in dit concept rekening is gehouden met alles wat het parlement tijdens het debat naar voren heeft gebracht, en er is ruimte gecreëerd voor onderhandelingen.
De premier voegde eraan toe dat in dit concept ook is opgenomen dat de Rijkswet zal bepalen dat er extern financieel toezicht zal zijn door een onafhankelijke en deskundige partij, en dat dit toezicht zal worden geregeld in de lokale wetgeving.
Ze voegde eraan toe dat ook is voorgesteld dat de Rijkswet zal voorzien in de vaststelling van financiële normen en dat deze in lokale wetgeving zal worden uitgewerkt.

De premier gaf verder aan dat in het concept is voorgesteld dat de regering van Aruba zal verkennen hoe Aruba in de richting van financieel toezicht door een nog onafhankelijker entiteit kan gaan. Van de vier punten die in het hoofdlijnenakkoord zijn opgenomen, is het eerste dat de nationale wetten zullen voorzien in een begrotingskader dat al lange tijd bestaat en dat financiële normen die in lokale wetgeving zullen worden opgenomen.

Het tweede punt dat Aruba heeft voorgesteld in het akkoord is dat de Rijkswet na verloop van tijd moet worden geëvalueerd, aangezien er momenteel geen mechanisme voor geschillenbeslechting is. Tot slot is er een bepaling over hoe en onder welke voorwaarden men de Rijkswet kan verlaten, en een vervalclausule voor de Rijkswet.

De premier benadrukte dat naast deze punten de regering enkele voorwaarden heeft gesteld, zoals het vragen van een lange genadeperiode, het vaststellen van een maximale rentevoet van 3,1% of 3,2%, niet 5,1%, het vragen van een zeer lange aflossingsperiode, en het vragen om externe schulden, oude schulden van Aruba, tegen deze gunstige rentevoet op te nemen.

Ze merkte ook op dat op het moment dat de wereldwijde rente en het Nederlandse rentetarief dalen, dit ook voor Aruba zal dalen en dat Aruba geen minder aantrekkelijk aanbod mag krijgen in vergelijking met Curaçao en Sint Maarten.

Deze voorstellen werden op ambtelijk niveau besproken, en op 30 augustus kregen ze als antwoord dat Nederland dit niet accepteert omdat het buiten hun mandaatkader valt. Toen werd het naar de regeringsniveau-discussie gebracht.

De premier legde uit dat op 31 augustus een brief naar Staatssecretaris Alexandra van Huffelen werd gestuurd over LAft, waarin werd verzocht om wijzigingen aan te brengen omdat de LAft-normen niet meer actueel zijn en de regering wil dat deze normen in de LAft worden opgenomen en identiek zijn aan de normen in de RAft.
Op dezelfde dag keerde het onderwerp van herfinanciering terug, en aangezien het ambtelijk niveau het voorstel had afgewezen, werd het op regeringsniveau schriftelijk ingediend in een brief aan Staatssecretaris Van Huffelen, waarin het hoofdlijnenakkoord werd gepresenteerd en werd gevraagd om aan te geven wat er in de rijkswet moet worden opgenomen.

De premier meldde dat op de laatste woensdag, 6 september, Aruba een antwoord van de staatssecretaris heeft ontvangen waarin ze in principe instemt met een hybride oplossing. Maar omdat de deadline van 1 september al was verstreken, moet er nu worden gewerkt aan het document dat op 10 oktober moet worden ingediend, de datum waarop de schuld van Aruba vervalt.

Volgens de premier stelt de staatssecretaris in haar brief voor om een overeenkomst te sluiten over de schuldaflossing tegen marktrente, tussen 6% en 8%, over een periode van 20 jaar. Maar de onderhandelingen gaan door, en zoals eerder vermeld, als de regeringen vóór het einde van het jaar tot een overeenkomst kunnen komen, is zij bereid om de rente te verlagen naar het laagst mogelijke tarief.

De premier legde uit dat de meerderheid in het parlement van mening was dat de laagste rentevoet 3,2% moest zijn, maar staatssecretaris Van Huffelen zei nee tegen dit voorstel en stelde voor dat de rentevoet 5,1% zou zijn, maar dat hierover verder onderhandeld kon worden.

In haar brief merkte de staatssecretaris op dat Aruba eerst ambtelijke besprekingen en onderhandelingen moet voeren voordat ze tot een overeenkomst op regeringsniveau kan komen. Zodra er op regeringsniveau een akkoord is bereikt, kan het maximaal twee jaar duren om een Rijkswet af te ronden, als er overeenstemming is bereikt over de wet.

Van Huffelen vermeldde ook dat Nederland vóór 8 september een berekening van het betalingsvermogen van Aruba wilde ontvangen, en de premier gaf aan dat dit in handen van het IMF lag om deze berekeningen te maken.

Wat betreft de voorgestelde wijzigingen in de LAft, herinnerde de staatssecretaris eraan dat de regering van Aruba rekening moet houden met het in 2015 vastgestelde protocol, dat bepaalt dat eventuele wijzigingen in de LAft moeten worden besproken en overeengekomen met Nederland en dat Nederland voorafgaande goedkeuring moet geven.

Als Aruba niet tekent...

Zal er toch toezicht zijn...

Met de 'deadline' achter de rug om uiterlijk vóór 1 september een laatste voorstel te doen aan de Nederlandse regering en de onduidelijkheid die nu daaromtrent heerst, komen er heel wat vragen naar voren hoe dit verder moet. Als er niet op tijd een voorstel is ingediend zal dat financiële consequenties hebben voor het rentepercentage dat in rekening zal worden gebracht voor de lening die Aruba wel moet afsluiten op basis van een akkoord hiervoor. In ieder geval zal er een hogere rente in rekening worden gebracht totdat een akkoord is bereikt en een rijkswet voor het toezicht in werking treedt. Daarna kunnen we weer rekenen op een gunstige lage rente zoals door Nederland voorgesteld. Dit kan begrepen worden uit de woorden van de staatssecretaris voor Koninkrijkszaken, die duidelijk heeft gewaarschuwd voor hetgeen nu gebeurt door de late actie van de Arubaanse regering om met hun voorstel te komen.

Echter, als er geen duidelijkheid bestaat of de regering van Aruba nu wel of niet heeft geantwoord en dus geen tegenvoorstel doet, wat is dan de volgende stap? Die stap behelst twee zaken. Een daarvan is de lening zelf, de andere is het financieel toezicht dat hoe dan ook geregeld moet worden. De consequentie dat Nederland het rentepercentage omhoog doet zal op de Arubaanse regering geen indruk maken, want ze hoeven dat zelf niet te betalen, dat doet de belastingbetaler wel.

Maar waarom gaat de regering over tot deze impopulaire stap, zonder enige vrees voor interne politieke consequenties? Dat hangt samen met de huidige politieke verhoudingen, waarin geen sprake is van een sterke oppositie die een bedreiging zou zijn voor de huidige coalitie. Enerzijds zien we een christendemocratische partij die zowat al het mogelijke krediet lijkt te hebben verspeeld vanwege de wijze waarop men de interne corruptie en misdaad blijft omarmen en bovendien in de onderhavige kwestie liever de wet, die men zelf heeft ingevoerd in 2015, wil handhaven. De overige kleine partijen kunnen moeilijk een vuist maken door de gewoonlijke beperkingen aan menskracht en financiën dat inherent is aan het klein zijn. Dit kan dus leiden tot een zeker optimisme bij de regeringscoalitie voor wat betreft de volgende verkiezingen, als alles zo blijft. Er moet dus rekening worden gehouden met een regering die niet wars zal zijn van het zoeken van een confrontatie met Nederland met een duidelijk 'Nee'.

Hiermee komt de bal weer terug op het speelveld van Nederland; de opties zijn niet talrijk maar wel gecompliceerd. In principe is Nederland de bank en Aruba de lener en zoals in het echte leven zal de bank aan de lener vertellen wat er gaat gebeuren. Het blijven weigeren om aan een oplossing mee te werken kan met zich meebrengen dat Aruba in oktober in 'default' verkeert, hetgeen niet zal gebeuren zonder dat het internationaal nieuws wordt en daarmee het latere zoeken naar nieuwe leningen nog moeilijker zal maken, terwijl Nederland niet geneigd zal zijn om daarbij te helpen.

Maar de kwestie van het toezicht is nog problematischer. Als de regering van Aruba blijft weigeren om het voorstel voor de rijkswet voor financieel toezicht te aanvaarden, hoe moet het dan verder met het toezicht? Zolang er geen rijkswet is, hebben we nog altijd de Arubaanse wet, tot eind 2023 in ieder geval. Daarmee blijft het uiteindelijke toezicht toch in handen van de Koninkrijksregering, ingekaderd in de lokale wet. Hierbij willen we ook graag de aandacht vestigen op een niet zo bekend aspect van die lokale wet, namelijk dat deze is gebaseerd op de overweging, zoals beschreven in de wet zelf, met verwijzing naar artikel 52 van het Statuut. Daarin wordt de mogelijkheid gegeven om de Koninkrijksregering specifieke bevoegdheden te doen toekomen inzake "landsaangelegenheden".

Nu even een 'side step'. We hebben in de brief die twee Arubaanse parlementariërs van regeringszijde aan de Nederlandse regering hebben gericht, kunnen lezen dat zij de mening toegedaan zijn dat financieel beheer én toezicht tot die 'landsaangelegenheden' behoren. Dat klopt voor wat het beheer betreft maar voor het toezicht slechts gedeeltelijk. Het beheer is in principe een landszaak en de Staten worden geacht het toezicht (op de begroting o.a.) te voeren, totdat er een ingrijpen komt van het hoger toezicht, de Koninkrijksregering, want dan komt dát toezicht aan bod. Belangrijk is in dit verband dat men, voor de wijze waarop het hoger toezicht is ingericht, niet alleen zou moeten kijken naar artikel 51 van het Statuut, vermeld in de Overwegingen van de Arubaanse toezichtwet, maar dat dit in feite tezamen met artikel 51 moet worden gelezen. Dit artikel 51, dat samen met artikel 52 deel uitmaakt van het hoofdstuk 'Staatsinrichting van de landen', luidt: "Wanneer een orgaan in Aruba, Curaçao of Sint Maarten niet of niet voldoende voorziet in hetgeen het ingevolge het Statuut, een internationale regeling, een rijkswet of een algemene maatregel van rijksbestuur moet verrichten, kan, onder aanwijzing van de rechtsgronden en de beweegredenen, waarop hij berust, een algemene maatregel van rijksbestuur bepalen op welke wijze hierin wordt voorzien.

Conclusie: als men artikel 51 goed leest, dient er een onvoldoende voorziening of nakoming zijn geweest ten aanzien van een van de hogere regelgevingen in het artikel genoemd en reden om vervolgens naar artikel 52 te verwijzen, op grond waarvan ervoor is gekozen om de Landsverordening Aruba financieel toezicht in te richten als maatregel. De bedoelde tekortkoming zou dan verband moeten houden met de Algemene Maatregel van Rijksbestuur (AMVR) van 2014, waar in feite het ingrijpen in het Arubaanse financieel beheer een aanvang nam. Men was in Nederland niet tevreden over het vervolg op de incidenten van 2014 en in 2015 kwam men met een delegatie naar Aruba om dat toezicht handen en voeten te geven, als het moest in de vorm van een rijkswet financieel toezicht. Uiteindelijk werd gekozen voor de inrichting van de bevoegdheden van de Koninkrijksregering in de Arubaanse wet, op grond van artikel 52 maar men heeft artikel 51 maar niet vermeld, wellicht als 'face-saving' voor de Arubaanse regering.

Dit alles verschaft meer duidelijkheid over de wrevel aan Nederlandse zijde toen in 2019 de Arubaanse regeringsfracties, met kennelijke instemming van hun regering, getracht hebben de toezichtrol van de Koninkrijksregering in de Arubaanse wet te elimineren. Gezien de situatie die nu zou kunnen ontstaan als Aruba blijft volharden in de afwijzing van een rijkswet, staat Nederland voor de moeilijke beslissing om het financieel toezicht te concretiseren in een AMVR. Het hoeft echter niet zover te komen, nog niet, maar we zien nog geen tekenen van het gezond verstand dat dit moet voorkomen.

Schaarste aan arbeidskrachten...

Maakt amnestiedebat urgent...

Het algemene werkloosheidscijfer is gedaald tot 4,3%, volgens de minister belast met onder andere Arbeid. Dit werd gepresenteerd als een mijlpaal, nog nooit eerder vertoond in de afgelopen twintig jaar. Ervan uitgaand dat de wijze waarop het onderzoek is gedaan correct was en het cijfer dus betrouwbaar, weerspiegelt dit dus een situatie waarbij de economie snel aan het groeien is, met het gevolg dat de werkloosheid navenant daalt. Maar, is dit reden tot tevredenheid? Een teruglopende werkloosheid is op zich goed, maar brengt ook uitdagingen met zich mee. Wat is namelijk het geval?

Om te beginnen is een werkloosheidscijfer van 4,3% al heel dicht bij het cijfer dat door experts wordt gezien als 'frictiewerkloosheid'. Wat is dat dan? Dat is het gedeelte van de werkloosheid die als het ware 'natuurlijk' is, het minimum dat er altijd is. Mensen die van baan veranderen maar niet onmiddellijk in de volgende stappen, Bijvoorbeeld mensen die een studie hebben afgerond maar niet meteen aan de slag gaan maar wachten op een baan die ze wensen; ze zijn niet in de markt voor welke functie ook. Dit veroorzaakt dat enkele procenten altijd als 'frictie' beschouwd kunnen worden. Voorheen werd aangenomen dat die frictie zo'n vijf procent zou bedragen, tegenwoordig gaat men, op basis van ervaring, uit van twee à drie procent.

Wat betekent dit dan in de praktijk? Dat in sommige sectoren zeer waarschijnlijk al iets van schaarste op de arbeidsmarkt te bespeuren valt. Is dat het geval op Aruba? Zeker, met name in de toeristische sector ei in de bouw, waarschijnlijk nog andere. Het zou aan te bevelen zijn als het betrokken departement specifiekere gegevens zou kunnen produceren, waar er schaarste is en in wat voor beroepen men op zoek is naar mensen. Een overheidsdienst is er niet alleen om vergunningen af te geven, maar dient ook informatie te verschaffen aan de gemeenschap en de economie. Gedetailleerde werkloosheidsgegevens zijn uitermate belangrijk voor de economische planning, niet alleen bij de overheid maar ook in de privé sector, maar tot op heden wordt hier nauwelijks rekening mee gehouden en worden deze gegevens niet gepubliceerd.

Een hele belangrijke vraag lijkt ons waar die plotselinge sterke daling van de werkloosheid vandaan komt. Een eerste gedachte gaat dus uit naar het economisch herstel, wat ongetwijfeld een rol speelt, maar dat verklaart niet alles. Wat ook een rol lijkt te spelen is het feit dat sinds 2019 de – officiële – bevolking met bijna 2.000 personen is afgenomen, van ongeveer 109.000 tot iets meer dan 107.000 in 2022. Hierbij blijkt zelfs dat de economisch actieve groep, de werkenden en de werklozen (samen de beroepsbevolking) een nog sterkere daling vertoont, van omstreeks 58.500 in 2019 tot 53.800 in 2022. Deze laatstgenoemde cijfers zijn van de Directie Arbeid zelf.

Daarnaast tonen de gegevens van de SVb ook een sterke stijging van het aantal geregistreerde banen en werknemers gedurende 2022 en een nog sterkere stijging in de eerste negen maanden van 2023; een bevestiging van de toename van de werkgelegenheid. Kennelijk is het dus een proces dat van twee kanten wordt beïnvloed: de afname van het aantal beschikbare arbeidskrachten én de toename van het aanbod aan beschikbaar werk.

Wat te doen met schaarste en amnestie?

Waar de betrokken bewindsman helemaal niet op inging in zijn communiqué, is de vraag: wat te doen? Het logische antwoord is het importeren van meer arbeidskrachten. De situatie schreeuwt om snelle actie en dat kan natuurlijk niet een kwestie zijn van simpelweg de verzoeken van de ondernemingen sneller te gaan behandelen, zonder rekening houden met de duizenden illegaal aanwezige buitenlanders die inmiddels een leven hebben opgebouwd op het eiland. We kunnen eigenlijk weinig begrip opbrengen voor onze politici, zowel aan regeringszijde als bij de oppositie, die kennelijk geen aandacht besteden aan dit probleem, wat op deze manier kan leiden tot een 'de facto' amnestie, geleid door de betreffende ambtenaren, echter zonder regels en normen die een politieke goedkeuring dragen. Zou het zo zijn dat men liever een 'geruisloze' amnestie ziet plaatsvinden, die de betrokken minister belast met zowel Arbeid als Integratie mag gaan uitvoeren? We hebben de laatste tijd verschillende signalen waargenomen van deze bewindsman waarin hij aangeeft dat de druk van die schaarste ertoe leidt dat er arbeidskrachten nodig zijn die we gewoonweg niet hebben en ook heeft hij al gewezen op de situatie van die duizenden aanwezige illegale buitenlanders. Maar wat we nog niet zien is de voorbereiding van een duidelijk beleid van zijn kant, waarin wordt aangegeven welke kant we uitgaan en wat de regels van het spel zullen zijn. Het is onmogelijk de evaluatie van al deze mensen in handen te laten van ambtenaren die geen strikte instructies hebben voor de beoordeling van die gevallen. Dit zou leiden tot nog meer onduidelijkheid en onregelmatigheden dan we nu al hebben, terwijl we ook nog geen enkele zekerheid hebben gekregen dat de chronisch aanwezige problemen een oplossing hebben gekregen.

Bovendien, zoals we in een eerder Editorial hebben aangegeven, zal die 'geruisloze' amnestie gevolgen hebben voor het Nederlandse beleid ten aanzien van het staatsburgerschap, want de plotselinge – administratieve - binnenkomst van duizenden personen zal ongetwijfeld op termijn leiden tot een forse toename van de verzoeken tot naturalisatie. Maar eerst zal het debat over een eventuele amnestie niet verder uitgesteld moeten worden.

Turtuga Aruba Foundation roept op tot respect voor kustgebieden

Via een Facebook-post doet de Turtuga Aruba Foundation een oproep aan touroperatorbedrijven en bootbezitters om respect te tonen voor de aangewezen kustgebieden, met name bij Malmok, specifiek bij Tres Trapi.

Dit komt door een incident dat zich afgelopen woensdag heeft voorgedaan, waarbij een jonge schildpad levenloos op de zeebodem werd aangetroffen met een gebroken schild, wat erop wijst dat de schroef van een boot mogelijk de doodsoorzaak was.

"Niemand wil een ongeluk als dit, de risico's kunnen aanzienlijk verminderd worden door een ruim gebied te creëren voor duikers en voor de zeeschildpadden. Boten moeten het landingsgebied respecteren en eromheen varen, ze moeten goed opletten, hun snelheid verminderen en een schroefbeschermer gebruiken."

Ze benadrukten ook dat ze hopen dat de autoriteiten kunnen samenwerken om veiligere voorschriften op te stellen die zowel duikers en snorkelaars als zeeschildpadden ten goede komen.

Oproep aan relevante instanties

Deze situatie veroorzaakt al geruime tijd ongemak. Daarom doen ze een beroep op relevante autoriteiten om gebieden te creëren waar boten veilig kunnen varen met minimale gevaren en op een redelijke snelheid. Zowel lokale bewoners als toeristen genieten van snorkelen om de schoonheid van onze zee te zien, maar boten vormen een gevaar voor zowel mensen als het zeeleven, in dit geval de trieste dood van een schildpad.

De hele gemeenschap moet zich bewuster worden dat zeeschildpadden niet onder water kunnen ademen, wat de reden is waarom ze naar de oppervlakte komen. De botsingen met boten of jetski's kunnen een groter probleem worden als er geen maatregelen worden genomen, en dit kan uiteindelijk van invloed zijn op hun voeding, migratie, ontsnapping aan roofdieren en voortplanting.

Investeerders vanuit de privésector gaan gebouwen renoveren om Culturele Malls te creëren in San Nicolas

De Aruba Economic Development Alliance (AEDA) is een particuliere organisatie die een persconferentie heeft gehouden om de gemeenschap te informeren over een van hun taken, namelijk het stimuleren van de economische ontwikkeling van San Nicolas. Zo willen ze bijvoorbeeld meer commerciële activiteiten in de stad brengen en daarom zijn ze begonnen met het Aruba Cultural Malls-project.

Tijdens de persconferentie legden Jimmy Mijer, de CEO, samen met Mark Levine, de directeur, en andere collega's die deel uitmaken van deze organisatie, uit dat AEDA een particuliere entiteit is met zijn eigen middelen. Levine heeft meer dan 40 jaar ervaring in economische ontwikkeling in het Caribisch gebied. Hij begon zijn werk op Aruba in de jaren '70 en besloot meer dan 30 jaar geleden zich permanent op dit eiland te vestigen, specifiek in San Nicolas.

"Dit idee ontstond omdat Levine hier vele jaren geleden kwam en zag hoe San Nicolas er voorheen uitzag, toen er nog bedrijvigheid was op straat vanwege de aanwezigheid van de olieraffinaderij. Dat beeld bleef in zijn hoofd hangen. Hij zag de ontwikkelingen in Noord, die van een ander soort waren, en nu kunstenaars bezig zijn met kunst in San Nicolas en de buurt dezelfde vibe heeft. Dat wilde hij behouden. Dus toen hij besloot om iets te doen op Aruba, koos hij voor San Nicolas in plaats van Noord, dat al genoeg heeft," aldus Mijer.

Voordat ze beslisten welk soort project Levine zou investeren, zorgden ze ervoor dat ze verschillende peilingen deden en ze zaten samen met leden van de San Nicolas-gemeenschap om onderzoek te doen naar hun wensen en behoeften. Sommige van die verlangens werden geïdentificeerd en zijn onder andere: een gebrek aan producten van verschillende culturen die hun erfgoed vertegenwoordigen; de wens om hun eigen bedrijf te hebben; kennis over het runnen van een bedrijf; hoge kosten en huur die de vooruitgang van een winkel belemmeren; meer kansen om financiering te krijgen en de revitalisering van de Mainstreet van San Nicolas.

Na deze brainstormsessies hebben ze de wensen gecombineerd en is het idee ontstaan voor een "Culturele Mall", waarbij Levine met zijn eigen middelen twee gebouwen in San Nicolas heeft kunnen kopen, namelijk het voormalige Cosecha-gebouw en het voormalige Brenchi-gebouw. Deze gebouwen zullen worden gerenoveerd en omgebouwd tot een Culturele Mall met kleine winkeltjes.

"Dit project kan worden gezien als een sociaal ondernemerschap. Het is een andere manier waarop we de huur laag willen houden omdat we de ondernemers willen helpen. We zullen applicaties openstellen om te zien of ze hun eigen bedrijf willen starten," aldus Mijer.

Dit biedt de San Nicolas-gemeenschap de kans om hun eigen bedrijf te beginnen. Hun bedrijf moet echter deel uitmaken van het culturele erfgoed van San Nicolas. Het is ook belangrijk op te merken dat dit niet gericht is op toeristen, ze zijn welkom maar de producten zijn bedoeld voor de lokale bevolking, waarbij ze een sterke basis willen creëren voor kleine ondernemers op Aruba.

Ze verklaarden ook dat de regering van Aruba op de hoogte is van dit project en er positief tegenover staat om te helpen waar ze kunnen. Bovendien kondigden ze aan dat ze tegen het einde van het jaar zullen beginnen met de renovatie van het voormalige Cosecha-gebouw en dit uiterlijk eind 2024 zullen voltooien. Voor het andere gebouw is het plan om in het eerste kwartaal van 2024 te beginnen. Bovendien zijn er plannen om een van de drie gebouwen te renoveren, maar daarover hebben ze nog niet veel details gegeven.

"Toen we met de handelaren van San Nicolas gingen zitten, hebben we hen verteld dat deze winkelcentra er niet zijn om te concurreren, ze zijn er om samen te werken met andere bedrijven om iets anders te brengen," zei Mijer. Wanneer de Cultural Malls gereed zijn, kondigden ze aan dat een deel van hun infrastructuur zal worden gebruikt als educatieve ruimte waar de gemeenschap cursussen kan volgen over verschillende onderwerpen, waaronder bedrijfseigendom en financiële geletterdheid.

Er zijn ook andere projecten in San Nicolas in de pijplijn, zoals Mijer uitdrukte. Ze kennen de ontwikkelaars en beschouwen dat er "beweging is in San Nicolas op dit moment en ik hoop dat het in de komende drie jaar zichtbaar zal zijn dat de projecten al aan de gang zijn en dat mensen eindelijk kunnen zeggen dat er weer beweging is in San Nicolas."

Voor degenen die geïnteresseerd zijn in het starten van hun eigen bedrijf en het huren van een ruimte in het San Nicolas-gebied, kunnen contact opnemen via hun website www.arubaculturalmalls.com of via hun e-mail: info@arubaculturalmalls.com om te zien of het concept bij hen past.

Aangezien San Nicolas al vele jaren een verlaten district is geweest, zowel op economisch als investeringsgebied, kan dit worden beschouwd als goed nieuws voor de ontwikkeling van dit gebied en voor de gemeenschap om economische vooruitgang te boeken en beweging in de omliggende gebieden te brengen.

Regering Aruba al akkoord…

Met Rijkswet Financieel Toezicht…

De Arubaanse regering is al akkoord gegaan met een rijkswet voor het financieel toezicht. Dat is de belangrijkste conclusie die getrokken kan worden uit de gebeurtenissen van de afgelopen dagen, waarbij de regering, in sporttermen gesproken, al in 'overtime' zat en toch iets moest zeggen. Het voorstel van een 'hybride' model voor het toezicht dat kennelijk van beide zijden welwillend wordt overwogen, verandert niets aan die realiteit. Van hetgeen wij tot nu toe hebben vernomen, zou dit model een scheiding aanbrengen tussen bepaalde aspecten die de "autonomie en bevoegdheden" van de Staten raken en de andere "meer algemene" delen die het toezicht van de Koninkrijksregering betreffen, die in de rijkswet zouden moeten worden opgenomen. Maar waar zijn dan de verschillen met de huidige situatie? Wat zijn dan die lokale aspecten die in de Arubaanse wet kunnen blijven? Wat verhuist dan naar de rijkswet?

Voor een goed begrip van een en ander, de huidige lokale landsverordening voor het financieel toezicht bevat in grote lijnen het kader voor financieel toezicht dat voor de twee andere eilanden in hun rijkswet geregeld is. Dit toezichtkader houdt onder andere het proces van bewaking in rondom het 'autonome' proces van het opstellen en goedkeuren van de begroting volgens de lokale wetsregels. De actoren zijn uiteraard de regering en het parlement, met daarbij de verplichte advisering van de Raad van Advies. Binnen dat lokale proces kunnen regering en parlement doen wat men wil, maar als uiteindelijk hetgeen wordt goedgekeurd niet de instemming kan verkrijgen van het College als adviseur, vooraf zowel als na behandeling, kan de regering een 'aanwijzing' krijgen van de uiteindelijke toezichthouder, de Koninkrijksregering, als die dat gewenst acht. Dat is dus het keurslijf waarin sinds 2015 de regering van Aruba vastzit en de 'autonomie' die het land in principe heeft, beperkt.

Welnu, wanneer men zaken gaat scheiden, wat gaat er dan in die lokale wet? Het normale proces van begrotingsbehandeling, wat niet noodzakelijkerwijs een extra wettelijk kader nodig heeft. Maar, men zou ook kunnen denken aan andere zaken die in de wet opgenomen kunnen worden zodat alle komende regeringen daaraan moeten voldoen en die een beter financieel beheer en de controle daarop van de Staten zouden kunnen waarborgen. Zaken zoals een Voorjaars- en Najaarsnota en andere processen rondom het begrotingsgebeuren die gebonden zouden moeten zijn aan striktere regels. Ook zou men de minister van Financiën op striktere wijze verantwoordelijk kunnen stellen voor het bevredigend functioneren van de Algemene Rekenkamer (en de Centrale Accountantsdienst) door het zorgen voor voldoende professionele capaciteit om hun taak naar behoren te kunnen uitvoeren.

In dit kader heeft de regering al enige tijd geleden het idee gelanceerd om een Begrotingskamer in te richten, wat dus de volgende 'adviseur' met betrekking tot de begroting moet worden. Feit is dat er al twee formele adviesorganen zijn, de Raad van Advies (RvA) en het College Aruba financieel toezicht (CAft). Zolang het toezicht van de Koninkrijksregering zal bestaan, en dat kan nog jaren duren, zien we niet het nut in van het aanleggen van verkeerslichten om de adviseurs uit elkaar te houden… Die fondsen kunnen beter besteed worden aan het financieel beheer om ervoor te zorgen dat dit voor de volle 100% loopt, wat nu echt niet het geval is. Terwijl van de ene kant de regering nu complimenten krijgt vanwege het op tijd opleveren van de begroting, vallen op andere plekken de gaten: de regering kan niet op tijd de kwartaalrapportages uitbrengen. Het CAft heeft nog geen advies kunnen afgeven op de rapportage van het eerste kwartaal van 2023, terwijl voor het tweede kwartaal kennelijk nog niets is ontvangen, terwijl dat bijna een maand geleden al had moeten arriveren. Kennelijk zorgt de regering er nog steeds niet voor dat men de professionals in huis heeft om de huidige taken te kunnen aanpakken. Voordat men aan een nieuw paleis gaat denken, is het eerst zaak om de huidige hut te repareren, lijkt ons.

Dan nu het deel dat naar de rijkswet verhuist. We kunnen ons moeilijk voorstellen dat het financieel toezicht er heel anders uit gaat zien dan het nu is en wel om een goede reden. Nederland zal vanuit het streven om de wetgeving voor de eilanden zo uniform mogelijk te houden niet een geheel nieuw kader scheppen voor het toezicht. Zoals vaker in dit redactioneel column naar voren gebracht, is met het nieuwe wetsontwerp voor het toezicht op Aruba, de inhoud die indertijd vanuit de rijkswet voor de beide andere eilanden naar de LAft was verhuisd, teruggebracht naar een rijkswet voor het toezicht. Het kan zijn dat hier en daar wat secundaire zaken achterblijven in de Arubaanse wet, maar we zouden ons kunnen voorstellen dat Nederland erop zal staan dat de normen voor b.v. de begroting en aanverwante zaken in de rijkswet worden vastgelegd en niet in de lokale wet. Dit alweer om te voorkomen dat eenzijdig zaken worden gewijzigd zoals eerder is gebeurd in 2019.

Dit alles bij elkaar genomen kunnen we concluderen dat uiteindelijk de coalitieregering diens positie van complete afwijzing van de rijkswet heeft verlaten, daarmee ook erkennend dat deze noodzakelijk is en dat wat overblijft om in de lokale wet te stoppen eigenlijk slechts de kruimels zijn die op tafel zijn blijven liggen. Het lijkt aan te bevelen dat de regering de lokale wet goed gaat oppoetsen met enkele zaken die ook nog eens nuttig kunnen zijn, zoals hier eerder al aangegeven. De grote – politieke – vraag blijft echter: en dit alles heeft zolang moeten duren? Zoveel protest en tegenstribbeling om uiteindelijk het onvermijdelijke te erkennen? Deze fratsen gaan ons wellicht twee jaar hoge rente op onze schuld kosten en dat alleen maar omwille van de misplaatste en nutteloze trots van de regering?

Nederland blijft lening aanbieden om pensioencrisis op Curaçao te voorkomen

(CuraçaoChronicle) – Demissionair Staatssecretaris Alexandra van Huffelen (Koninkrijksrelaties) blijft zich inzetten om aanvullende fondsen te lenen aan Curaçao en Sint Maarten om de pensioenrechten op de eilanden veilig te stellen, verklaarde ze na de Ministerraad. Ze negeert hierbij een negatief advies van een toezichthoudend orgaan op Curaçao over deze kwestie.

De lening bedraagt ongeveer 600 miljoen euro en is bedoeld voor ongeveer 30.000 mensen op de eilanden. Het College financieel toezicht (Cft) beschreef de lening in het FD (Financieel Dagblad) als 'zeer ongewenst', deels omdat Curaçao zich herstelt van de COVID-19-crisis en de nieuwe leningen de nationale schuld zouden verhogen. Niettemin acht Van Huffelen deze hulp noodzakelijk voor degenen die getroffen zijn door een crisis bij de pensioenverzekeraar ENNIA.

Van Huffelen hoopt dat het Nederlandse volk wil dat de overheid zuinig omgaat met belastinginkomsten en tegelijkertijd solidair is met degenen die het risico lopen hun pensioen te verliezen en in armoede te vervallen. "Want ja, als je pensioen niet voor 100 procent wordt uitbetaald, maar voor 20 procent of minder, kun je niet langer de eindjes aan elkaar knopen, en dan krijgen we andere problemen."

Van Huffelen benadrukt dat dit leningen zijn die 'moeten worden terugbetaald, en we zorgen ervoor dat dit mogelijk blijft'. Volgens haar zou dit haalbaar moeten zijn, ook al moeten de landen binnenkort Nederlandse COVID-19-leningen herfinancieren.

"We zijn lid van hetzelfde koninkrijk," zegt ze. "Het geld moet worden terugbetaald, maar op een manier die de landen in staat stelt belangrijke uitgaven voort te zetten, zoals in onderwijs en armoedebestrijding.

Het Openbaar Ministerie Curaçao (OM CUR) waarschuwt streng tegen kindersmokkel

(CuraçaoChronicle) – Het Openbaar Ministerie Curaçao (OM CUR) heeft een aanzienlijke toename van kindersmokkel opgemerkt, met name tussen Venezuela en Curaçao, wat heeft geleid tot een strenge waarschuwing aan allen die hierbij betrokken zijn, inclusief ouders en voogden, om af te zien van deze misdaad.

Gesmokkelde kinderen zijn tussen de vier en vijftien jaar oud en reizen vaak op boten die ook drugs en vuurwapens vervoeren.

Kindersmokkel via boten brengt een enorm risico met zich mee voor de kinderen. De kleine vaartuigen kapseizen gemakkelijk tijdens de oversteek, wat kan leiden tot verdrinking. Het feit dat illegale stoffen en vuurwapens aan boord zijn, brengt het leven van deze kwetsbare groep nog verder in gevaar.

OM CUR waarschuwt het publiek dat kindersmokkel een ernstige schending van de wet is, met zware straffen. Daarom zullen dergelijke gevallen niet licht worden opgenomen.

De gemeenschap wordt opgeroepen om waakzaam te zijn tegen dit soort criminaliteit, gevallen te melden aan de autoriteiten en anderen te waarschuwen voor de gevaren die kindersmokkel met zich meebrengt voor de betrokken kinderen en de samenleving als geheel.

Minister Richardson bespreekt migratie tijdens de Regionale Conferentie van de Verenigde Naties over Bevolking en Ontwikkeling

(smn-news) – Minister van Justitie Anna Richardson sprak tijdens de Regionale Conferentie over Bevolking en Ontwikkeling in Latijns-Amerika en het Caribisch gebied, georganiseerd door het Bevolkingsfonds van de Verenigde Naties (UNFPA) in samenwerking met de regering van Antigua en Barbuda en de Economische Commissie voor Latijns-Amerika en het Caribisch gebied (ECLAC) van de Verenigde Naties.

Minister Richardson begon haar betoog door de context van Sint Maarten te schetsen, een toerisme-afhankelijk, niet-onafhankelijk ontwikkelend klein eiland. Ze benadrukte de cruciale rol van migranten in de arbeidskracht van Sint Maarten vanwege de kleine lokale bevolking.

Ze wees op de uitdagingen waarmee Caribische landen worden geconfronteerd bij het bereiken van financiële stabiliteit en duurzame ontwikkeling, met name in op toerisme gebaseerde economieën die worden beïnvloed door klimaatverandering en politieke onrust. De Minister benadrukte ook de kwetsbaarheid van migranten, met name degenen in een onregelmatige status, die verergerd werd door de COVID-19-pandemie

en het belang van het verzamelen van gegevens om effectief beleid te kunnen voeren.

Minister Richardson gaf aan dat het aanpakken van de kwetsbaarheden waarmee migranten worden geconfronteerd, met name degenen in onregelmatige status, van cruciaal belang is, en de COVID-19-pandemie, met de stijging van de werkloosheid en de daling van de inkomsten, heeft niet alleen hun kwetsbaarheid verergerd, maar heeft ook onze verantwoordelijkheid om voor hun welzijn te zorgen, verder verscherpt. In 2021 heeft de Minister van Justitie, in samenwerking met het Ministerie van Buitenlandse Zaken, de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) uitgenodigd om een professionele analyse uit te voeren van de migrantenpopulatie van Sint Maarten. Het uitgebreide onderzoek heeft inzicht gegeven in de complexe dynamiek van migratie en de impact ervan op onze samenlevingen en economieën.